

ЕДИНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ СИСТЕМА РАЗРАБОТКИ И
СОГЛАСОВАНИЯ ПРОЕКТОВ НОРМАТИВНО-
ПРАВОВЫХ АКТОВ

Проект

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ЖИНОЯТ КОДЕКСИНИ ТАСДИҚЛАШ
ТЎҒРИСИДА
QL-158/21-2**

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси тасдиқлансин.

2-модда. “Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексини тасдиқлаш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрдаги 2012–ХП-сон қонуни ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ҳукумат қарорларини Кодексга мувофиқлаштирсин;

давлат бошқаруви органлари Кодексга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқиши ва бекор қилишини таъминласин.

4-модда. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Ички ишлар вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда Кодекснинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда унинг моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминласин.

5-модда. Ушбу Қонун 2022 йил 1 январдан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг

Президенти

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ЖИНОЯТ КОДЕКСИ

УМУМИЙ ҚИСМ

БИРИНЧИ БЎЛИМ. ЖИНОЯТ ҚОНУНИ

I боб. Умумий қондалар

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг жиноят тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Ўзбекистон Республикасининг жиноят тўғрисидаги қонун ҳужжатлари Конституция ва халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этган нормаларига асосланган бўлиб, ушбу Кодексдан иборатдир.

Жиноий жавобгарликни назарда тутувчи бошқа қонунлардаги нормалар ушбу Кодексга киритилганидан сўнг татбиқ этилади.

2-модда. Кодекснинг вазифалари

Жиноят кодексининг вазифалари:

- 1) Шахсни, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини, мулкни, табиий муҳитни, тинчликни, инсоният хавфсизлигини жиноий тажовузлардан қўриқлаш;
- 2) жиноятларнинг олдини олиш;
- 3) фуқароларни республика Конституцияси ва қонунларига риоя қилиш ва ҳурмат руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Ана шу вазифаларни амалга ошириш учун Кодекс жиноий жавобгарликнинг асослари ва принципларини, қандай ижтимоий хавфли қилмишлар жиноят эканлигини аниқлайди, ижтимоий хавфли қилмишлар содир этган шахсларга нисбатан қўлланилиши мумкин бўлган жазо ва бошқа ҳуқуқий таъсир чораларини белгилайди.

3-модда. Атамаларнинг ҳуқуқий маъноси

Ушбу Кодексда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

анча миқдор – базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача бўлган миқдор;

анча миқдордаги зарар – базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача бўлган миқдордаги зарар;

бангихона, фоҳишахона, қиморхона – қимор ўйинлари ва (ёки) фоҳишалик билан шуғулланиш учун мослаштирилган ёки белгиланган, гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ноқонуний истеъмол қилиш ёки тарқатиш мақсадида одамларни мунтазам равишда ёки вақти вақти билан тўплаш учун тузилган ёки назорат қилинадиган, яшаш учун мўлжалланган ёки мўлжалланмаган хона ёки бино;

боланинг устувор манфаатлари – вояга етмаганнинг хавфсизлиги, фаровонлиги, соғлиғи, таълим олиши, ривожланиши, индивидуал хусусиятлари, шунингдек унинг фикри, вояга етмаганни халқаро стандартлар асосида жамиятга мослаштириш ва реабилитация қилиш;

бошқа жиноий-ҳуқуқий таъсир чораси – жиноий жазо ҳисобланмайдиган ва ушбу Кодекста назарда тутилган чора (вояга етмаган шахсларга нисбатан қўлланиладиган мажбурлов чоралари, пробация, хавфсизлик чоралари, жиноятни содир қилиш қуроллари, предметларини, шунингдек, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағларини мусодара қилиш, тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари);

гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларнинг аналоглари – кимёвий тузилиши ва хоссаларига кўра гиёҳвандлик воситаларига ўхшаш бўлган, улар сингари руҳиятга фаол таъсир этадиган, келиб чиқиши синтетик ёки табиий моддалар;

гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари, шунингдек таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситалари билан қонунга ҳилоф равишда фойдаланишдаги кўп миқдор — тегишли давлат органининг ҳулосасига мувофиқ белгиланади;

гиёҳвандлик воситаларидан, психотроп моддалардан ёки уларнинг аналогларидан қонунга ҳилоф равишда фойдаланишдаги озгинадан кўпроқ миқдор – тегишли давлат органининг ҳулосасига мувофиқ белгиланади;

давлат иштирокидаги ташкилот –

- 1) устав фондида давлат улуши мавжуд бўлган тижорат ташкилоти;
- 2) тўлиқ ёки қисман давлат органи ёки давлат ташкилоти томонидан ташкил этилган ёки таъсис этилган нотижорат ташкилоти;

ёш бола – ўн тўрт ёшга тўлмаган шахс;

жуда кўп миқдор – базавий ҳисоблаш миқдорининг беш юз баравари ва ундан ортиқ бўлган миқдор;

жуда кўп зарар – базавий ҳисоблаш миқдорининг беш юз баравари ва ундан ортиқ бўлган миқдордаги зарар;

зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулот – тарихий, илмий, бадиий қимматга ёки ўзга маданий қимматга эга бўлмаган, зўравонлик ёки шафқатсизлик содир этишга ундайдиган материаллар ва нарсалар;

катта экин майдони – 1000 квадрат метр ва ундан ортиқ бўлган экин майдони;

коррупциявий жиноятларга қуйидагилар киради:

- 1) мазкур Кодекснинг 249, 250, 273–277-моддалари;

2) шахсий манфаатларини ёки бошқа шахсларнинг манфаатларини кўзлаб тамагирлик ниятида ушбу Кодекснинг 251, 267, 268, 269, 389-моддалари;

3) ушбу Кодекснинг 212-моддаси иккинчи қисми 3-банди, 213-моддаси учинчи қисми 2-банди, 227-моддаси иккинчи қисми 3-банди;

4) ушбу Кодекснинг 223-моддаси, агар мазкур жиноят коррупциявий жиноятларни содир этиш натижасида олинган даромадларга нисбатан содир этилган бўлса;

кўп миқдор – базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан беш юз бараваригача бўлган миқдор;

кўп бўлмаган зарар – базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан юз бараваригача бўлган миқдордаги зарар;

кўп бўлмаган миқдор – базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан юз бараваригача бўлган миқдор;

кўпчилик учун хавфли усул – ўт қўйиш, портлатиш, сув бостириш ва одамлар ҳалок бўлиши, соғлиққа зиён етказиш ёки кўп миқдорда зарар етказиш хавфини туғдирадиган бошқа усуллар;

мансабдор шахс – ҳақ эвазига ёки ҳақсиз доимий, вақтинча ёки махсус ваколат бўйича тайинланадиган ёки сайланадиган:

1) ҳокимият вакили вазифаларини бажарадиган ёхуд давлат органларида, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида, мулк шаклидан қатъи назар, корхоналарда, муассасаларда, ташкилотларда ташкилий-бошқарув ёки маъмурий-хўжалик вазифаларини амалга оширадиган ёхуд юридик аҳамиятга эга ҳаракатларни содир этадиган;

2) хорижий давлатларнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи, маъмурий, суд ёки бошқа давлат органида ҳар қандай лавозимни эгаллаб турган, хорижий давлат органлари ёки хорижий давлат корхоналари учун ташкилий бошқарув, маъмурий хўжалик вазифаларини амалга оширадиган ёхуд юридик аҳамиятга эга ҳаракатларни содир этадиган;

3) халқаро ташкилотда, шунингдек халқаро суд органлари ва халқаро ҳамда миллатлараро ташкилотларнинг парламент ассамблеяларида ёки халқаро ташкилот учун ташкилий бошқарув, маъмурий хўжалик вазифаларини амалга оширадиган ёхуд юридик аҳамиятга эга ҳаракатларни содир этадиган шахс;

нафрат ва адоват замирида – жабрланувчининг жинси, irqи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, муайян ижтимоий гуруҳга мансублиги, шахси, ижтимоий мавқеи, шунингдек сиёсий ва мафкуравий қарашлари сабабли жиноят содир этиши;

олдиндан тил бириктириш – жиноят иштирокчилари ўртасида қасддан биргаликда жиноят содир этиш тўғрисида жиноий ҳаракатларни амалга оширишдан олдин келишиб олиш;

олдиндан аён бўлиш – қонунда баён этилган хулқ-атвор ва шарт-шароитларга муносабат ва бу муносабатнинг шахс улардан хабардорлигидан далолат бериши;

оғир оқибатлар – ушбу Кодексда жиноятни малакаловчи белгиси сифатида кўрсатилмаган қуйидаги оқибатларни назарда тутати:

шахснинг ўлими, икки ёки ундан ортиқ шахснинг ўлими, жабрланувчининг ёки унинг яқин қариндошини ўзини-ўзи ўлдириши, соғлиққа оғир зиён етказилиши, оммавий захарланиш, касалланиш ёки юқумли касалликларни тарқалиши, исталмаган ҳомиладорлик, техноген ёки

экологик фалокат, фавкулотда экологик ҳодиса, кўп ёки жуда кўп микдордаги зарар, давлатнинг хавфсизлигига хавфнинг вужудга келиши, авария ёки халокат, харбий қисмни жанговор тайёргарлигини пасайиши, жанговор техникаларни ишдан чиқиши, жанговор вазифаларни бажарилмасдан қолиши ёки етказилган зарарни оғирлигидан далолат берувчи бошқа оқибатлар;

паст ниятлар – жиноят содир этишга ундаган номоддий кўринишдаги шахсий (ҳасад, худбинлик, ўч олиш, мансабпарастлик ва бошқалар) ниятлар;

порнографик махсулот — порнографик асар, шунингдек бадий қимматга эга бўлмаган ва илмий, тиббий ёки ўқув мақсадлари учун мўлжалланмаган, одам жинсий аъзоларининг ёки одам томонидан ҳақиқатда содир этилаётган ёки шунга ўхшатилган ёхуд компьютер технологиялари ёрдамида яратилган жинсий алоқанинг тавсифини ёки фото-, видео тасвирини ёки бошқа тасвирини ўз ичига олган материаллар ва нарсалар;

порахўрлик – пора олиш, пора бериш ёки бу жиноятларда воситачилик қилиш;

радиоактив материаллар – қурилмада ёки буюм таркибида ҳар қандай физик ҳолатда ёинки бошқа кўринишда турган ион нурлари тарқатувчи манбалар, радиоактив моддалар ёки ядро материаллари;

тамагирлик нияти – жиноят содир этишда шахсий ва (ёки) бошқа шахсларнинг манфаатини кўзлаб моддий ёки мулкӣй фойда олиш ёхуд мулкӣй ҳуқуқларни эгаллаш, шунингдек моддий харажатлардан қутулишга интилишда ифодаланган ният;

тамом бўлмаган жиноят – шахсга боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра ёки жиноят қилишдан ихтиёрий равишда қайтиш туфайли охирига етказилмай қолган жиноят;

тамом бўлган жиноят – муайян жиноят таркибининг барча зарур аломатларини ўз ичига оладиган ижтимоӣй хавфли қилмиш;

фуқаролиги бўлмаган шахс – бирон-бир давлатнинг фуқароси юридик мақомига эга бўлмаган жисмонӣй шахс;

хизматчи – давлат органида, тижорат, нотижорат ташкилотида меҳнат шартномаси ёки фуқаролик-ҳуқуқӣй шартнома асосида, шунингдек хорижий мамлакатда ёки халқаро ташкилотда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи мансабдор шахс аломатларига эга бўлмаган шахс;

хўжалик юритувчи субъект – мулк шаклидан қатъи назар, корхоналар ва тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи фуқаролар;

чет эл фуқароси – бирон бир чет эл давлат фуқаросининг юридик мақомига эга бўлган шахс;

яқин қариндошлар – ота-она, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллар, эр-хотин, фарзанд, шу жумладан фарзандликка олинганлар, бобо, буви, неваралар, шунингдек эр-хотиннинг ота-онаси, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллари;

Ўзбекистон Республикаси фуқароси – қонунга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси фуқароси юридик мақомига эга бўлган шахс;

ўртача катталиқдаги экин майдони – 250 квадрат метрдан 1000 квадрат метргача бўлган экин майдони;

қария – эллик беш ёшдан ошган аёл ва олтмиш ёшдан ошган эркак;

кимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйин – ўйин ташкилотчиси (ўйин

муассасаси) томонидан бир ёки ундан ортиқ иштирокчилар билан тасодифга (воқеага) ва (ёки) ўйин иштирокчисининг қобилияти, эпчиллиги ва бошқа сифатларига боғлиқ ютуқ тўғрисида тузилган, таваккалчиликка асосланган битимга мувофиқ ўйин ташкилотчилари ва иштирокчиларининг хатти-ҳаракатлари мажмуини назарда тутувчи ўйин, шу жумладан тотализаторлар, казино, шунингдек ўйин автоматларидан фойдаланиладиган ўйин;

қилмиш – ҳаракат ёки ҳаракатсизлик;

ҳарбий жиноятлар – ҳарбий хизматчилар, шунингдек ҳарбий машқни ўташ даврида ҳарбий хизматга мажбур шахслар томонидан ҳарбий хизматни ўташнинг белгиланган тартибига қарши қилинган жиноятлар;

ҳаракат – шахснинг ижтимоий хавфли, онгли ва фаол ҳуқ-атвори;

ҳаракатсизлик – шахснинг норматив ҳужжатларда бажариши шарт қилиб белгиланган муайян ҳаракатларни бажармасликда ифодаланган ижтимоий хавфли, онгли ва суҳ ҳуқ-атвори;

ҳужжат – ҳуқуқий аҳамиятга эга бўлган факт ва воқеаларни тасдиқловчи, лозим даражада тузилган ва зарурий реквизитлари (штамп, имзо, муҳр, сана, тартиб рақами) мавжуд бўлган ёзма ёки электрон ҳужжат;

ҳокимият вакили – давлатнинг бирон-бир ҳокимият органининг номидан иш кўриб, муайян вазифаларни доимий ёки вақтинча амалга оширувчи ва ўз ваколатлари доирасида жисмоний ёки юридик шахслар бажариши мажбурий бўлган ҳаракатларни содир этиш ёки фармойишлар бериш ҳуқуқига эга бўлган шахс.

4-модда. Кодекснинг принциплари

Жиноят кодекси қонунийлик, фуқароларнинг қонун олдида тенглиги, демократизм, инсонпарварлик, одиллик, айб учун жавобгарлик, жавобгарликнинг муқаррарлиги принципларига асосланади.

5-модда. Қонунийлик принципи

Содир этилган қилмишнинг жиноийлиги, жазога сазоворлиги ва бошқа ҳуқуқий оқибатлари фақат Жиноят кодекси билан белгиланади.

Мазкур Кодекс нормаларини ўхшашлик бўйича қўллашга йўл қўйилмайди.

Ҳеч ким суднинг ҳукми бўлмай туриб жиноят содир қилишда айбли деб топилиши ва қонунга ҳилоф равишда жазога тортилиши мумкин эмас. Жиноят содир этишда айбдор деб топилган шахс қонунда белгиланган ҳуқуқлардан фойдаланади ва мажбуриятларни бажаради.

6-модда. Фуқароларнинг қонун олдида тенглиги принципи

Жиноят содир этган шахслар жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши,

эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, бир хил ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлиб, қонун олдида тенгдирлар.

Ушбу Кодексида белгиланган айрим тоифадаги шахсларнинг жиноий жавобгарлигига оид қоидалар тенглик принципини бузиш ҳисобланмайди.

7-модда. Демократизм принципи

Жамоат бирлашмалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ёки жамоалар жиноят содир этган шахслар ахлоқини тузатиш ишига қонунда назарда тутилган ҳолларда жалб қилинишлари мумкин.

8-модда. Инсонпарварлик принципи

Жазо ва бошқа жиноий-ҳуқуқий таъсир чоралари жисмоний азоб бериш ёки инсон қадр-қимматини камситиш мақсадини кўзламайди. Ҳеч ким қийноққа солиниши, зўравонликка, шафқатсиз ёки инсон қадр-қимматини камситувчи бошқа тарздаги тазйиққа дучор этилиши мумкин эмас.

Жиноят содир этган шахсга нисбатан у ахлоқан тузалиши ва янги жиноят содир этишининг олдини олиш учун зарур ҳамда етарли бўладиган жазо тайинланиши ёки бошқа ҳуқуқий таъсир чораси қўлланилиши керак.

Жазолашдан кўзланган мақсадга ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддаларида назарда тутилган енгилроқ чораларни қўллаш орқали эришиб бўлмайдиган тақдирдагина оғирроқ жазо чоралари тайинланиши мумкин.

9-модда. Одиллик принципи

Жиноят содир этишда айбдор бўлган шахсга нисбатан қўлланиладиган жазо ёки бошқа жиноий ҳуқуқий таъсир чораси одилонга бўлиши, яъни жиноятнинг оғир-енгиллигига, айбнинг ва шахснинг ижтимоий хавфлилик даражасига, жиноий қилмиш содир этилиши ҳолатларига мувофиқ бўлиши керак.

Ҳеч ким айнан битта жиноят учун икки марта жиноий жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

10-модда. Айб учун жавобгарлик принципи

Шахс қонунда белгиланган тартибда айби исботланган ижтимоий хавфли қилмишлари учунгина жиноий жавобгар бўлади.

Айбсиз ҳолда зарар етказганлик учун жиноий жавобгарликка тортишга йўл қўйилмайди.

11-модда. Жавобгарликнинг муқаррарлиги принципи

Қилмишида жиноят таркибининг мавжудлиги аниқланган ҳар бир шахс жиноий жавобгарликка тортилиши шарт, ушбу Кодексида белгиланган ҳолатлар бундан мустасно.

Қонунни билмаслик жиноий жавобгарликдан озод қилмайди.

II боб. Жиноят қонунининг вақт ва ҳудуд бўйича амал қилиш доираси

12-модда. Жиноят қонунининг вақт бўйича амал қилиши

Қилмишнинг жиноийлиги ва жазога сазоворлиги ана шу қилмиш содир этилган вақтда амалда бўлган қонун билан белгиланади. Агар ушбу Кодекс моддасида ҳаракат ёки ҳаракатсизлик содир қилиш пайти жиноят тамомланган пайт деб ҳисобланган бўлса, ижтимоий хавфли қилмиш бажарилган пайт жиноят содир қилинган вақт деб топилади. Агарда ушбу Кодекс моддасида жиноий оқибат юз бериши билан жиноят тамом бўлган деб ҳисобланган бўлса, жиноий оқибат юз берган пайт жиноят содир этиш вақти деб топилади.

13-модда. Жиноят қонунининг орқага қайтиш кучи

Қилмишнинг жиноийлигини бекор қиладиган, жазони енгиллаштирадиган ёки шахснинг аҳволини бошқача тарзда яхшилайдиган қонун орқага қайтиш кучига эга, яъни ушбу қонун кучга киргунга қадар тегишли жиноий қилмиш содир этган шахсларга, шу жумладан жазони ўтаётган ёки ўтаб бўлган шахсларга нисбатан, агар улар ҳали судланган ҳисоблансалар, татбиқ этилади.

Жиноят қонуни шахснинг иши судда кўрилгунга қадар бир неча марта ўзгарган бўлса, ушбу қонунларнинг энг енгили қўлланилади.

Қилмишни жиноят деб ҳисоблайдиган, жазони кучайтирадиган ёки шахснинг ҳолатини бошқача тарзда ёмонлаштирадиган қонун орқага қайтиш кучига эга эмас.

14-модда. Жиноят қонунининг Ўзбекистон ҳудудида жиноят содир этган шахсларга нисбатан амал қилиши

Ўзбекистон ҳудудида жиноят содир этган шахс ушбу Кодекс бўйича жавобгарликка тортилади.

Қилмиш:

- 1) Ўзбекистон ҳудудида бошланган, тамомланган ёки тўхтатилган бўлса;
- 2) Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида содир этилиб, жиноий оқибати эса, Ўзбекистон

худудида юз берган бўлса;

3) Ўзбекистон ҳудудида содир этилиб, жиноий оқибати эса, Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида юз берган бўлса;

4) бир неча қилмишлардан иборат ёки бошқа қилмишлар билан биргаликда содир этилган бўлиб, унинг бир қисми Ўзбекистон ҳудудида юз берган бўлса, Ўзбекистон ҳудудида содир этилган жиноят деб топилади.

Ўзбекистон байроғи остидаги ёки Ўзбекистон портида рўйхатга олинган ҳаво, денгиз ёки дарё кемасида Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида жиноят содир этилса, агар халқаро шартномаларда бошқача ҳол назарда тутилмаган бўлса, бундай жиноят учун ушбу Кодекс бўйича жавобгарликка тортилади.

Амалдаги қонунлар ёки халқаро шартномаларга мувофиқ чет эл фуқароларининг жавобгарлиги тўғрисидаги масала Ўзбекистон Республикаси судларига тегишли бўлмаса, улар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жиноят содир этган ҳолда, халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ҳал қилинади.

15-модда. Жиноят қонунининг Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида жиноят содир этган шахсларга нисбатан амал қилиши

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шунингдек Ўзбекистонда доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар, башарти бошқа давлат ҳудудида содир этган жиноят учун ўша давлат судининг ҳукми билан жазоланган бўлмасалар, ушбу Кодекс бўйича жавобгарликка тортиладилар.

Ўзбекистон фуқароси чет эл давлати ҳудудида содир этган жинояти учун, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида бошқача ҳол назарда тутилмаган бўлса, ушлаб берилиши мумкин эмас.

Чет эл фуқаролари, шунингдек Ўзбекистон ҳудудида доимий яшамайдиган фуқаролиги бўлмаган шахслар Ўзбекистон ҳудудидан ташқарида содир этган жиноятлари учун ўша давлат судининг ҳукми билан жазоланган бўлмасалар, қуйидаги ҳолларда ушбу Кодекс бўйича жавобгарликка тортиладилар:

1) Ўзбекистон Республикаси манфаатларига, Ўзбекистон Республикаси фуқароларига ёки Ўзбекистон ҳудудида доимий яшайдиган фуқаролиги бўлмаган шахсларга нисбатан жиноятлар содир қилганда;

2) Ўзбекистон Республикаси жисмоний шахслари иштирокидаги коррупциявий, тинчлик ва инсоният ҳавфсизлигига қарши жиноятлар содир қилганда;

3) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида назарда тутилган ҳолларда.

Ушбу модданинг биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган шахсларга нисбатан тайинланадиган жазо миқдори ёки муддати жиноят содир этилган давлат қонунида назарда тутилган энг кўп жазодан юқори бўлиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар, башарти уларни Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ жиноий жавобгарликка тортиш ёки жазони ижро этиш учун хорижий мамлакатга ушлаб бериш

мумкин бўлмаса, мазкур модданинг тўртинчи қисмига асосан жавобгарликка тортиладилар.

ИККИНЧИ БЎЛИМ.

ЖИНОЯТ ВА ЖИНОИЙ ЖАВОБГАРЛИК

III боб. Жиноят

16-модда. Жиноят тушунчаси

Ушбу Кодекс билан тақиқланган, ақли расо, жиноий жавобгарлик ёшига етган шахс (жиноят субъекти) томонидан содир этилган айбли ижтимоий хавфли қилмиш (ҳаракат ёки ҳаракатсизлик) жазо қўллаш таҳдиди билан жиноят деб топилади.

Ушбу Кодекс билан қўриқланадиган объектларга зарар етказадиган ёки шундай зарар етказиш реал хавфини келтириб чиқарадиган қилмиш ижтимоий хавфли қилмиш деб топилади.

17-модда. Жиноятларни таснифлаш

Жиноятлар ўз хусусияти ва ижтимоий хавфлилиқ даражасига кўра: ижтимоий хавфи катта бўлмаган; унча оғир бўлмаган; оғир; ўта оғир жиноятларга бўлинади.

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятларга қасддан ёки эҳтиётсизликдан содир этилиб, қонунда озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилмаган ёки уч йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар киради.

Унча оғир бўлмаган жиноятларга қонунда уч йилдан ортиқ, лекин беш йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар киради.

Оғир жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда беш йилдан ортиқ, лекин ўн йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилган, эҳтиётсизлик оқибатида содир этилиб, қонунда беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар киради.

Ўта оғир жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда ўн йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёхуд умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилган жиноятлар киради.

18-модда. Жиноят учун жавобгарлик ва унинг асослари

Жиноят учун жавобгарлик — жиноят содир этишда айбдор бўлган шахсга нисбатан суд

томонидан ҳукм қилиш, жазо ёки бошқа ҳуқуқий таъсир чораси қўлланилишида ифодаланадиган жиноят содир этишнинг ҳуқуқий оқибатидир.

Ушбу Кодекста назарда тутилган жиноят таркибининг барча аломатлари мавжуд бўлган қилмишни содир этиш жавобгарликка тортиш учун асос бўлади.

19-модда. Жиноятларни квалификация қилишда нормалар рақобати

Содир этилган қилмиш мазкур Кодекс Махсус қисмининг бир моддасида умумий тартибда назарда тутилган бўлса, шунингдек айнан шу қилмиш учун жиноий жавобгарлик махсус модда сифатида алоҳида кўрсатилган бўлса, жиноят махсус модда билан квалификация қилинади.

IV боб. Жавобгарликка тортилиши лозим бўлган шахслар

20-модда. Жисмоний шахсларнинг жавобгарлиги

Жиноят содир этгунга қадар ўн олти ёшга тўлган, ақли расо жисмоний шахслар жавобгарликка тортиладилар.

Жиноят содир этгунга қадар ўн тўрт ёшга тўлган шахслар ушбу Кодекс 118, 119, 126 – 128, 142, 143, 164, 210 - 212, 215-моддалари, 219-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмлари, 285, 286, 318, 326, 342, 347, 352-моддалари, 358-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган жиноятлар учун жавобгарликка тортиладилар.

Ушбу Кодекснинг 146, 148, 149, 152, 155, 156, 167, 178, 180, 254 – 256, 268 – 274, 288, 297-301, 303, 367 – 392-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун жиноят содир этгунга қадар ўн саккиз ёшга тўлган шахслар жавобгарликка тортиладилар.

Ўн саккиз ёшга тўлгунга қадар жиноят содир этган шахслар умумий қоидаларга мувофиқ ва ушбу Кодекснинг Умумий қисми олтинчи бўлимида назарда тутилган хусусиятлар ҳисобга олинган ҳолда жавобгарликка тортиладилар.

21-модда. Ақли расолик

Жиноят содир этиш вақтида ўз ҳаракатларининг (ҳаракатсизлигининг) ижтимоий хавфли хусусиятини англаган ва уларни бошқара олган шахс ақли расо шахсдир.

Ижтимоий хавфли қилмишни содир этиш вақтида ақли норасо ҳолатда бўлган, яъни руҳий ҳолати сурункали ёки вақтинча бузилганлиги, ақли заифлиги ёхуд руҳий ҳолати бошқача тарзда бузилганлиги сабабли ўз ҳаракатларининг (ҳаракатсизлигининг) аҳамиятини англай олмаган ёки уларни бошқара олмаган шахс жиноий жавобгарликка тортилмайди.

Ақли норасолик ҳолатида ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсга нисбатан суд

томонидан ушбу Кодекса назарда тутилган тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари тайинланиши мумкин.

22-модда. Ақли расоликни истисно этмайдиган тарзда руҳий ҳолати бузилган шахснинг жиноий жавобгарлиги

Жиноят содир этиш вақтида руҳий ҳолати бузилганлиги туфайли ўз ҳаракатларининг (ҳаракатсизлигининг) аҳамиятини тўлиқ даражада англай олмаган ёки уларни бошқара олмаган ақли расо шахс жиноий жавобгарликка тортилади.

Ақли расоликни истисно этмайдиган тарзда руҳий ҳолати бузилган шахсга нисбатан суд томонидан жазо билан бирга тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари тайинланиши мумкин.

23-модда. Мастлик ҳолатида ёки инсон ақл-иродасига таъсир этувчи бошқа моддалар таъсирида содир этилган жиноят учун жиноий жавобгарлик

Мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёки одамнинг ақл-иродасига таъсир этувчи бошқа моддалар таъсири остида жиноят содир этган шахс жиноий жавобгарликдан озод қилинмайди. Бундай ҳолат шахсни ақли норасо деб топиш учун асос бўлмайди.

V боб. Айб

24-модда. Айб тушунчаси ва шакллари

Айб – шахсни ушбу Кодекса назарда тутилган ижтимоий хавфли қилмишни (ҳаракат ёки ҳаракатсизлик) содир этишга нисбатан бўлган руҳий муносабати ҳисобланади.

Ушбу Кодекса назарда тутилган ижтимоий хавфли қилмишни қасддан ёки эҳтиётсизлик орқасида содир этган шахс жиноят содир этилишида айбдор деб топилиши мумкин.

25-модда. Қасддан содир этилган жиноят

Ушбу Кодекс моддасида жиноят тамом бўлган пайт ижтимоий хавфли қилмиш бажарилган вақт деб ҳисобланган бўлиб, уни содир этган шахс ўз қилмишининг ижтимоий хавфлилиқ хусусиятини англаган ва шундай қилмишни содир этишни истаган бўлса, бундай жиноят қасддан содир этилган деб топилади.

Ушбу Кодекс моддасида жиноят тамом бўлган пайт ижтимоий хавфли оқибат юз берган вақт деб топилган қилмишлар тўғри ёки эгри қасддан содир этилган бўлиши мумкин.

Агар шахс ўз қилмишининг ижтимоий хавфли хусусиятини англаган, унинг ижтимоий

хавфли оқибатларига кўзи етган ва уларнинг юз беришини истаган бўлса, бундай жиноят тўғри қасддан содир этилган деб топилади.

Агар шахс ўз қилмишининг ижтимоий хавфли хусусиятини англаган, унинг ижтимоий хавфли оқибатларига кўзи етган ва уларнинг юз беришига онгли равишда йўл қўйган бўлса, бундай жиноят эгри қасддан содир этилган деб топилади.

26-модда. Эҳтиётсизлик орқасида содир этилган жиноят

Ўз-ўзига ишониш ёки бепарволик орқасида содир этилган ижтимоий хавфли қилмиш эҳтиётсизлик орқасида содир этилган жиноят деб топилади.

Агар жиноятни содир этган шахс ўз хулқ-атвори қонунда назарда тутилган ижтимоий хавфли оқибатлар келтириб чиқариши мумкинлигига кўзи ета туриб, эҳтиёткорлик чоратадбирларига онгли равишда риоя этмаган ҳолда бундай оқибатлар келиб чиқмаслигига асоссиз равишда умид қилган бўлса, бундай жиноят ўз-ўзига ишониш оқибатида содир этилган деб топилади.

Агар жиноят содир этган шахс ўз хулқ-атвори қонунда назарда тутилган ижтимоий хавфли оқибатлар келтириб чиқариши мумкинлигига кўзи етмасада, лекин кўзи етиши лозим ва мумкин бўлса, бундай жиноят бепарволик орқасида содир этилган деб топилади.

27-модда. Мураккаб айбли жиноят

Агар шахснинг қасддан жиноят содир этиши натижасида эҳтиётсизлик орқасида бошқа ижтимоий хавфли оқибатлар юз берган ва шундай қилмишни қонун қаттиқроқ жавобгарлик билан боғлаган бўлса, бундай жиноят қасддан содир этилган деб топилади.

28-модда. Айбсиз ҳолда зарар етказиш

Агар шахс ўз қилмишининг ижтимоий хавфлилиқ хусусиятини англамаган, англаши мумкин ва лозим ҳам бўлмаган ёки унинг ижтимоий хавфли оқибатларига кўзи етмаган ва ишнинг ҳолатларига кўра кўзи етиши мумкин ва лозим ҳам бўлмаган бўлса, бундай қилмиш айбсиз ҳолда содир этилган деб топилади.

VI боб. Тамом бўлмаган жиноят

29-модда. Жиноятга тайёргарлик кўриш

Шахснинг қасддан қилинадиган жиноятни содир этиш ёки яшириш учун шарт-шароит яратувчи қилмиши ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра содир этилиши бошлангунга қадар

тўхтатилган бўлса, бундай қилмиш жиноятга тайёргарлик кўриш деб топилади.

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятга тайёргарлик кўриш жавобгарликни келтириб чиқармайди, иштирокчиликда содир этилган жиноят бундан мустасно.

Жиноятга тайёргарлик кўрганлик учун жавобгарлик ҳам ушбу Кодекс Махсус қисмининг тамом бўлган жиноят учун жавобгарликни белгиловчи моддасига мувофиқ ушбу моддага ҳавола қилинган ҳолда ҳал қилинади. Мазкур Кодекс Махсус қисмида назарда тутилган жиноятга тайёргарлик кўрганлик учун алоҳида жиноят таркибида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

30-модда. Жиноят содир этишга суиқасд қилиш

Қасддан содир этиладиган жиноят бошланиб, шахсга боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра охирига етказилмаган бўлса, жиноят содир этишга суиқасд деб топилади.

Жиноят содир этишга суиқасд қилганлик учун жавобгарлик ҳам ушбу Кодекс Махсус қисмининг тамом бўлган жиноят учун жавобгарликни белгиловчи моддасига мувофиқ ушбу моддага ҳавола қилинган ҳолда ҳал қилинади. Мазкур Кодекс Махсус қисмида назарда тутилган жиноят содир этишга суиқасд қилганлик учун алоҳида жиноят таркибида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

31-модда. Жиноят содир этишдан ихтиёрий қайтиш

Шахс жиноятга тайёргарлик кўриш ҳаракатларини ёки жиноят содир этишга бевосита қаратилган ҳаракатларни охирига етказиш мумкинлигини англаган ҳолда тўхтатса, шунингдек жиноий оқибат келиб чиқиши мумкинлигини англаган ҳолда, шундай оқибат келиб чиқишининг олдини олса, жиноят содир этишдан ихтиёрий қайтиш деб топилади.

Жиноят содир этишдан ихтиёрий қайтиш жавобгарликни истисно қилади.

Жиноятни охирига етказишдан ихтиёрий қайтган шахс, агар амалда содир этган қилмишида бошқа жиноят таркибининг барча аломатлари бўлса, ушбу Кодекс бўйича жавобгарликка тортилади.

Иштирокчиликда содир этиладиган жиноятда бажарувчининг жиноят содир этишдан ихтиёрий қайтиши қолган иштирокчиларнинг ҳаракатларини жиноятга тайёргарлик кўриш ёки суиқасд қилиш деб баҳолаш учун асос бўлади ва тегишли жавобгарликни келтириб чиқаради.

Ташкилотчи, далолатчи ёки ёрдамчи жиноятдан ихтиёрий равишда қайтиб, жиноятнинг олдини олиш учун ўзига боғлиқ бўлган барча чораларни ўз вақтида кўрганлиги натижасида жиноят содир этилмаган бўлса, жиноятда иштирокчилик учун жавобгарликни истисно қилади.

VII боб. Жиноятда иштирокчилик

32-модда. Жиноятда иштирокчилик тушунчаси

Икки ёки ундан ортиқ жиноий жавобгарлик ёшига етган шахснинг қасддан жиноят содир этишда қасддан биргалашиб қатнашиши иштирокчилик деб топилади.

33-модда. Жиноят иштирокчиларининг турлари

Жиноятни бажарувчи билан бир қаторда ташкилотчи, далолатчи ва ёрдамчилар ҳам жиноят иштирокчилари деб топилади.

Жиноятни бевосита тўла ёки қисман содир этган ёхуд ушбу Кодексга мувофиқ жавобгарликка тортилиши мумкин бўлмаган шахслардан ёки бошқа воситалардан фойдаланиб, жиноят содир этган шахс бажарувчи деб топилади.

Жиноятга тайёргарлик кўрилишига ёки жиноят содир этилишига раҳбарлик қилган, жиноят содир этилишини ташкиллаштирган, шунингдек уюшган жиноий гуруҳ ёки жиноий уюшма тузган ёхуд уларга раҳбарлик қилган шахс ташкилотчи деб топилади.

Жиноят содир этилишига қизиқтириш, кўндириш, алдаш, ҳақ эвазига оғдириш, кўрқитиш, мажбурлаш ёки бошқа ҳар қандай усулда ундаган шахс далолатчи деб топилади.

Жиноят содир этилишига ўз маслаҳатлари, кўрсатмалари билан, маълумотлар ва воситалар бериш ёки тўсиқларни йўқотиш билан кўмаклашиш, шунингдек жиноятчини, жиноят содир этиш қуроли, излари ва воситаларини ёхуд жиноий йўл билан қўлга киритилган нарсаларни яширишга, шунингдек бундай нарсаларни олиш ва ўтказиш тўғрисида олдиндан ваъда берган шахс ёрдамчи деб топилади.

34-модда. Иштирокчиликнинг шакллари

Жиноятда иштирокчилик: бир гуруҳ шахслар томонидан, бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб, уюшган жиноий гуруҳ, жиноий уюшма шаклида бўлади.

Икки ёки ундан ортиқ шахснинг жиноят содир этишда олдиндан тил бириктирмай қатнашиши бир гуруҳ шахслар томонидан жиноят содир этиш деб топилади.

Икки ёки ундан ортиқ шахснинг олдиндан тил бириктириб жиноят содир этилишида иштирок қилиши бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб жиноят содир этиш деб топилади.

Икки ёки ундан ортиқ шахснинг биргаликда жиноий фаолият олиб бориш учун олдиндан барқарор бир гуруҳга бирлашиши ҳамда иштирокчилар ўртасида вазифалар тақсимланиши уюшган жиноий гуруҳ деб топилади.

Икки ёки ундан ортиқ уюшган жиноий гуруҳнинг оғир ва ўта оғир жиноятларни содир этиш мақсадида олдиндан бирлашиши жиноий уюшма деб топилади.

35-модда. Жиноятда иштирок этганлик учун жавобгарлик доираси

Ташкилотчи, далолатчи ва ёрдамчи ушбу Кодекс 33-моддасининг тегишли қисми ва Махсус қисмининг бажарувчи содир этган жиноят назарда тутилган моддаси бўйича жавобгарликка тортиладилар, улар бир вақтнинг ўзида бирга бажарувчи бўлган ҳоллар бундан мустасно.

Олдиндан тил бириктирган гуруҳ, уюшган жиноий гуруҳ ва жиноий уюшманинг ташкилотчилари ҳамда аъзолари тайёргарлик кўрилиши ёки содир этилишида ўзлари қатнашган барча жиноятлар учун жавобгарликка тортиладилар.

Уюшган жиноий гуруҳ ёки жиноий уюшма ташкил этган ёки уларга раҳбарлик қилган шахслар шу гуруҳ ёки уюшма содир этган барча жиноятлар учун, башарти, бу жиноятлар уларнинг жиноий нияти билан қамраб олинган бўлса, жавобгарликка тортиладилар.

Бошқа иштирокчиларнинг жиноий нияти билан қамраб олинмаган қилмиш учун уни содир этган шахс жавобгар бўлади.

Юридик шахснинг муассислари, раҳбарлари, ходимлари, унинг тузилмавий бўлинмалари раҳбарлари, ходимларининг юридик шахс томонидан тадбиркорлик фаолиятини ёки бошқа иқтисодий фаолиятни амалга ошириш билан боғлиқ жиноий ҳаракатлари уюшган жиноий гуруҳ таркибида содир этилган деб (ушбу Кодекснинг 213-модда тўртинчи қисми «3» банди, 214-модда тўртинчи қисми «3» банди, 221-модда учинчи қисми «2» банди, 228-модда иккинчи қисми «2» банди, 232-модда иккинчи қисми «2» банди, 239-модда учинчи қисми «2» банди, 250-модда бешинчи қисми «2» банди, 253-модда иккинчи қисми) квалификация қилинмайди, бундан юридик шахс, унинг тузилмавий бўлинмаси бир ёки бир нечта оғир ёки ўта оғир жиноятлар содир этиш учун атайин ташкил этилганлиги ҳоллари мустасно.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида алоҳида кўрсатилган жиноят субъекти бўлмаган ва шу моддада назарда тутилган жиноятнинг содир этилишида қатнашган ақли расо ҳамда жиноий жавобгарлик ёшига етган шахс мазкур жиноят учун унинг ташкилотчиси, далолатчиси ёки ёрдамчиси сифатида жиноий жавобгарликка тортилади.

36-модда. Жиноятга дахлдорлик

Жиноятга тайёргарлик кўриладиганлиги, жиноят содир этиладиганлиги ёки жиноят содир этилганлиги ҳақида аниқ била туриб, олдиндан ваъда бермаган ҳолда, ҳокимият органларига хабар қилмаслик, ушбу Кодекснинг 194 ва 308-моддаларида назарда тутилган ҳоллардагина жавобгарликка сабаб бўлади.

Жиноятчини, жиноят содир этиш қуроли ва воситаларини, жиноят изларини ёки жиноий йўл билан қўлга киритилган нарсаларни олдиндан ваъда бермаган ҳолда яширганлик ушбу Кодекснинг 308-моддасида назарда тутилган ҳоллардагина жавобгарликка сабаб бўлади.

Олдиндан ваъда бермаган ҳолда жиноят ҳақида хабар бермаганлик ёки жиноятни яширганлик учун гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчининг яқин қариндошлари жавобгарликка тортилмайди.

VIII боб. Бир қанча жиноят содир этиш

37-модда. Такроран жиноят содир этиш

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг айнан бир моддасида, қисмида, Кодексида алоҳида кўрсатилган ҳолларда эса, турли моддаларида назарда тутилган икки ёки бир неча жиноятни шахс турли вақтларда содир этган, аммо уларнинг бирортаси учун ҳам судланган бўлмаса, такроран жиноят содир этиш деб топилади. Тамом бўлган жиноят ҳам, жазога сазовор бўлган жиноятга тайёргарлик кўриш ёки жиноят содир этишга суиқасд қилиш ҳам, шунингдек иштирокчиликда жиноят содир этиш ҳам такроран жиноят содир этиш деб топилади.

Агар шахс илгари содир этган қилмиши учун жавобгарликдан ёки жазодан озод қилинган бўлса, жиноят такроран содир этилган деб топилмайди.

Умумий қасд билан қамраб олинган ва ягона мақсадга йўналтирилган бир жиноят таркибини ташкил қилувчи бир-бирига ўхшаш бир неча жиноий қилмишлардан иборат бўлган (давомли) жиноят такроран содир этилган деб топилмайди.

Вазифаларини узоқ вақт мобайнида бажармасликдан иборат бўлиб, бир жиноятнинг узлуксиз таркибини ташкил қилган (узоққа чўзилган) жиноят такроран содир этилган деб топилмайди.

38-модда. Жиноятлар мажмуи

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг турли моддаларида ёки битта моддасининг турли қисмларида назарда тутилган, жавобгарликка тортиладиган икки ёки бир неча жиноий қилмишни содир этиш, агарда улардан бирортаси учун ҳам шахс судланган бўлмаса, жиноятлар мажмуи деб топилади.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг икки ёки ундан ортиқ моддаларида назарда тутилган бир неча жиноят таркибини келтириб чиқарадиган битта қилмишни содир этиш, агар ушбу нормаларнинг бири билан тўлиқ қамраб олинмаган бўлса, жиноятлар мажмуи деб топилади.

Агар шахснинг содир этган битта қилмишида ушбу Кодекс Махсус қисми айтиб берилган моддасининг турли қисмларида назарда тутилган жиноятларнинг аломатлари мавжуд бўлса, у модданинг оғирроқ жазо белгиланган қисми бўйича квалификация қилинади ва бу ҳолат жиноятлар мажмуи деб топилмайди.

39-модда. Рецидив жиноят

Шахснинг илгари қасддан содир этган жинояти учун судланганлик ҳолати тугалланмасдан ёки олиб ташланмасдан қасддан янги жиноят содир этиши рецидив жиноят деб топилади.

Шахснинг:

1) илгари қасддан содир этган унча оғир бўлмаган, оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганидан кейин оғир жиноят содир қилиши;

2) илгари қасддан содир этган унча оғир бўлмаган ёки оғир жинояти учун судланганидан кейин ўта оғир жиноят содир қилиши хавфли рецидив жиноят деб топилади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган қоидалар вояга етмаганларга нисбатан, улар жазони ўташ даврида жиноят содир қилган ҳоллардагина татбиқ қилинади.

Беш йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланиши мумкин бўлган қасддан янги жиноят содир этиш, яъни:

1) илгари ўта оғир жинояти учун ёки икки марта оғир жинояти учун ҳукм қилиниб, уларнинг ҳар бири учун беш йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган шахс томонидан ўта оғир жиноят содир этилиши;

2) илгари оғир жинояти учун икки марта ҳукм қилинган ёки олдин-кейинлигидан қатъи назар, оғир ва ўта оғир жиноятлар учун уларнинг ҳар бирига беш йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган шахснинг оғир жиноят содир этиши ўта хавфли рецидив жиноят деб топилади.

Шахс фақат суд ҳукми билан ўта хавфли рецидивист деб топилади.

Шахсни ўта хавфли рецидивист деб топиш тўғрисидаги масала ҳал қилинаётган вақтда унинг бошқа давлатлар судларининг ҳукмлари бўйича судланганлиги ҳам ҳисобга олиниши мумкин.

Шахсни ўта хавфли рецидивист деб топиш тўғрисидаги масала ҳал қилинаётган вақтда унинг ўн саккиз ёшга тўлгунга қадар содир этган жинояти учун судланганлиги инобатга олинмайди.

Жиноятни рецидив, хавфли рецидив ёки ўта хавфли рецидив деб топиш масаласини ҳал қилишда қонунда белгиланган тартибда тугалланган ёки олиб ташланган судланганлик инобатга олинмайди.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган жиноятлар учун жавобгарликни белгиловчи моддалари шахс ушбу жиноятни содир этгунга қадар қонунда белгиланган тартибда ўта хавфли рецидивист деб топилган бўлсагина қўлланилади.

УЧИНЧИ БЎЛИМ.

ҚИЛМИШНИНГ ЖИНОЙЛИГИНИ ИСТИСНО ҚИЛАДИГАН ҲОЛАТЛАР

IX боб. Қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар тушунчаси ва турлари

40-модда. Қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар тушунчаси

Қилмишда ушбу Кодекста назарда тутилган аломатлар расмий жиҳатдан мавжуд бўлса-да, лекин у ижтимоий хавфли, ғайриқонуний ёки айбли бўлмаса, қилмишнинг жиноийлигини истисно қиладиган ҳолатлар деб топилади.

Қуйидаги ҳолатлар, яъни:

- 1) кам аҳамиятли қилмишлар;
- 2) зарурий мудофаа;
- 3) охирги зарурат;
- 4) ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлаш чоғида зарар етказиш;
- 5) буйруқ ёки бошқа фармойишни ижро этиш;
- 6) махсус топшириқни бажариш;
- 7) асосли таваккалчилик;
- 8) жисмоний ёки руҳий мажбурлаш ёхуд қўрқитиш натижасида қилмиш содир этиш жиноятни истисно қилувчи ҳолатлар деб топилади.

41-модда. Кам аҳамиятли қилмишлар

Гарчи ушбу Кодексда жиноят сифатида назарда тутилган қилмишнинг аломатлари мавжуд бўлса-да, ўзининг кам аҳамиятлилиги туфайли ижтимоий хавфли бўлмаган ҳаракат ёки ҳаракатсизлик жиноят деб топилмайди.

42-модда. Зарурий мудофаа

Зарурий мудофаа ҳолатида содир этилган, яъни мудофааланувчи ёхуд бошқа кишининг шахси ёки ҳуқуқларини, жамият ёки давлат манфаатларини қонунга хилоф тажовузлардан тажовузчига зарар етказган ҳолда ҳимоя қилиш чоғида қилинган ҳаракат, агар зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқилмаган бўлса, жиноят деб топилмайди.

Тажовузнинг хусусияти ва хавфлилиги даражасига бутунлай мувофиқ келмайдиган мудофаа, зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиш деб топилади.

Бошқа шахсларга ёки ҳокимият органларига ёрдам сўраб мурожаат қилиш ёхуд тажовуздан ўзга йўсинда қутулиш имконияти бор-йўқлигидан қатъи назар, зарурий мудофаа ҳуқуқи шахсга тегишлидир.

Зарар етказиш мақсадида қасддан ҳужум қилиш истагини қўзғатиш зарурий мудофаа деб топилмайди.

43-модда. Охирги зарурат

Охирги зарурат ҳолатида, яъни шахснинг ёки бошқа фуқароларнинг шахсига ёхуд ҳуқуқларига, жамият ёки давлат манфаатларига таҳдид солувчи хавфни қайтариш учун қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқ ва манфаатларга зарар етказган ҳолда содир этилган қилмиш, башарти, шу хавфни ўша ҳолатда бошқа чоралар билан қайтаришнинг иложи бўлмаса ҳамда келтирилган зарар олди олинган зарарга қараганда камроқ бўлса, жиноят деб топилмайди.

Шахсининг охирги зарурат ҳолатида содир этган қилмиши, башарти, охирги зарурат чегарасидан четга чиқилмаган бўлса, қонуний деб топилади.

Агар бошқа воситалар орқали хавфнинг олдини олиш мумкин бўлса ёки келтирилган зарар олди олинган зарардан ошиб кетса, қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқ ва манфаатларга бундай зарар етказиш охирги зарурат чегарасидан четга чиқиш деб топилади.

Охирги зарурат ҳолатида содир этилган қилмишнинг қонунийлигини баҳолашда олди олиниши лозим бўлган хавфнинг хусусияти ва хавфлилик даражаси, шундай хавфнинг ҳақиқатан мавжуд ёки мавжуд эмаслиги ва юз бериш вақтининг яқинлиги, хавфни қайтарувчи шахсининг мавжуд имкониятлари, вужудга келган вазиятдаги руҳий ҳолати ва ишнинг бошқа ҳолатлари ҳисобга олинади.

44-модда. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлаш вақтида зарар етказиш

Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни қочиб кетишининг, янги жиноят содир этишининг олдини олиш ва ҳокимият органларига топшириш мақсадида ушлаш вақтида унга зарар етказиш, агар уни ушлаш учун зарур бўлган чораларнинг чегарасидан четга чиқилмаган бўлса, жиноят деб топилмайди.

Ушлаш воситалари ва усулларига, қилмишнинг ҳамда уни содир этган шахсининг хавфлилик даражасига, шунингдек ушлаш шароитига бутунлай мос келмайдиган, ушлаш зарурати тақозо этмаган ҳолда ушланаётган шахсга қасддан зарар етказиш ушлаш чоралари чегарасидан четга чиқиш деб топилади.

Ижтимоий хавфли қилмишни содир этган шахсни ушлаш вақтида унга етказилган зарарнинг қонунийлигини баҳолашда:

- 1) қилмишни содир этган шахсининг ушланишдан қочиш мақсадида қилган ҳаракатлари;
- 2) унда мавжуд бўлган қурол ва бошқа воситалар;
- 3) ушловчининг қучи ва имкониятлари, руҳий ҳолати ва ушлаш билан боғлиқ бўлган бошқа ҳолатлар ҳисобга олинади.

Махсус ваколатли шахслар билан бир қаторда жабрланувчи ва бошқа фуқаролар ҳам ижтимоий хавфли қилмишни содир этган шахсни ушлаш ҳуқуқига эгадирлар.

45-модда. Буйруқ ёки бошқа кўрсатмани ижро этиш

Шахсининг буйруқ ёки бошқа кўрсатмани, шунингдек мансаб вазифаларини қонунан бажариши туфайли зарар етказилган бўлса, жиноят деб топилмайди. Бундай ҳолатда етказилган зарар учун ғайриқонуний буйруқ ёки кўрсатма берган шахсининг ўзи жавобгар бўлади.

Жиноийлиги олдиндан аён бўлган буйруқ ёки бошқа фармойишни бажариб, жиноят содир этган шахс, умумий асосларда жавобгарликка тортилади.

Ғайриқонуний равишда берилган буйруқ ёки бошқа фармойишни бажармаган шахс

жавобгарликка тортилмайди. Шахснинг амалда содир этган қилмишида бошқа бир жиноят таркибининг барча аломатлари мавжуд бўлсагина, у жавобгарликка тортилади.

46-модда. Махсус топшириқни бажариш

Хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари ва уларнинг топшириғи бўйича тезкор қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларга кўмаклашаётган шахслар томонидан тезкор–қидирув ёки контрразведка тадбирларини амалга ошириш жараёнида фуқароларнинг қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқ ва манфаатларига, давлат ёки жамоат манфаатларига мажбурий зарар етказишда ифодаланган ижтимоий хавфли қилмиш, агар ушбу қилмиш жиноятларга чек қўйиш, уларни тергов қилиш ва фош қилиш ёки разведка ҳамда қўпоровчилик ҳаракатларига қарши курашиш мақсадида содир этилган бўлса, башарти мазкур вазифаларни бошқа чоралар билан амалга оширишнинг иложи бўлмаса ҳамда келтирилган зарар олди олинган зарарга қараганда камроқ бўлса, жиноят деб топилмайди.

47-модда. Асосли таваккалчилик

Ижтимоий фойдали мақсадга эришиш учун асосли таваккалчилик қилиб, жиноят қонуни билан қўриқланадиган ҳуқуқлар ва манфаатларга зарар етказиш жиноят деб топилмайди.

Агар содир этилган ҳаракат замонавий илмий-техника билимлари ва тажрибаларига мувофиқ келган, қўйилган мақсадга эса, таваккал қилмай эришишнинг иложи бўлмаган ҳамда шахс ҳуқуқлар ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларга зарар етказилишининг олдини олиш учун тегишли чораларни кўрган бўлса, бундай таваккалчилик асосли деб топилади.

Асосли таваккалчилик қилишда кўзланган ижтимоий фойдали натижага эришилмаган ва келтирилган зарар ижтимоий фойдали мақсадга эришиш натижасида олиними мумкин бўлган фойдали натижадан кўпроқ бўлган тақдирда ҳам етказилган зарар жавобгарликка сабаб бўлмайди.

Таваккалчилик одамларнинг ҳалок бўлиш хавфи, экология ҳалокати ёхуд бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқиши мумкинлигини била туриб қилинган бўлса, асосли деб топилмайди.

Тадбиркорлик субъектларининг ўзларига кўрсатилган хизматлар, шу жумладан берилган кредитлар юзасидан банклар ва бошқа молия ташкилотлари олдидаги шартнома мажбуриятларини тадбиркорлик таваккалчиликлари ҳамда бошқа тижорат таваккалчиликлари билан боғлиқ ҳолда бажармаганлиги банклар ва бошқа молия ташкилотлари ходимларини жиний жавобгарликка тортиш учун асос бўлмайди.

48-модда. Жисмоний ёки руҳий мажбурлаш ёхуд қўрқитиш

Жисмоний ёки руҳий мажбурлаш ёхуд шундай мажбурлашни қўллаш билан қўрқитиш натижасида ушбу Кодекс билан қўриқланадиган ҳуқуқ ва манфаатларга зарар етказилиши, агар бундай мажбурлаш ёхуд қўрқитиш оқибатида шахс ўз ҳаракатларини (ҳаракатсизлигини) бошқара олмаган бўлса, жиноят ҳисобланмайди.

Ушбу Кодекс билан қўриқланадиган ҳуқуқ ва манфаатларга жисмоний ёки руҳий мажбурлаш ёхуд шундай мажбурлашни қўллаш билан қўрқитиш натижасида зарар етказганлик учун жиноий жавобгарлик тўғрисидаги масала, агар бундай мажбурлаш ёки қўрқитиш оқибатида шахс ўз ҳаракатларини (ҳаракатсизлигини) бошқариш имкониятини сақлаб қолган бўлса, ушбу Кодекс 43-моддасининг қоидалари инобатга олинган ҳолда ҳал этилади.

ТўРТИНЧИ БЎЛИМ.

ЖАЗО ВА УНИ ТАЙИНЛАШ

Х 606. ЖАЗО ТУШУНЧАСИ МАҚСАДИ ВА ТУРЛАРИ

49-модда. Жазо тушунчаси ва мақсадлари

Жазо жиноят содир этишда айбли деб топилган шахсга нисбатан давлат номидан суд ҳукми билан қўлланадиган ва маҳкумни қонунда назарда тутилган муайян ҳуқуқ ва эркинликлардан маҳрум қилиш ёки уларни чеклашдан иборат мажбурлов чорасидир.

Жазо ижтимоий адолатни тиклаш, маҳкумни ахлоқан тузатиш ва ижтимоий мослаштириш, унинг жиноий фаолиятни давом эттиришига тўсқинлик қилиш ҳамда маҳкум, шунингдек бошқа шахслар томонидан янги жиноят содир этилишининг олдини олиш мақсадида қўлланилади.

50-модда. Жазо тизими

Жиноят содир этишда айбли деб топилган шахсларга нисбатан қуйидаги асосий жазолар қўлланилиши мумкин:

- 1) жарима;
- 2) жамоат ишлари;
- 3) иш ҳақидан ушлаб қолиш;
- 4) хизмат бўйича чеклаш;
- 5) озодликни чеклаш;
- 6) интизомий қисмга жўнатиш;
- 7) озодликдан маҳрум қилиш;
- 8) умрбод озодликдан маҳрум қилиш.

Маҳкумларга асосий жазолардан ташқари махсус, ҳарбий, фахрий ёки даражали унвон, дипломатик мақом, малака тоифаси ёки давлат мукофотларидан маҳрум қилиш тарзидаги қўшимча жазо ҳам қўлланилиши мумкин.

Хизмат бўйича чеклаш ёки интизомий қисмга жўнатиш тариқасидаги жазолар фақат ҳарбий хизматчиларга нисбатан қўлланилади.

51-модда. Жарима

Жарима айбдордан давлат ҳисобига ушбу Кодексида белгиланган миқдорда пул ундиришдир.

Жарима базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан олти юз бараваригача миқдорда белгиланади. Бунда жарима миқдори:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар учун - базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан икки юз бараваригача;

2) унча оғир бўлмаган жиноятлар учун - базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача;

3) оғир жиноятлар учун - базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача белгиланади.

Суд томонидан тайинланган жариманинг учдан икки қисми уч ой давомида тўланган тақдирда, маҳкум жариманинг қолган қисмини тўлашдан озод қилинади.

Маҳкумнинг мулкӣ аҳволи ойлик маоши кечиккан ёки тўланмаганлиги, меҳнат қобилиятини вақтинчалик йўқотганлиги, иш жойи ёхуд даромадини йўқотганлиги учун вақтинча ёмонлашган тақдирда жаримани тўлашни суд бир ойдан бир йилгача кечиктириши мумкин.

Кечиктириш вақти суд ҳукми билан белгиланган жарима тўлаш муддати ҳисобига крмайди.

Агар ҳукм қилинган шахс жазо тариқасида тайинланган жаримани мажбурий ижро этиш учун белгиланган муддатларда тўлашдан бўйин товласа ёхуд қарздорда ундирув қаратилиши мумкин бўлган мол-мулк мавжуд эмаслиги туфайли мажбурий ижро этиш учун белгиланган муддатлар мобайнида жаримани ундиришнинг имкони бўлмаса, худди шунингдек кечиктириш муддати тугаганидан кейин жарима тўланмаган ёки жаримани бўлиб-бўлиб тўлаш шартлари бузилган тақдирда, суд жариманинг тўланмаган миқдорини жамоат ишлари, иш ҳақидан ушлаб қолиш, хизмат бўйича чеклаш, озодликни чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан алмаштиради. Бундай ҳолда жамоат ишларининг икки ярим соати базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баравари миқдоридаги жаримага тенглаштирилиб, тўрт юз саксон соатдан кўп бўлмаган муддатга, иш ҳақидан ушлаб қолишнинг, хизмат бўйича чеклашнинг, озодликни чеклашнинг ҳар бир ойи базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн олти баравари миқдоридаги жаримага тенглаштирилиб, уч йилдан кўп бўлмаган муддатга тайинланади.

Озодликдан маҳрум қилишнинг ҳар бир куни базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баравари миқдоридаги жаримага тенглаштирилиб тайинланади.

52-модда. Жамоат ишлари

Жамоат ишлари маҳкумни ҳақ тўланмайдиган жамоат ишларини бажаришга мажбурий

тарзда жалб қилишдан иборатдир. Маҳкум ишлаётган ёки ўқиётган бўлса, мажбурий жамоат ишлари ишдан ёки ўқишдан бўш вақтда ўталади.

Жамоат ишлари ўталадиган жойлар (объектлар) ва жамоат ишларининг тури содир этилган жиноятнинг хусусияти ва маҳкумнинг касбий кўникмаларидан, унинг ёши, соғлиғи ва бошқа шахсий ҳолатларидан келиб чиқиб, мазкур жазонинг ижросини назорат қилувчи орган томонидан белгиланади.

Жамоат ишлари бир юз йигирма соатдан тўрт юз саксон соатгача бўлган муддатга тайинланади ва олти ой давомида кунига тўрт соатдан кўп бўлмаган вақтда, маҳкумга боғлиқ бўлмаган ҳолатлар юзага келган тақдирда эса, бир йилгача бўлган муҳлатда кунига тўрт соатдан кўп бўлмаган вақтда ўталади.

Жамоат ишлари пенсия ёшига етган шахсларга, ўн олти ёшга тўлмаган шахсларга, ҳомиладор аёлларга, уч ёшга тўлмаган болалари бор аёлларга, уч ёшга тўлмаган фарзандини ёлғиз тарбиялаётган эркакларга, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронларига, ҳарбий хизматчиларга, чет эл фуқароларига ва Ўзбекистон Республикасида доимий яшамайдиган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

Жамоат ишлари жазосини ўташ давомида мазкур модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолатлар юзага келган тақдирда, суд мазкур жазонинг ижросини назорат қилувчи органнинг тақдимномасига асосан жазони ўташ муддатини кечиктириши ёки бекор қилиши мумкин.

Маҳкум жазони ўташдан бўйин товлаган тақдирда, суд жамоат ишларининг ўталмаган муддатини жамоат ишларининг саккиз соатини озодликдан маҳрум қилишнинг бир кунига тенглаштирган ҳолда ҳисоблаб, озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан алмаштиради. Жазони ўташдан бўйин товлаш вақти ўталган жазо муддатига қўшилмайди.

53-модда. Иш ҳақидан ушлаб қолиш

Иш ҳақидан ушлаб қолиш жазоси суднинг ҳукмига мувофиқ олти ойдан уч йилгача муддатга ўз иш жойида ўташ учун тайинланиб, иш ҳақининг ўн фоизидан ўттиз фоизигача миқдорини давлат ҳисобига ушлаб қолишдан иборат.

Иш ҳақидан ушлаб қолиш:

- 1) пенсия ёшига етганларга (ишлайдиган пенсия ёшига етганлар бундан мустасно);
- 2) биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронларига;
- 3) ҳомиладор аёлларга;
- 4) уч ёшга тўлмаган болалари бор аёлларга ёки уч ёшга тўлмаган фарзандини ёлғиз тарбиялаётган эркакларга;
- 5) уч ёшгача бўлган болани фарзандликка олган ёки унга нисбатан васий бўлган шахсларга;
- 6) ҳарбий хизматчиларга;
- 7) чет эл фуқароларига;

8) Ўзбекистон Республикасида доимий яшамайдиган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

Иш ҳақидан ушлаб қолишни ўташ давомида мазкур модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолатлар юзага келган тақдирда, суд мазкур жазонинг ижросини назорат қилувчи органнинг тақдимномасига асосан жазони ўташ муддатини кечиктириши ёки бекор қилиши мумкин.

Агар шахс суд томонидан тайинланган иш ҳақидан ушлаб қолиш муддатининг жами бўлиб бир ойдан кўпроғини ўташдан бўйин товласа, суд иш ҳақидан ушлаб қолишнинг ўталмаган муддатини:

1) иш ҳақидан ушлаб қолишнинг бир куни озодликни чеклаш тариқасидаги жазонинг бир кунига;

2) иш ҳақидан ушлаб қолишнинг уч кунини озодликдан маҳрум қилишнинг бир кунига алмаштириши мумкин.

Жазони ўташдан бўйин товланган вақт жазонинг ўталган муддатига қўшиб ҳисобланмайди.

Агар шахсга муқаддам тайинланган озодликдан маҳрум қилиш жазоси ушбу Кодекснинг 86-моддасига асосан иш ҳақидан ушлаб қолиш жазосига алмаштирилган бўлса, иш ҳақидан ушлаб қолиш жазосининг ўталмаган муддати шу муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосига алмаштирилади.

Суд иш ҳақидан ушлаб қолиш жазосини озодликни чеклаш жазосига алмаштирганда пробация чораларини ҳам тайинлайди.

54-модда. Хизмат бўйича чеклаш

Хизмат бўйича чеклаш — ҳарбий хизматни контракт бўйича ўтаётган ҳарбий хизматчини суд ҳукмида кўрсатилган муддат давомида муайян ҳуқуқ ва имтиёзлардан маҳрум қилиб, пул таъминотининг ўн фоизидан ўттиз фоизигача бўлган миқдорини давлат ҳисобига ушлаб қолишдан иборатдир.

Хизмат бўйича чеклаш жазоси ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида назарда тутилган ҳолларда икки ойдан уч йилгача муддатга қўлланилади.

Ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноят ёки оғир оқибатларни келтириб чиқармаган эҳтиётсизлик орқасида содир этилган жиноят учун суд иш ҳолатлари ва маҳкумнинг шахсини ҳисобга олган ҳолда уч йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёки иш ҳақидан ушлаб қолиш жазоси ўрнига шу муддатга хизмат бўйича чеклаш жазосини қўллаши мумкин.

Хизмат бўйича чеклаш жазони ўташ муддати давомида маҳкумнинг мансабини, ҳарбий ёки махсус унвонини ошириш мумкин эмас, жазони ўтаган вақт эса, унинг кўп йил ишлаганлик, навбатдаги ҳарбий ёки махсус унвон учун асос бўладиган хизмат муддатига қўшилмайди.

Маҳкум хизмат бўйича чеклаш жазосининг муддати тугагунига қадар қонун ҳужжатларида назарда тутилган асосларда ҳарбий хизматдан бўшатилиши мумкин. Бундай ҳолатда ҳарбий хизмат ўтаётган жойдаги бошлиқ жазо муддатининг ўталмай қолган қисмини иш ҳақидан ушлаб қолиш жазоси билан алмаштириш ёки жазодан озод қилиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш учун материалларни судга тақдим этади.

55-модда. Озодликни чеклаш

Озодликни чеклаш суд томонидан маҳкумга нисбатан яшаш жойини у ёки бу сабаб билан тарк этишни бутунлай тақиқлашдан ёки сутканинг муайян вақтида яшаш жойидан чиқишни чеклашдан иборат.

Озодликни чеклаш бир ойдан беш йилгача муддатга тайинланади ҳамда суд томонидан белгиланадиган органлар назорати остида ўталади. Озодликни чеклаш, уни маҳкумнинг яшаш жойида ўташ шартлари содир этилган қилмишнинг хусусияти ва суд чиқарган қарорни ижро этишдан бўйин товлашнинг олдини олиш ҳисобга олинган ҳолда суд томонидан белгиланади.

Маҳкум озодликни чеклаш тариқасидаги жазони ўташдан қасддан бўйин товланган, шунингдек суд томонидан ўз зиммасига юкланган мажбуриятларни бажармаган тақдирда, суд озодликни чеклаш жазосининг ўталмай қолган муддатини озодликни чеклаш жазосининг бир кунини озодликдан маҳрум қилиш жазосини бир кунига алмаштиради. Жазони ўташдан бўйин товлаш вақти ўталган жазо муддатига қўшиб ҳисобланмайди.

Озодликни чеклаш:

- 1) ҳарбий хизматчилар;
- 2) чет эл фуқаролари;
- 3) Ўзбекистон Республикасида доимий яшаш жойига эга бўлмаган шахсларга нисбатан тайинланмайди.

56-модда. Интизомий қисмга жўнатиш

Интизомий қисмга жўнатиш – муддатли ҳарбий хизмат ҳарбий хизматчисини суд томонидан белгиланган муддат мобайнида ички тартиби анча қаттиқ бўлган махсус ҳарбий қисмга жойлаштириш орқали, муайян ҳуқуқ ва имтиёзлардан маҳрум этишдир.

Интизомий қисмга жўнатиш жазоси ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида назарда тутилган ҳолларда уч ойдан бир йилгача муддатга қўлланилади. Суд иш ҳолатлари ва маҳкумнинг шахсини ҳисобга олган ҳолда уч йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўрнига шу муддатга интизомий қисмга жўнатиш жазосини қўллаши мумкин.

57-модда. Озодликдан маҳрум қилиш

Озодликдан маҳрум қилиш маҳкумни жамиятдан ажратиб, уни жазони ижро этиш колонияси ёки турмага жойлаштиришдан иборатдир.

Озодликдан маҳрум қилиш олти ойдан йигирма йилгача муддатга белгиланади, ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Йигирма беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси жавобгарликни

оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш (118-модданинг иккинчи қисми) ва терроризм (194-модданинг учинчи қисми) учун белгиланади. Бу қоида аёлларга, ўн саккиз ёшга тўлмасдан жиноят содир этган шахсларга ва олтмиш ёшдан ошган эркакларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Жиноятлар мажмуи билан жазо тайинлашда озодликдан маҳрум қилиш жазосининг энг кўп муддати йигирма йилдан, бир неча ҳукм бўйича эса – йигирма беш йилдан ортиқ бўлмаслиги керак.

Қасддан ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноят содир этганлик ҳамда эҳтиётсизлик оқибатида жиноят содир этганлик учун озодликдан маҳрум этиш тариқасидаги жазо ҳомиладор аёлларга, уч ёшга тўлмаган болалари бор аёлларга ва уч ёшга тўлмаган фарзандини ёлғиз тарбиялаётган эркакларга нисбатан, шунингдек қонун ҳужжатларига мувофиқ ёшга доир пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга нисбатан тайинланмайди, ўзгалар мулкни талон-торож қилиш билан боғлиқ, одам ўлими ва бошқа оғир оқибатлар келиб чиққан ҳоллар бундан мустасно.

58-модда. Озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилинаётганларга нисбатан жазони ижро этиш муассасаси турини белгилаш

Озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинаётган эркакларга нисбатан:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган ҳамда эҳтиётсизлик оқибатида оғир жиноят содир этганлик учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинаётганларга нисбатан жазони манзил-колонияларда;

2) қасддан оғир жиноят содир этганлик ва ўта оғир жинояти учун биринчи марта озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинаётганларга нисбатан жазони умумий тартибли колонияларда;

3) илгари қасддан содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаб чиқиб ёки ўтаётган чоғида, қасддан янги содир этган жинояти учун ҳукм қилинаётганларга, шунингдек эҳтиётсизлик оқибатида жиноят содир қилган ўта хавфли рецидивистларга нисбатан жазони қаттиқ тартибли колонияларда;

4) ўта хавфли рецидивистларга нисбатан қасддан содир этган жинояти учун жазони махсус тартибли колонияларда ўташ тайинланади. Умрбод озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилинганлар, шунингдек афв этиш тартибида умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси озодликдан маҳрум қилиш билан алмаштирилган шахслар ҳам жазони махсус тартибли колонияларда ўтайдилар.

Озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинаётган аёлларга нисбатан:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган ҳамда эҳтиётсизлик оқибатида оғир жиноят содир этганларга нисбатан жазони манзил-колонияларда;

2) қасддан оғир ва ўта оғир жиноят учун жазони умумий тартибли колонияларда;

3) илгари озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаб чиқиб, янги содир этган ўта оғир жинояти учун ҳукм қилинаётганларга, шунингдек ўта хавфли рецидивист деб топилганларга нисбатан жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ тайинланади.

Турмага қамаш тариқасидаги озодликдан маҳрум қилиш, жазонинг муайян қисмига, лекин беш йилдан кўп бўлмаган муддатга:

1) ўта хавфли рецидивистларга;

2) қасддан оғир ёки ўта оғир жинояти учун беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин.

Суд томонидан жазони манзил-колонияда ўташи тайинланган маҳкум сақлаш режимини ашаддий бузувчи деб топилган тақдирда, суд уни жазонинг ўталмаган қисми муддатига умумий тартибли колонияга ўтказди.

59-модда. Умрбод озодликдан маҳрум қилиш

Умрбод озодликдан маҳрум қилиш фавқулодда жазо чораси бўлиб, маҳкумни махсус тартибли жазони ижро этиш колониясига жойлаштириш орқали жамиятдан муддатсиз мажбурий ажратиб қўйишдан иборатдир.

Умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси фақат жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш (118-модданинг иккинчи қисми) ва терроризм (195-модданинг учинчи қисми) учун тайинланади.

Умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси аёлга, ўн саккиз ёшга тўлмасдан жиноят содир этган шахсга ва олтмиш ёшдан ошган эркакка нисбатан тайинланиши мумкин эмас.

60-модда. Ҳарбий, махсус, фахрий ёки даражали унвон, дипломатик мақом, малака даражаси ёки давлат мукофотларидан маҳрум қилиш

Шахс оғир ёки ўта оғир жиноят учун ҳукм қилинганида суд ҳукми билан ҳарбий, махсус, фахрий ёки даражали унвон, дипломатик мақом, малака даражаси ёки Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотларидан маҳрум қилиниши мумкин.

Олий ҳарбий, махсус, фахрий ёки даражали унвон, дипломатик мақом, малака даражаси ёки Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотларига эга бўлган шахс оғир ёки ўта оғир жинояти учун ҳукм қилинганида суднинг ҳукм асосида киритадиган тақдимномасига биноан Олий ҳарбий, махсус, фахрий ёки даражали унвон, дипломатик мақом, малака даражаси ёки Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотларидан уларни берган мансабдор шахс ёки орган томонидан маҳрум қилиниши мумкин.

XI бoб. ЖАЗО ТАЙИНЛАШ АСОСЛАРИ ВА ТАРТИБИ

61-модда. Жазо тайинлашнинг умумий асослари

Жиноят содир этишда қонунда белгиланган тартибда айбли деб топилган шахс жазога тортилади. Суд ушбу Кодекс Махсус қисмининг жиноят содир этганлик учун жавобгарлик назарда тутилган моддасида белгиланган доирада Умумий қисмининг қоидаларига мувофиқ жазо тайинлайди.

Суд жазо тайинлашда содир этилган жиноятнинг хусусияти ва ижтимоий хавфлилиқ даражасини, қилмишнинг сабабини, етказилган зарарнинг хусусияти ва миқдорини, айбдорнинг шахсини, ҳамда жазони енгиллаштирувчи ва оғирлаштирувчи ҳолатларни ҳисобга олади.

62-модда. Жазони енгиллаштирувчи ҳолатлар

Қуйидаги ҳолатлар жазони енгиллаштирувчи ҳолатлар деб топилади:

1) айбни бўйнига олиш тўғрисида арз қилиш, чин кўнгилдан пушаймон бўлиш ёки жиноятни очиш учун фаол ёрдам бериш, жиноятнинг бошқа иштирокчиларини ва жиноий йўл билан топилган мулкларни қош қилиш;

2) жабрланувчи (фуқаровий даъвогар) билан ярашиш;

3) жиноят оқибатида етказилган моддий зарарни ихтиёрий равишда бартараф қилиш;

4) жиноят содир этилганидан сўнг жабрланувчига тиббий ёки бошқа тарзда ёрдам кўрсатиш;

5) ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятни биринчи марта содир этиш;

6) оғир шахсий, оилавий шароитлар оқибатида ёки бошқа мушкул аҳволда жиноят содир этиш;

7) жиноятни раҳмдиллик кўрсатилиши сабабли содир этиш;

8) мажбурлаш ёки моддий томондан, хизмат жиҳатидан ёхуд бошқа жиҳатдан қарамлик сабабли жиноят содир этиш;

9) жабрланувчининг зўрлик, оғир ҳақорат ёки бошқача ғайриқонуний ҳаракатлари туфайли вужудга келган кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида жиноят содир этиш;

10) зарурий мудофаанинг, охириги заруратнинг асосли чегарасидан четга чиқиб жиноят содир этиш, ижтимоий хавфли қилмишни содир этган шахсни ушлашда, асосли таваккалчиликда зарар етказиш;

11) вояга етмагanning жиноят содир этиши;

12) айбдорнинг қарамоғида вояга етмаган фарзанди мавжудлиги;

13) ҳомиладор аёлнинг жиноят содир этиши;

14) жабрланувчининг ғайриқонуний ёки ахлоққа зид хулқ-атвори таъсири остида жиноят содир этиш;

15) айбдор ёки ота-онасининг оғир касаллиги, уларнинг меҳнатга лаёқатсизлиги;

16) айбдор ота-онасининг ёки боласининг бошқа боқувчиси йўқлиги.

Ташкилотчи, далолатчи ёки ёрдамчи жиноятдан ихтиёрий равишда қайтиб, ўзига боғлиқ

бўлган барча чораларни ўз вақтида кўргани жиноятнинг олдини олишга олиб келмаган бўлса-да, ушбу ҳолатлар суд томонидан енгиллаштирувчи ҳолат деб топилиши мумкин.

Жазо тайинлашда суд ушбу моддада назарда тутилмаган бошқа ҳолатларни ҳам енгиллаштирувчи ҳолат деб топиши мумкин.

Енгиллаштирувчи ҳолат ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида жиноят таркибининг зарурий белгиси сифатида назарда тутилган бўлса, жазо тайинлашда ҳисобга олинмайди.

63-модда. Жазони оғирлаштирувчи ҳолатлар

Қуйидаги ҳолатларда жиноят содир этиш жазони оғирлаштирувчи ҳолатлар деб топилади:

- 1) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 2) ёш бола, қария ёки ожиз аҳволдаги шахсга нисбатан;
- 3) хизмат вазифаси ёки фуқаролик бурчини бажарганлиги муносабати билан шахсга ёки унинг яқин қариндошларига нисбатан;
- 4) айбдорга моддий томондан, хизмат жиҳатидан ёки бошқа жиҳатдан қарам шахсга нисбатан;
- 5) ўта шафқатсизлик билан;
- 6) жабрланувчини таҳқирлаш ва (ёки) унга азоб бериш йўли билан;
- 7) кўпчилик учун хавfli бўлган усулда;
- 8) ёш бола ёки руҳий ҳолатининг бузилганлиги айбдорга аён бўлган шахсдан фойдаланган ҳолда;
- 9) жиноят натижасида оғир оқибатларнинг келиб чиққанлиги;
- 10) умумий офат шароитидан фойдаланган ҳолда ёки фавқулодда ҳолат вақтида ёхуд оммавий тартибсизликлар жараёнида;
- 11) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда;
- 12) нафрат ва адоват замирида;
- 13) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктирган ҳолда ёки уюшган жиноий гуруҳ ёхуд жиноий уюшма томонидан;
- 14) такроран ёки илгари ҳам қасддан жиноят содир этган шахснинг судланганлик ҳолати тугалланмасдан ёки олиб ташланмасдан қасддан янги жиноят содир этиши;
- 15) мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари, психотроп ёхуд кишининг ақл-идрокига таъсир қилувчи бошқа моддалар таъсири остида жиноят содир этиш;
- 16) ҳокимият вакили бўлмаган шахс томонидан ҳокимият вакилининг хизмат кийими ёки ҳужжатларидан фойдаланган ҳолда жиноят содир этиш;
- 17) вояга етмаган шахсга нисбатан ота-онаси, уларнинг ўрнини босувчи бошқа шахслар томонидан жиноят содир этиш;

18) таълим, тиббиёт, ижтимоий хизматлар кўрсатувчи ёки бошқа муассасаларнинг вояга етмаганнинг тарбияси, соғлиғи учун масъул бўлган ходими томонидан шу шахсга нисбатан жиноят содир этилиши;

Суд содир этилган жиноятнинг хусусиятини эътиборга олиб, ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳолатларни оғирлаштирувчи ҳолат деб топмаслиги ҳам мумкин.

Суд жазо тайинлашда ушбу моддада назарда тутилмаган ҳолатларни оғирлаштирувчи ҳолат деб топиши мумкин эмас.

Ушбу ҳолатлар Кодекс Махсус қисмининг моддасида жиноят таркибининг зарурий белгиси сифатида назарда тутилган бўлса, жазо тайинлашда ҳисобга олинмайди.

64-модда. Енгилроқ жазо тайинлаш

Суд содир этилган жиноятнинг ижтимоий хавфлилик даражасини жиддий камайтирувчи ҳолатларни эътиборга олиб, алоҳида ҳолларда ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида назарда тутилган мазкур жиноят учун белгиланган жазонинг энг кам қисмидан ҳам камроқ ёки шу моддада назарда тутилмаган бошқа енгилроқ турдаги жазони тайинлаши мумкин.

Суд ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида назарда тутилган мазкур жиноят учун белгиланган жазонинг энг кам қисмидан ҳам камроқ жазо тайинлаганда, ушбу жазо миқдори:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноятлар учун жазони энг кам қисмининг учдан бир қисмидан;

2) оғир жиноятлар учун жазонинг энг кам қисмининг ярмидан;

3) ўта оғир жиноятлар учун жазонинг энг кам қисмининг учдан икки қисмидан;

4) хавfli рецидив жиноят содир қилганлик учун жазо миқдори мазкур Кодекс Махсус қисми моддасида назарда тутилган жазонинг энг кам қисмининг учдан икки қисмидан;

5) ўта хавfli рецидив жиноятлар содир қилганлик учун тайинланадиган жазо миқдори мазкур Кодекс Махсус қисми моддасида назарда тутилган жазонинг энг кам қисмининг тўртдан уч қисмидан кам бўлиши мумкин эмас.

Аёлларга, олтимиш ёшдан ошган эркакларга, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсларга, вояга етмаганларга жазо миқдори ушбу модданинг иккинчи қисмида белгиланган энг кам миқдордан ҳам камроқ тайинланиши мумкин.

Содир этилган қилмиш хусусиятларини ифодаловчи ҳолатлар, яъни айбдорнинг шахси, айбининг шакли ва даражаси, жиноят қилиш шароити ва сабаблари, шахснинг жиноятни содир қилгунча ва ундан кейинги ҳуқ-атвори жиноятнинг ижтимоий хавfliлик даражасини жиддий камайтирувчи ҳолатлар деб топилиши мумкин.

Енгилроқ жазо тайинланганда жазо миқдори ва муддати ушбу Кодекс Умумий қисмида белгиланган шу жазо турининг энг кам меъёридан кам бўлмаслиги лозим.

Енгилроқ жазо тайинлашга оид қоидалар ушбу Кодекснинг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

65-модда. Айбга иқрорлик тўғрисида келишув тузилган жиноятлар бўйича жазо тайинлаш

Айбга иқрорлик тўғрисида келишув тузилган жиноятлар бўйича тайинладиган жазонинг муддати ёки миқдори ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида (қисмида) назарда тутилган энг кўп жазонинг ярмидан ошмаслиги керак.

66-модда. Тамом бўлмаган жиноятлар учун жазо тайинлаш

Суд тамом бўлмаган жиноят учун жазо тайинлашда жазо тайинлашнинг умумий асосларига амал қилган ҳолда жиноятнинг оғир-енгиллигини, жиноий ният амалга оширилишининг даражасини ва жиноятни охирига етказа олмаганлик сабабларини ҳам ҳисобга олади.

Жиноятга тайёргарлик кўрганлик учун жазонинг муддати ёки миқдори ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида назарда тутилган энг кўп жазонинг ярмидан ошмаслиги керак.

Жиноят содир этишга суиқасд қилганлик учун жазонинг муддати ёки миқдори ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида назарда тутилган энг кўп жазонинг тўртдан уч қисмидан ошмаслиги керак.

Ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмида назарда тутилган қоидалар:

- 1) ўта хавфли рецидивистларга, уюшган жиноий гуруҳ ёки жиноий уюшма аъзоларига;
- 2) тинчлик ва хавфсизликка қарши жиноятларга;
- 3) жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жиноятларига;
- 4) ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган жабрланувчининг номусига тегиш ёки унга нисбатан зўрлик ишлатиб, жинсий эҳтиёжни ғайритабiiй усулда қондириш билан боғлиқ жиноятларга;
- 5) ядровий, кимёвий, биологик ва бошқа турдаги оммавий қирғин қуролини, бундай қурол яратишда фойдаланиш мумкинлиги аён бўлган материалларни ҳамда ускуналарни, радиоактив материалларни контрабанда қилиш билан боғлиқ бўлган жиноятларга нисбатан жазолар тайинлашда қўлланилмайди.

Тамом бўлмаган жиноятлар учун умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланиши мумкин эмас.

67-модда. Иштирокчиликда содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлаш

Иштирокчиликда содир этилган жиноят учун жазо тайинлашда суд ҳар бир айбдорнинг жиноятда иштирок этганлик хусусияти ва даражасини ҳисобга олади.

Ҳар қайси иштирокчининг шахсига тегишли бўлган енгиллаштирувчи ва оғирлаштирувчи ҳолатлар суд томонидан фақат шу иштирокчининг ўзига жазо тайинлашда ҳисобга олинади.

68-модда. Бир неча жиноят содир этганлик учун жазо тайинлаш

Шахс Махсус қисмининг айнан бир моддаси ёки турли моддаларида назарда тутилган икки ёки ундан ортиқ жиноятни содир этган бўлиб, улардан бирортаси учун ҳам судланган бўлмаса, суд ушбу Кодекснинг 61-моддасида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ ҳар қайси қилмиш учун жазо тайинлаб, сўнгра тайинланган енгилроқ жазони оғирроғи билан қоплаш ёхуд тайинланган жазоларни тўла ёки қисман қўшиш йўли билан жиноятлар мажмуи бўйича жазо тайинлайди.

Агар жиноятлар мажмуини фақат ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар ва (ёки) унча оғир бўлмаган жиноятлар ташкил этса, унда тайинланган енгилроқ жазони оғирроғи билан қоплаш ёхуд тайинланган жазоларни тўла ёки қисман қўшиш йўли билан жазо узил-кесил тайинланади. Бунда узил-кесил тайинланган жазо содир этилган жиноятлардан энг оғири учун назарда тутилган энг кўп жазо муддатидан ёки меъёридан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Агар ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва (ёки) унча оғир бўлмаган жиноятлар такроран содир этилган бўлса, бунда ҳар бир жиноят учун алоҳида жазо тайинланади ҳамда жазолар қўшилганда узил-кесил тайинланадиган жазо ушбу жиноятлар учун назарда тутилган энг оғир жазонинг бир ярим бараваридан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Агар жиноятлар мажмуини ташкил этувчи жиноятлардан лоақал биттаси оғир ёки ўта оғир жиноят бўлса, ушбу Кодекснинг Умумий қисмида шу жазо тури учун белгиланган доирада тайинланган жазоларни тўла ёки қисман қўшиш йўли билан жазо узил-кесил тайинланади.

Содир этилган жиноятлардан биттаси учун умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланганда енгилроқ турдаги жазони умрбод озодликдан маҳрум қилиш билан қоплаш орқали жазо узил-кесил тайинланади.

Содир этилган жиноятлардан биттаси учун узоқ муддатли озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланганда жазоларни тўла ёки қисман қўшиш ёхуд енгилроқ жазони оғирроғи билан қоплаш орқали жазо узил-кесил тайинланади.

Жиноятлар мажмуи бўйича ҳар хил турдаги жазоларни қўшиш йўли билан жазо тайинлашда ушбу Кодекснинг 71-моддасида назарда тутилган қоидаларга амал қилиниб, жазонинг оғирроқ тури узил-кесил тайинланади.

Жиноятлар мажмуи бўйича тайинланган асосий жазога суд айрим жиноятлар учун тайинланган муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш тариқасидаги хавфсизлик чорасини қўшиши мумкин. Бунда муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш тариқасидаги хавфсизлик чораси узил-кесил тайинланган муддати уч йилдан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Агар иш бўйича ҳукм чиқарилганидан кейин маҳкумнинг ана шу иш бўйича чиқарилган ҳукмга қадар содир этилган яна бошқа жиноятда айбли эканлиги аниқланса ҳам жазо ўша тартибда тайинланади. Бундай ҳолда жиноятлар мажмуи бўйича суд томонидан тайинланган жазо муддатига биринчи ҳукм юзасидан жазонинг ўталган қисми қўшиб ҳисобланади.

Бир неча жиноятлар бўйича тайинланган жазо миқдори Жиноят кодекси Махсус қисми моддасида (қисмида) назарда тутилган жазодан ҳам оғирроқ бўлиши мумкин.

69-модда. Рецидив жиноятлар учун жазо тайинлаш

Рецидив жиноятлар содир қилганлик учун жазо тайинлашда муқаддам ва янги содир қилинган жиноятларнинг сони ва хусусияти, ижтимоий хавфлилиқ даражаси, муқаддам шахсга нисбатан қўлланилган жазо ёки бошқа жиноий-ҳуқуқий таъсир чорасининг етарли бўлмаганлиги инобатга олинади.

Хавфли ва ўта хавфли рецидив жиноят учун жазо муддати мазкур жиноят учун назарда тутилган энг кўп жазонинг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги, бироқ, ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддаси санкцияси доирасида бўлиши керак.

70-модда. Бир неча ҳукм юзасидан жазо тайинлаш

Агар маҳкум ҳукм чиқарилганидан кейин жазони тўла ўтамай туриб, янги жиноят содир этса, суд янги ҳукм бўйича тайинланган жазо муддатига илгариги ҳукм юзасидан ўталмай қолган жазо муддатини тўла ёки қисман қўшади.

Бир неча ҳукм юзасидан ҳар хил турдаги жазоларни қўшиш йўли билан жазо тайинлашда ушбу Кодекснинг 71-моддасида назарда тутилган қоидаларга амал қилиниб, жазонинг оғирроқ тури узил-кесил тайинланади.

Агар ҳукмлардан бири билан умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган бўлса, бир неча ҳукмлар юзасидан жазоларни қўшишда енгилроқ жазо турини умрбод озодликдан маҳрум қилиш билан қоплаш орқали жазо узил-кесил тайинланади.

Бир неча ҳукмлар юзасидан узил-кесил тайинланадиган жазо миқдори олдинги ҳукм бўйича тайинланган жазонинг ўталмаган қисмидан кам бўлиши мумкин эмас.

Агар ҳукмлардан бири билан узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган бўлса, бир неча ҳукмлар юзасидан жазоларни қўшишда енгилроқ жазони оғирроғи билан қоплаш ёхуд жазоларни тўла ёки қисман қўшиш йўли билан жазо узил-кесил тайинланади.

Бир неча ҳукмлар юзасидан иш ҳақидан ушлаб қолишга ёки хизмат бўйича чеклашга ҳукм қилиниб, иш ҳақи ёки пул таъминотидан ушлаб қолишнинг ҳар хил миқдори белгиланган ҳолларда бу жазоларнинг фақат муддатлари қўшилади.

Илгариги ҳукм юзасидан ижро этилмай қолган қўшимча жазолар ҳукмлар жами тариқасида тайинланган асосий жазога қўшиб тайинланади.

71-модда. Жазоларни қўшишнинг ҳисоблаш қоидалари

Ҳар хил турдаги асосий жазоларни қўшганда озодликдан маҳрум қилишнинг бир куни:

- 1) интизомий қисмга жўнатишнинг бир кунига тўғри келади.
- 2) озодликни чеклаш, иш ҳақидан ушлаб қолишнинг ёки хизмат бўйича чеклашнинг уч кунига;

3) жамоат ишларининг саккиз соатига тўғри келади.

Жарима тариқасидаги жазо озодликдан маҳрум қилиш, интизомий қисмга жўнатиш, озодликни чеклаш, хизмат бўйича чеклаш, иш ҳақидан ушлаб қолиш, мажбурий жамоат ишлари жазоси билан қўшилганда ҳар қайсиси алоҳида ижро этилади.

72-модда. Ушлаб туриш, қамоққа олиш ёки уй қамоғи вақтини ҳисобга олиш қоидалари

Суд жазо тайинлаш чоғида ушлаб туришнинг, қамоққа олишнинг ёки уй қамоғининг ҳар бир кунини:

- 1) интизомий қисмга жўнатишнинг, озодликдан маҳрум қилишнинг бир кунига;
- 2) озодликни чеклаш, иш ҳақидан ушлаб қолишнинг ёки хизмат бўйича чеклашнинг уч кунига;
- 3) мажбурий жамоат ишларининг саккиз соатига тенглаштириб ҳисоблайди.

Суд уй қамоғида сақланган шахсга жарима тайинлашда ушлаб туришнинг, қамоқда ёки уй қамоғида сақлашнинг бир кунини базавий ҳисоблаш миқдорининг иккидан бир қисмига тенглаштириб, ушлаб турилган, қамоқда сақлашнинг бир кунини базавий ҳисоблаш миқдорининг бир бараварига тенглаштириб, ҳисобга олади.

73-модда. Ҳукми ижро этиш учун топширилган маҳкумнинг жазо муддатини ҳисоблаш қоидалари

Жазо муддатини ўташ учун халқаро шартномаларга асосан хорижий мамлакат томонидан топширилган маҳкумга нисбатан жазо муддати хорижий мамлакат судининг ҳукми билан белгиланган жазога мутаносиб равишда ҳисобланади.

Бунда хорижий мамлакат судининг ҳукми билан тайинланган:

- 1) озодликдан маҳрум қилиш жазоси худди шу муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосига, бироқ, ушбу Кодекс Умумий қисмида ушбу жазо учун белгиланган энг кўп муддатдан ошмаган ҳолда;
- 2) озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазо худди шу турдаги жазога, бундай жазо бўлмаган тақдирда ушбу жазога мутаносиб равишда озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа жазо тури билан алмаштирилади.

Маҳкумни мазкур Кодексида назарда тутилган асосларга кўра жазодан озод қилиш халқаро шартномаларга асосан амалга оширилади.

74-модда. Жазо муддатларини ҳисоблаш

Иш ҳақидан ушлаб қолиш, хизмат бўйича чеклаш, озодликни чеклаш, интизомий қисмга жўнатиш, озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазоларнинг муддатлари ойлар ва йиллар билан

ҳисобланади. Жазоларни алмаштириш, ҳисоблаш, қўшиш вақтида уларнинг муддатлари суткалар билан ҳисобланади.

Жамоат ишлари тариқасидаги жазонинг муддатлари соатлар билан ҳисобланади.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ.

ЖАВОБГАРЛИКДАН ВА ЖАЗОДАН ОЗОД ҚИЛИШ

ХII бoб. ЖАВОБГАРЛИКДАН ОЗОД ҚИЛИШНИНГ ТУРЛАРИ

75-мoддa. Жaвoбгaрликкa тoртиш муддaтининг ўтиб кeтгaнлиги муносабaти билaн жиноят учун жaвoбгaрликдaн oзoд қилиш

Агар жиноят содир этилган кундан бошлаб, давомли жиноятларда жиноят тамом бўлган, узоққа чўзилган жиноятларда аниқланган кундан бошлаб қуйидаги муддатлар:

- 1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноят содир этилгандан бошлаб — икки йил;
- 2) унча оғир бўлмаган жиноят содир этилгандан бошлаб — тўрт йил;
- 3) оғир жиноят содир этилгандан бошлаб — саккиз йил;
- 4) ўта оғир жиноят содир этилгандан бошлаб — ўн тўрт йил ўтган бўлса, шахс жавобгарликдан озод қилинади.

Ушбу муддат коррупциявий жиноятларга нисбатан бир ярим баравар кўпаяди.

Жавобгарликка тортиш муддати жиноят содир этилган кундан бошлаб ҳукм қонуний кучга кирган кунгача ҳисобланади.

Агар жиноят содир этган ва жиноий жавобгарликка тортилган шахс тергов ёки суддан яширинса, муддатнинг ўтиши тўхтатилади. Айбдор ушланган ёки айбини бўйнига олиб арз қилган кундан бошлаб муддатнинг ўтиши қайтадан тикланади.

Агар оғир ёки ўта оғир жиноят содир этган шахс ушбу моддада назарда тутилган муддатлар ўтмасдан яна оғир ёки ўта оғир жиноят содир этса, муддатнинг ўтиши узилади. Бундай ҳолда жавобгарликка тортиш муддатлари янги жиноят содир этилган кундан бошлаб ҳисобланади. Қолган ҳолларда, агар шахс жавобгарликка тортиш муддатлари ўтмасдан янги жиноят содир этса, бу муддатлар ҳар бир жиноят учун алоҳида ҳисобланади.

Агар ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этилган кундан бошлаб ўн йил, оғир ёки ўта оғир жиноят содир этилган кундан бошлаб йигирма беш йил ўтган бўлса ва муддатнинг ўтиши узилмаган бўлса, жиноят ишининг тергови тўхтатилганидан қатъий назар, шахс жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг моддасида умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлаш назарда тутилган жиноятни содир этган шахсга нисбатан, жавобгарликка тортиш муддатларини қўллаш масаласи суд томонидан ҳал қилинади. Агар суд жавобгарликка тортиш

муддатини қўллашни лозим топмаса, умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўрнига озодликдан маҳрум қилиш тайинланади.

Ушбу моддада назарда тутилган муддатлар ушбу Кодекснинг 168, 188 – 203, 204-моддасининг биринчи қисмида, 205-моддасининг учинчи ва тўртинчи қисмларида, 206, 207 ва 315-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

76-модда. Қилмиш ёки шахс ижтимоий хавфлилигини йўқотганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш

Ишни тергов қилиш ёки судда кўриш вақтида шароит ўзгарганлиги туфайли содир этилган қилмиш ўзининг ижтимоий хавфлилигини йўқотган деб топилса, жиноят содир этган шахс жавобгарликдан озод қилиниши мумкин.

Ишни тергов қилиш ёки судда кўриш вақтида шароит ўзгарганлиги туфайли жиноят содир этган шахс ижтимоий хавфлилик хусусиятини йўқотган деб топилса, жавобгарликдан озод қилиниши мумкин.

77-модда. Айбдор ўз қилмишига амалда пушаймон бўлганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноятни биринчи марта содир этган шахс, агар у айбини бўйнига олиш тўғрисида арз қилган, чин қўнгилдан пушаймон бўлган, жиноятнинг очилишига фаол ёрдам берган ва келтирилган зарарни бартараф қилган бўлса, жавобгарликдан озод қилиниши мумкин.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида алоҳида кўрсатилган ҳолларда, жиноят содир этган шахс ўз қилмишига амалда пушаймон бўлган тақдирда жавобгарликдан озод қилиниши лозим.

Мазкур модда қоидалари ушбу Кодекснинг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

78-модда. Ярашилганлиги муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод қилиш

Ушбу Кодекс 127-моддасининг биринчи қисми, иккинчи қисмининг 1-3 бандлари, 129 – 131-моддалари, 132-моддасининг биринчи қисми, 133-моддаси, 135-моддасининг биринчи қисми, 138-моддаси, 139-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмлари, 141-модданинг биринчи қисми, 144-модданинг биринчи қисми, 148 – 149-моддалари, 151-моддасининг биринчи қисмида, 165-моддаси, 166-моддасининг биринчи қисмида, 170 – 171-моддаларнинг биринчи ҳамда иккинчи қисмлари, 174 – 175-моддаларнинг биринчи қисмлари, 177-модда, 184-моддаси, 187-моддаси, 214 – 216-моддаларнинг биринчи қисми, 217-моддаси, 219-моддаси, 220-модданинг биринчи қисми, 226 – 227-моддалари, 234-моддаси, 293-моддаси, 335-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмлари,

338 – 339-моддаларининг биринчи қисми, 341-моддасининг биринчи қисми, 349-моддасининг биринчи қисмида, 351-модданинг биринчи қисми, 360-модданинг биринчи қисми, 389-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган жиноятларни содир этган шахс, агар у ўз айбига иқдор бўлса, жабрланувчи билан ярашса ва етказилган зарарни бартараф этса, шу жумладан, жабрланувчи етказилган зарарни қопланишидан воз кечса, жиноий жавобгарликдан озод этилиши мумкин.

Оғир ёки ўта оғир жиноятларни содир этганлик учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар ярашилганлиги муносабати билан жиноий жазодан озод қилинмайди, ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари, аёллар, шунингдек олтмиш ёшдан ошган эркаклар ҳамда ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган жиноятларни эҳтиётсизлик оқасида содир этган шахслар бундан мустасно.

79-модда. Касаллик туфайли жавобгарликдан озод қилиш

Агар жиноят содир этган шахсда ҳукм чиқарилгунига қадар ўз ҳаракатларининг аҳамиятини англай олмайдиган ёки уларни бошқара олмайдиган тарзда руҳий ҳолатнинг бузилиши юзага келган бўлса, у жавобгарликдан озод қилинади.

Бундай шахсга нисбатан суд томонидан тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари қўлланилиши мумкин.

Бундай шахс ушбу Кодекснинг 75-моддасида назарда тутилган муддатлар ўтмасдан тузалса, жавобгарликка тортилади. Бундай ҳолда жавобгарликка тортиш муддатлари суд томонидан тиббий йўсиндаги мажбурлов чораси қўлланилган кундан ҳисобланади.

80-модда. Амнистия акти асосида жавобгарликдан озод қилиш

Жиноят содир этган шахс амнистия акти асосида жавобгарликдан озод қилиниши мумкин.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир қилган шахслар амнистия актига асосан жавобгарликдан озод қилинмайди.

ХПБ боб. ЖАЗОДАН ОЗОД ҚИЛИШНИНГ ТУРЛАРИ

81-модда. Жазони ижро этиш муддати ўтиб кетганлиги муносабати билан жазодан озод қилиш

Агар ҳукм қонуний кучга кирган кундан бошлаб:

- 1) уч йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилинган ёки озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазога ҳукм қилинганда — уч йил;
- 2) беш йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинганда —

беш йил;

3) ўн йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинганда — ўн йил;

4) ўн йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинганда — ўн беш йил ичида ижро этилмаган бўлса, маҳкум асосий ва қўшимча жазолардан озод қилинади.

Агар маҳкум ушбу моддада назарда тутилган жазони ўташдан бўйин товласа, жазони ижро этиш муддати икки баравар кўпаяди ва жазони ўташдан бўйин товланган кундан бошлаб ҳисобланади, лекин йигирма беш йилдан ошмаслиги керак.

Агар шахс ушбу моддада кўрсатилган муддатлар ўтмасдан қасддан янги жиноят содир этса, муддатларнинг ўтиши узилади. Бундай ҳолда муддатларнинг ўтишини ҳисоблаш янги жиноят содир этилган пайтдан қайтадан бошланади.

Жазони ўташ муддатига жазо кечиктирилган ёки бўлиб-бўлиб тўлаш учун белгиланган вақт кирмайди.

Агар жазо тайинланган кундан бошлаб йигирма беш йил ўтган бўлса, жазони ижро этиш мумкин эмас.

Умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм этилган шахсга нисбатан муддатлар ўтишини қўллаш масаласи суд томонидан ҳал қилинади. Агар суд муддатлар ўтишини қўллашни лозим топмаса, умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси озодликдан маҳрум қилиш билан алмаштирилади.

Ушбу моддада назарда тутилган муддатлар ушбу Кодекснинг 168, 188 – 203, 204-моддасининг биринчи қисмида, 205-моддасининг учинчи ва тўртинчи қисмларида, 206, 207 ва 315-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун ҳукм қилинган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

82-модда. Шахснинг ижтимоий хавфлилик хусусиятини йўқотиши муносабати билан уни жазодан озод қилиш

Жиноят содир этган шахс агар иш судда кўрилаётган вақтгача шароит ўзгарди ёки шахс намунали хулқи, меҳнатга ёки ўқишга ҳалол муносабати билан ўзини кўрсатиб, ижтимоий хавфлигини йўқотди деб эътироф этилса, суд уни жазодан озод қилиши мумкин.

83-модда. Айбдор ўз қилмишига амалда пушаймон бўлганлиги муносабати билан жазодан озод қилиш

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноятни биринчи марта содир этган шахс, агар у айбига иқрорлик билдириб, жиноятнинг очилишига фаол ёрдам берган ва келтирилган зарарни бартараф қилган бўлса, суд томонидан жазодан озод қилиниши мумкин.

Бошқа шахслар билан биргаликда жиноят содир этишда иштирок қилган ёки уюшган

гуруҳ ёхуд жиноий уюшма аъзоси бўлган шахс, агар у айбига иқрорлик билдириб, чин қўнгилдан пушаймон бўлган, жиноятнинг олдини олиш, жиноятни очиш ёки унинг ташкилотчиларини ёхуд бошқа иштирокчиларини аниқлаш ва фош қилишга ёрдам берган бўлса, башарти у оғир ёки ўта оғир жиноят содир этишда бевосита иштирок этмаган бўлса, суд томонидан жазодан озод қилиниши мумкин.

Ушбу Кодекс Махсус қисмининг тегишли моддасида алоҳида кўрсатилган ҳолларда, жиноят содир этган шахс ўз қилмишига амалда пушаймон бўлган тақдирда суд томонидан жазодан озод қилиниши лозим.

Мазкур модда қоидалари ушбу Кодекснинг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

84-модда. Шартли ҳукм қилиш

Агар суд озодликдан маҳрум қилиш, интизомий қисмга жўнатиш, хизмат бўйича чеклаш ёки иш ҳақидан ушлаб қолиш жазоларини тайинлаш вақтида содир этилган жиноятнинг хусусияти ва ижтимоий хавфлилиқ даражаси, айбдорнинг шахси ва ишдаги бошқа ҳолатларни эътиборга олиб, айбдор тайинланган жазони ўтамасдан туриб ҳам унинг хулқини назорат қилиш орқали тузатиш мумкин, деган қатъий фикрга келса, шартли ҳукм қўллаши мумкин. Бундай ҳолда суд, башарти, белгиланган синов муддати давомида жазонинг шартлилигини бекор қилиш асослари келиб чиқмаса, тайинланган жазони ижро этмаслик тўғрисида қарор чиқаради.

Синов муддати бир йилдан уч йилгача белгиланиб, ҳукм чиқарилган кундан бошлаб ҳисобланади. Башарти, шартли ҳукм қилиш тўғрисидаги қарор юқори суд томонидан чиқарилган тақдирда ҳам, синов муддатини ҳисоблаш шу кундан бошланади.

Шартли ҳукм қилинганда, башарти, бунга асослар мавжуд бўлса, суд маҳкумга ушбу Кодексида белгиланган пробация чораларида назарда тутилган тақиқ ва мажбуриятларни юклаши мумкин.

Шартли ҳукм қилинган шахсларнинг хулқи устидан ички ишлар органлари, ҳарбий хизматчилар хулқи устидан эса, ҳарбий қисм ёки муассасанинг қўмондонлиги назорат олиб боради.

Ҳукм қилинган шахснинг хулқи устидан назорат олиб боровчи органнинг тақдими билан суд синов муддати давомида унга юклатилган мажбуриятларнинг ҳаммасини ёки бир қисмини олиб ташлаши ёки унинг зиммасига янги мажбуриятлар юклаши ҳам мумкин.

Синов муддати даврида маҳкум ўзининг хулқи билан тузалганини исботласа, ўзига юклатилган мажбуриятларни бажарса, жиноят натижасида етказилган зарарни қопласа, синов муддатининг камида ярми ўтганидан кейин унинг хулқи устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан суд томонидан маҳкум тайинланган шартли жазодан ва синов муддатининг қолган қисмидан озод этилиши мумкин.

Агар шартли ҳукм қилинган шахс синов муддати давомида суд унга юклаган мажбуриятларни бажармаса ёхуд жамоат тартиби ёки меҳнат интизомини бузганлиги учун унга маъмурий ёки интизомий таъсир чораси қўлланилган бўлса суд унинг хулқи устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан жазонинг шартлилигини бекор қилиб, ҳукмда тайинланган жазони ижро этиш тўғрисида ажрим чиқариши мумкин.

Шартли ҳукм ўта оғир жинояти учун ҳукм қилинганларга, шунингдек илгари қасддан содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум этиш жазосига ҳукм қилинган шахсларга нисбатан қўлланилмайди, ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари, аёллар, шунингдек олтмиш ёшдан ошган шахслар бундан мустасно.

Шартли ҳукм қилинган шахс синов муддати давомида қасддан янги жиноят содир этса, суд унга нисбатан ушбу Кодекснинг 79-моддасида назарда тутилган қоидалар бўйича жазо тайинлайди.

Шартли синов муддати давомида қасддан янги жиноят содир этган шахсга нисбатан янги ҳукм бўйича жазо тайинлашда шартли ҳукм қўлланилиши мумкин эмас.

Мазкур модда қоидалари ушбу Кодекснинг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир этган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

85-модда. Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилиш

Озодликдан маҳрум қилиш, интизомий қисмга жўнатиш, хизмат бўйича чеклаш, озодликни чеклаш ёки иш ҳақидан ушлаб қолишга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилиш қўлланилиши мумкин.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жазо турлари учун ўрнатилган тартиб-қоида талабларини бажарган ва меҳнатга ҳалол муносабатда бўлган маҳкумга нисбатан қўлланилади.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш маҳкум:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жинояти учун суд тайинлаган жазо муддатининг камида учдан бир қисмини;

2) оғир жинояти учун, шунингдек қасддан содир этган жинояти учун, агар шахс илгари қасддан содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган бўлса, суд тайинлаган жазо муддатининг камида ярмини;

3) ўта оғир жинояти учун, шунингдек муқаддам шартли ҳукм қилинган ёки жазодан муддатидан илгари шартли озод қилинган ёхуд жазоси енгилроғи билан алмаштирилган шахс жазонинг ўталмаган қисми мобайнида қасддан янги жиноят содир этганлиги учун ҳукм қилинган бўлса, суд тайинлаган жазо муддатининг камида учдан икки қисмини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин қўлланилиши мумкин.

Жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилишда, суд маҳкумга нисбатан ушбу Кодексда белгиланган пробация чораларида назарда тутилган тақиқ ва мажбуриятларни ёки улардан бирини юклайди.

Жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш:

1) умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилган шахсларга;

2) ўта хавfli рецидивистга;

3) жиноий уюшманинг ташкилотчи ва қатнашувчиларига;

4) жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш;

5) ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган жабрланувчининг номусига тегиш ёки унга нисбатан зўрлик ишлатиб, жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш;

6) Ўзбекистон Республикасига, тинчлик ва инсоният хавфсизлигига қарши жиноят содир этиш, бундан чет давлатларнинг ҳарбий хизматида, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга кириш, ёлланиш ҳамда давлат сири ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш жиноятлари бундан мустасно;

7) суд томонидан тайинланган жазони ўташдан қасддан бўйин товлаганлиги учун оғирроқ жазога алмаштирилган;

8) ядровий, кимёвий, биологик ва бошқа хилдаги оммавий қирғин қуроллари, шундай қуроллари ишлаб чиқариш учун фойдаланиш мумкинлиги аён бўлган материал ва ускуналарни, контрабанда қилиш учун, шунингдек қийноққа солиш билан боғлиқ жиноят учун ҳукм қилинган шахсларга;

9) ўзгалар мулкини талон-торож қилиш, Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш, солиқлар ёки йиғимларни тўлашдан бўйин товлаш билан боғлиқ жиноятлар оқибатида етказилган зарарни қопламаган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахсларнинг ҳулки устидан ички ишлар органлари, ҳарбий хизматчилар ҳулки устидан эса, ҳарбий қисм ёки муассасанинг қўмондонлиги назорат олиб боради.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахсларнинг ҳулки устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан суд унга юклатилган мажбурият ва тақиқларнинг ҳаммасини ёки бир қисmini олиб ташлаши ёки унинг зиммасига янги мажбурият юклаши ва тақиқлар белгилаши ҳам мумкин.

Агар жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахс ўталмаган жазо муддати давомида унга юкланган мажбурият ва тақиқларни бажармаса, суд унинг ҳулки устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилишни бекор қилиш ва ўталмаган жазо муддатини ўташ ҳақида ажрим чиқариши мумкин.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиниб, жазонинг ўталмаган қисми мобайнида қасддан янги жиноят содир этган шахсга нисбатан суд ушбу Кодекснинг 70-моддасида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ жазо тайинлайди.

86-модда. Жазони енгилроғи билан алмаштириш

Озодликдан маҳрум этилган, озодлиги чекланган ёки иш ҳақидан ушлаб қолишга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан суд жазонинг ўталмаган қисmini енгилроқ жазо билан алмаштириши мумкин.

Жазони енгилроғи билан алмаштириш ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жазо турлари учун ўрнатилган тартиб-қоида талабларини бажарган ва меҳнатга ҳалол муносабатда бўлган маҳкумга нисбатан қўлланилиши мумкин.

Жазони енгилроғи билан алмаштириш маҳкум:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жинояти учун суд тайинлаган жазо муддатининг камида тўртдан бир қисmini;

2) оғир жинояти учун, шунингдек қасддан содир этган жинояти учун, агар у илгари қасддан содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган бўлса, суд тайинлаган жазо муддатининг камида учдан бир қисмини;

3) ўта оғир жинояти учун, шунингдек жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш ёки жазони енгилроғи билан алмаштириш қўлланилган ва жазонинг ўталмаган қисми мобайнида қасддан содир этган янги жинояти учун суд тайинлаган жазо муддатининг камида ярмини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин;

4) ушбу Кодекснинг Махсус қисмида назарда тутилган жиноятлар бўйича етказилган моддий зарар бартараф этилганда қўлланилиши мумкин.

Озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш жазосининг ўталмаган қисми иш ҳақидан ушлаб қолиш билан алмаштирилганда иш ҳақидан ушлаб қолиш озодликдан маҳрум қилиш ёки озодликни чеклаш жазосининг ўталмаган қисми муддатига тайинланади.

Жазонинг ўталмаган қисмини енгилроғи билан алмаштириш ушбу Кодекснинг 85-моддаси тўртинчи қисмида кўрсатилган шахсларга нисбатан қўлланилмайди.

Жазоси енгилроқ жазо билан алмаштирилган шахслар енгилроқ жазонинг тегишли қисмини ўтаб бўлганларидан кейин ушбу Кодекснинг 85-моддасида назарда тутилган қоидаларга биноан жазодан муддатидан илгари шартли озод қилинишлари мумкин.

Жазоси енгилроқ жазо билан алмаштирилган шахс жазонинг ўталмаган қисми мобайнида янги жиноят содир этса, суд унга ушбу Кодекснинг 70-моддасида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ жазо тайинлайди.

87-модда. Касаллик ёки меҳнат қобилиятини йўқотиш оқибатида жазодан озод қилиш

Қуйидаги ҳолатларда шахс жазони ўташдан озод қилиниши лозим:

1) ҳукм чиқарилганидан кейин ўз ҳаракатларининг аҳамиятини англай олмайдиган ёки уларни бошқара олмайдиган тарзда руҳий ҳолатининг бузилиши юзага келганда;

2) жазони ўташга тўсқинлик қиладиган бошқа оғир касалликка чалинганда.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахсларга нисбатан суд тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаши мумкин.

Бундай шахслар тузалганидан кейин, ушбу Кодекснинг 81-моддасида назарда тутилган ва суд томонидан тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари қўлланилган кундан бошлаб ҳисобланадиган муддатлар ўтиб кетмаган бўлса, жазо ижро этилади.

Интизомий қисмга жўнатиш ёхуд хизмат бўйича чеклаш жазосига ҳукм қилинган ҳарбий хизматчилар, уларнинг соғлиғи ҳарбий хизмат учун яроқсиз деб топилган бўлса, жазони ўташдан озод қилинадилар. Хизмат бўйича чеклаш жазосига ҳукм қилинган ҳарбий хизматчи аёллар уларга ҳомиладорлик ва туғиш таътили берилиши муносабати билан ҳам жазони ўташдан озод қилинадилар.

Жамоат ишларига ёки иш ҳақидан ушлаб қолишга ҳукм қилинган шахслар жазони ўташ вақтида меҳнатга яроқсиз бўлиб қолсалар ёхуд пенсия ёшига етган бўлсалар, шунингдек аёллар бу

турдаги жазони ўтаётган вақтда ҳомиладорлик ва туғиш таътилига чиқсалар, жазони ўташдан озод қилинадилар.

88-модда. Амнистия акти ёки афв этиш асосида жазодан озод қилиш

Ҳукм этилган шахс амнистия акти ёки афв этиш асосида асосий ва ижро этилмаган қўшимча жазолардан озод қилиниши ёхуд жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиниши ёки унга тайинланган жазонинг ўталмай қолган қисми енгилроқ жазо билан алмаштирилиши ёхуд тайинланган жазо қисқартирилиши мумкин.

Агар амнистия акти ёки афв этиш асосида жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш ёхуд жазони енгилроғи билан алмаштириш қўлланилган шахс жазонинг ўталмай қолган қисми мобайнида қасддан янги жиноят содир этса, суд унга ушбу Кодекснинг 70-моддасида назарда тутилган қоидалар бўйича жазо тайинлайди.

Афв этиш тўғрисидаги илтимоснома умрбод озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилган шахс томонидан у тайинланган жазонинг йигирма беш йилини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин, агар жазони ўташ даврида маҳкум қатъий тузалиш йўлига ўтган, белгиланган тартибни бузганлик учун интизомий жазо олмаган, меҳнат ва ўқишга нисбатан виждонан муносабатда бўлаётган, тарбиявий тадбирлар ўтказишда фаол иштирок этаётган тақдирда эса, тайинланган жазонинг йигирма йилини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин берилиши мумкин.

Афв этиш тўғрисидаги илтимоснома узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилган шахс томонидан у тайинланган жазо муддатининг йигирма йилини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин, агар жазони ўташ даврида маҳкум қатъий тузалиш йўлига ўтган, белгиланган тартибни бузганлик учун интизомий жазо олмаган, меҳнат ва ўқишга нисбатан виждонан муносабатда бўлаётган, тарбиявий тадбирлар ўтказишда фаол иштирок этаётган тақдирда эса, тайинланган жазонинг ўн беш йилини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин берилиши мумкин.

Ушбу Кодекснинг 168-моддасида назарда тутилган жиноятни содир қилган маҳкумларга нисбатан амнистия акти қўлланилмайди.

ОЛТИНЧИ БЎЛИМ.

ВОЯГА ЕТМАГАНЛАР ЖАВОБГАРЛИГИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

XIV боб. Жазо ва уни тайинлаш

89-модда. Жазо тизими

Ўн саккиз ёшга тўлмасдан жиноят содир этган шахсларга қуйидаги асосий жазолар қўлланилиши мумкин:

- 1) жарима;
- 2) жамоат ишлари;

3) озодликни чеклаш;

4) озодликдан маҳрум қилиш.

Ўн саккиз ёшга тўлмасдан жиноят содир этган шахсларга нисбатан қўшимча жазолар тайинланиши мумкин эмас.

Вояга етмаганларга озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинланганда, суд ушбу Кодексда белгиланган пробация чораларини тайинлаши мумкин.

90-модда. Жарима

Жарима базавий ҳисоблаш миқдорининг икки бараваридан йигирма бараваригача миқдорда тайинланади.

Маҳкум жарима тўлашдан олти ой муддат мобайнида бўйин товласа, суд тўланмаган жарима миқдорини базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баравари миқдоридаги жаримани жамоат ишларининг икки соатига тенглаштирган ҳолда ҳисоблаб, жамоат ишлари жазоси билан алмаштиради.

91-модда. Жамоат ишлари

Жамоат ишлари фақат меҳнатга лаёқатли вояга етмаганларга нисбатан олти соатдан икки юз қирқ соатгача бўлган муддатга тайинланади. Жамоат ишлари вояга етмаганларнинг соғлиғига ва маънавий жиҳатдан ривожланишига зарар етказмаслиги, ўқиш жараёнини бузмаслиги лозим.

Ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахслар томонидан мажбурий жамоат ишларини бажариш муддати, агар қонунда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, олти ой давомида кунига икки соатдан ошмаслиги, маҳкумга боғлиқ бўлмаган ҳолатлар юзага келган тақдирда эса, бир йилгача бўлган муҳлатда кунига икки соатдан ошмаслиги керак.

Маҳкум жамоат ишлари жазосини ўташдан бўйин товланган тақдирда, суд жамоат ишларининг ўталмаган муддатини мажбурий жамоат ишларининг тўрт соатини озодликни чеклашнинг ёки озодликдан маҳрум қилишнинг бир кунига тенглаштирган ҳолда ҳисоблаб, озодликни чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо билан алмаштиради. Жазони ўташдан бўйин товлаш вақти ўталган жазо муддатига қўшилмайди.

92-модда. Озодликни чеклаш

Озодликни чеклаш вояга етмаган маҳкумларга нисбатан асосий жазо чораси сифатида олти ойдан икки йилгача муддатга тайинланади.

93-модда. Озодликдан маҳрум қилиш

Суд вояга етмаган шахсга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлашда бошқа жазо тайинлаш имкони йўқлигини асослаши шарт.

Вояга етмаганларга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш жазоси олти ойдан ўн йилгача муддатга тайинланади, ушбу Кодекс 94-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмлариданазарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Озодликдан маҳрум қилиш жиноят содир этиш пайтида ўн тўрт ёшдан ўн олти ёшгача бўлган шахсларга нисбатан:

- 1) оғир жиноят учун — беш йилгача;
- 2) ўта оғир жиноят учун — саккиз йилгача муддатга тайинланади.

Озодликдан маҳрум қилиш жиноят содир этиш пайтида ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахсларга нисбатан:

- 1) оғир жиноят учун — олти йилгача;
- 2) ўта оғир жиноят учун — ўн йилгача муддатга тайинланади.

Вояга етмай туриб ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган ҳамда эҳтиётсизлик оқибатида оғир жиноят содир этган шахсларга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланмайди.

Хукм чиқариш пайтида ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш жазосини тарбия колонияларида ўташ тайинланади.

94-модда. Жазо тайинлаш

Суд вояга етмаганларга жазо тайинлашда боланинг устувор манфаатлари ва жазо тайинлашнинг умумий асосларига амал қилади, вояга етмаганнинг ёши ва ривожланганлик даражаси, турмуш шароити ва тарбиясини, соғлигини, содир этган жиноятининг сабабларини, катта ёшдагиларнинг ва бошқа ҳолатларнинг унинг шахсига таъсирини ҳисобга олади.

Вояга етмаганларга жазо тайинлаш уларни ахлоқан тузатиш ва тарбиялаш мақсадларига қаратилган бўлиши керак. Ушбу мақсадларга енгилроқ жазо турларини тайинлаш орқали эришиш имконияти бўлмагандагина жазонинг оғирроқ турлари тайинланиши лозим.

Ўн тўрт ёшдан ўн олти ёшгача бўлган вақтда жиноят содир этган шахсларга нисбатан жиноятлар мажмуи тариқасида жазо тайинланганда озодликдан маҳрум қилишнинг энг кўп муддати саккиз йилгача, агар содир этган жиноятларининг биттаси ўта оғир жиноят бўлса, ўн йилгача тайинланади.

Ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вақтда жиноят содир этган шахсларга нисбатан жиноятлар мажмуи тариқасида озодликдан маҳрум қилиш жазоси – ўн йилгача муддатга, агар содир этган жиноятларининг биттаси ўта оғир жиноят бўлса, ўн икки йилгача муддатга тайинланиши мумкин.

Жиноят содир этиш пайтида ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахсларга нисбатан бир неча ҳукм юзасидан тайинланадиган озодликдан маҳрум қилиш жазосининг муддати ўн уч

йилдан ошмаслиги керак.

Вояга етмаган шахсга нисбатан озодликдан маҳрум қилиш тайинланганда суд ушбу Кодекснинг 84-моддасида назарда тутилган асос ва шартлар мавжуд бўлса, шартли жазо белгилаши мумкин.

XV боб. Жавобгарликдан ёки жазодан озод қилиш

95-модда. Мажбурлов чораларини қўллаган ҳолда жавобгарликдан ёки жазодан озод қилиш

Ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноятни содир қилган ёки унча оғир бўлмаган жиноятни биринчи марта содир қилган вояга етмаган шахс, агар содир этган қилмишининг хусусиятлари, айбдорнинг шахси ва ишнинг бошқа ҳолатларини эътиборга олиб, уни жазо қўллагасдан туриб ҳам тузатиш мумкин деган хулосага келинса, жавобгарликдан озод қилиниб, иш вояга етмаганлар ишлари бўйича идоралараро комиссияда кўришга топширилиши мумкин.

Оғир жиноятни биринчи марта содир этган ёки унча оғир бўлмаган жиноятни такроран содир этган вояга етмаган шахсни, мазкур модданинг биринчи қисмида назарда тутилган асослар мавжуд бўлса, суд жазодан озод қилиш ва унга нисбатан мажбурлов чораларини қўллаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиши шарт.

Вояга етмаган шахс ривожланишда ўз ёшига нисбатан анча орқада қолган бўлса ва содир этган қилмишининг аҳамиятини тўла равишда англаб етмаса, суд жазо ўрнига мажбурлов чораси қўллаш мақсадга мувофиқлиги масаласини кўриб чиқиши шарт.

96-модда. Мажбурлов чоралари

Вояга етмаган шахсларга нисбатан қуйидаги мажбурлов чоралари қўлланилади:

- 1) суд белгилайдиган шаклда жабрланувчидан узр сўраш мажбуриятини юклаш;
- 2) ўн олти ёшга тўлган шахс зиммасига етказилган зарарни ўз маблағи ҳисобидан ёки меҳнати билан тўлаш ёки бартараф қилиш мажбуриятини юклаш. Ушбу чора агар етказилган зарар белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан ошиб кетмаган бўлса қўлланилади. Бошқа ҳолларда етказилган зарар фуқаровий ҳукуқий тартибда ундирилади;
- 3) вояга етмаганни ихтисослаштирилган ўқув-тарбия муассасасига жойлаштириш;
- 4) ўқув муассасасига мунтазам қатнаш мажбурияти;
- 5) муайян реабилитация ва маслаҳат дастурларига қатнаш;
- 6) муайян жойларга бормаслик;
- 7) муайян шахслар билан алоқа ўрнатмаслик.

Бир вақтнинг ўзида мазкур моддада назарда тутилган мажбурлов чораларидан бири ёки бир нечтаси қўлланилиши мумкин.

Вояга етмаганларга нисбатан тайинладиган мажбурлов чораларининг муддати бир йилдан ошмаслиги лозим. Вояга етмаганни ихтисослаштирилган ўқув-тарбия муассасасига жойлаштириш бундан мустасно.

Вояга етмаган шахсларни ихтисослаштирилган ўқув-тарбия муассасаларида бўлиш муддати ва шартлари Ўзбекистон Республикасининг қонунлари билан белгиланади.

97-модда. Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш

Ўн саккиз ёшга тўлмасдан содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум қилишга, озодликни чеклашга ҳукм қилинган шахсга нисбатан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш тартиби қўлланилиши мумкин.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жазо турлари учун белгиланган тартиб-қоида талабларини бажарган меҳнат ва ўқишга ҳалол муносабатда бўлган маҳкумга нисбатан қўлланилиши мумкин.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят учун тайинланган жазо муддатининг камида тўртдан бир қисми;

2) оғир жиноят учун тайинланган жазо муддатининг камида учдан бир қисми;

3) ўта оғир жиноят учун, шунингдек қасддан содир этган жинояти учун, агар шахс илгари қасддан содир этилган жиноят учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган бўлса, тайинланган жазо муддатининг камида ярмини ҳақиқатда ўтаб бўлганидан кейин қўлланилади.

Жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш қўлланилган шахс жазонинг ўталмаган қисми мобайнида қасддан янги жиноят содир этса, суд унга нисбатан ушбу Кодекснинг 70 ва 94-моддаларида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ жазо тайинлайди.

Жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилишда, етарли асослар мавжуд бўлганда суд маҳкумга нисбатан мазкур Кодекسدан назарда тутилган пробация чораларини юклаши мумкин.

Жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахсларнинг ҳулки устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан суд унга юклатилган мажбурият ва тақиқларнинг ҳаммасини ёки бир қисmini олиб ташлаши ёки унинг зиммасига янги мажбурият ва тақиқлар юклаши ҳам мумкин.

Агар жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинган шахс ўталмаган жазо муддати давомида унга юкланган мажбурият ва тақиқларни бажармаса, суд унинг ҳулки устидан назорат олиб боровчи орган тақдимномасига биноан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилишни бекор қилиши ва ўталмаган жазо муддатини ўташ ҳақида ажрим чиқариши мумкин.

98-модда. Жазони енгилроғи билан алмаштириш

Ўн саккиз ёшга тўлгунча содир этган жинояти учун озодликдан маҳрум қилиш, озодликни чеклаш жазосига ҳукм қилинган шахсга нисбатан жазонинг ўталмаган қисми енгилроқ жазо билан алмаштирилиши мумкин.

Жазони енгилроғи билан алмаштириш ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жазо турлари учун белгиланган тартиб-қоида талабларини бажарган ва меҳнат ёки ўқишга ҳалол муносабатда бўлиб келаётган маҳкумга нисбатан қўлланилиши мумкин.

Жазонинг ўталмаган қисмини енгилроғи билан алмаштириш:

1) ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят учун тайинланган жазо муддатининг камида бешдан бир қисми;

2) оғир жиноят учун тайинланган жазо муддатининг камида тўртдан бир қисми;

3) ўта оғир жиноят учун, шунингдек қасддан содир этган жинояти учун, агар шахс илгари қасддан содир этилган жиноят учун озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган бўлса, тайинланган жазо муддатининг камида учдан бир қисмини ўтаб бўлинганидан кейин қўлланилиши мумкин.

Жазо енгилроғи билан алмаштирилган шахсларга нисбатан енгилроқ жазонинг тегишли қисми ўтаб бўлинганидан кейин ушбу Кодекснинг 97-моддасида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ, жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш қўлланилиши мумкин.

Жазо енгилроғи билан алмаштирилган шахс жазонинг ўталмаган қисми мобайнида янги жиноят содир этса, суд унга нисбатан ушбу Кодекснинг 70 ва 94-моддаларида назарда тутилган қоидаларга мувофиқ жазо тайинлайди.

99-модда. Жавобгарликка тортиш муддати ёки жазони ижро этиш муддати ўтиб кетганлиги муносабати билан вояга етмаганни жавобгарликдан ёки жазодан озод қилиш

Вояга етмаган шахсларни жавобгарликка тортиш муддати ёки жазони ижро этиш муддати ўтиб кетганлиги муносабати билан жавобгарликдан ёки жазодан озод қилишда Мазкур Кодекснинг 75 ва 81-моддаларида назарда тутилган муддатлар ярмига қисқартирилади.

ЕТТИНЧИ БЎЛИМ.

БОШҚА ЖИНОИЙ-ҲУҚУҚИЙ ТАЪСИР ЧОРАЛАРИ ВА УЛАРНИ ҚЎЛЛАШ

XVI боб. Умумий қоидалар

100-модда. Жиноий-ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш

Ижтимоий хавфли қилмишни содир қилган шахсга нисбатан мазкур Кодексга асосан жазо билан бир вақтда пробация, хавфсизлик, жиноятни содир қилиш қуроллари, предметларини, шунингдек, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағларини мусодара қилиш ҳамда

тиббий йўсиндаги мажбурият чоралари қўлланилиши мумкин.

Хавфсизлик ва тиббий йўсиндаги мажбурият чоралари ижтимоий хавфли қилмишни содир қилган шахсга нисбатан жазо тайинламасдан ҳам алоҳида қўлланилиши мумкин.

XVII боб. Пробация

101-модда. Пробация чоралари

Пробация чоралари – суд томонидан озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган муқобил жазо билан бир ойдан беш йилгача муддатга тайинланадиган қўшимча мажбурият, тақиқ ва чекловлардан иборат ҳуқуқий таъсир чораси ҳисобланади. Бунда пробация чораси асосий жазо муддатига тайинланади.

Пробация чораси қўлланилганда қуйидаги мажбурият, тақиқлардан (чеклаш) бири ёки бир нечтаси юкланиши мумкин:

маҳкумга нисбатан юклатиладиган мажбуриятлар:

- 1) муайян шахслардан узр сўраш;
- 2) Интернет, шу жумладан, ижтимоий тармоқлар ёки бошқа оммавий ахборот воситалари орқали раддия бериш;

маҳкумга нисбатан ўрнатиладиган тақиқлар (чеклашлар):

- 3) муайян жойларга бормаслик;
- 4) муайян шахслар билан алоқа ўрнатмаслик;
- 5) оммавий ва бошқа тадбирларда иштирок этмаслик;
- 6) маҳкумларни назорат қилувчи органнинг розилигисиз яшаш жойини, иш ва (ёки) ўқиш жойини ўзгартирмаслик, тегишли маъмурий ҳудуддан ташқарига чиқмаслик;
- 7) алоқа воситаларидан, шу жумладан Интернетдан фойдаланмаслик;
- 8) алкогольли ичимликлар истеъмол қилмаслик;
- 9) жабрланувчини таъқиб қилмаслик, у билан бевосита ёки билвосита мулоқотга киришмаслик.

Маҳкум пробация чорасини ўташ даврида ўзининг жиноий қилмишларини англаб етган, тузалиш йўлига қатъий ўтган, етказилган моддий ва маънавий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, суд маҳкумга нисбатан илгари тайинланган мажбуриятлар ёки тақиқларни (чеклашларни) тўлиқ ёхуд қисман бекор қилиши мумкин.

Маҳкум суд томонидан зиммасига юклатилган мажбуриятлар ва тақиқларни (чеклашларни) қасдан бажармаган тақдирда, суд тайинланган жазони ўталмай қолган муддатини озодликдан маҳрум қилиш жазосига алмаштиради.

XVIII боб. Хавфсизлик чоралари

102-модда. Хавфсизлик чораларининг мақсади ва турлари

Жиноятларнинг олдини олиш, жабрланувчи ва жамиятни жиноий тажовуздан ҳимоя қилиш мақсадида жиноят содир қилган шахсга нисбатан хавфсизлик чоралари қўлланилади.

Жиноят содир қилган шахсларга нисбатан қуйидаги хавфсизлик чоралари қўлланилиши мумкин:

- 1) муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш;
- 2) суд ҳукмини нашр қилиш;
- 3) Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш ёки Ўзбекистон Республикасида бўлишни тақиқлаш.

103-модда. Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш

Шахсни муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш суд тайинлаган муддат давомида айбдорнинг корхоналар, муассасалар ёки ташкилотларда у ёки бу мансабни эгаллашини ёхуд у ёки бу фаолият билан шуғулланишини тақиқлашдан иборатдир. Ана шундай мансаб ёки фаолиятнинг тури суд томонидан белгиланади.

Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш айбдорнинг мансаби ёки иш фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган жиноятни содир этганлиги учун бир йилдан уч йилгача муддатга белгиланади.

Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш хавфсизлик чораси озодликдан маҳрум қилиш, интизомий қисмга жўнатиш жазоси билан биргаликда қўлланилган бўлса, жазонинг бутун муддатига, бундан ташқари суд ҳукми билан тайинланган муддатга жорий этилади. Бу хавфсизлик чораси бошқа жазолар билан бирга қўлланилганда ва маҳкум шартли ҳукм қилинганда унинг муддати ҳукм қонуний кучга кирган вақтдан бошлаб ҳисобланади.

Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган шахсларга нисбатан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш тарзидаги хавфсизлик чораси қўлланилмайди, бундан одам ўлишига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлган ҳоллар мустасно.

Айбдор мансаби ёки иш фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган жиноятни содир этганда суд муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш тариқасидаги хавфсизлик чорасини қўллаш масаласини муҳокама қилиши шарт.

104-модда. Суд ҳукмини нашр қилиш

Суд айблов ҳукмининг бир қисмини ёки тўлиқ матнини оммавий ахборот воситаларида нашр қилиши ёхуд маълумот сифатида расмий баёнот бериши мумкин.

Нашр қилиш тартиби, муддатлари ҳамда мазмуни суд томонидан белгиланади.

105-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш ёки унинг ҳудудида бўлишни тақиқлаш

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш қасддан жиноят содир қилган чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларга нисбатан қўлланилади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш ва унинг ҳудудида бўлишни тақиқлаш беш йилгача муддатга суд томонидан қўлланилади.

Ушбу хавфсизлик чораси қуйидаги чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахсларга нисбатан қўлланилмайди:

- 1) Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчилар;
- 2) эр (хотин), фарзандлари ёки ота-оналаридан бири Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлганлар;
- 3) Ўзбекистон Республикасида кўчмас мулкка эга ёки Ўзбекистон Республикасига инвестиция киритган чет эл фуқаролари ёки фуқаролиги бўлмаган шахслар.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш жазо тайинлаш билан бир қаторда, жавобгарликдан ёки жазодан озод қилишда ҳам қўлланилади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқариб юбориш хавфсизлик чораси озодликдан маҳрум қилиш ёки жарима жазолари билан бирга тайинланганда, жазо ўталган ёки жарима ундирилганидан кейин дарҳол ижро этилади.

XIX боб. Жиноятни содир қилиш қуроллари ёки предметларини, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағларини мусодара қилиш жиноий-ҳуқуқий таъсир чораси

106-модда. Жиноятни содир қилиш қуроллари ёки предметларини, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағларини мусодараси

Жиноятни содир қилиш қуроллари ёки предметларини, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағларини мусодара қилиш — жиноят натижасида қўлга киритилган ёки орттирилган мол-мулклар, пул маблағлари, шу маблағлар эвазига олинган мол-мулклар, шунингдек, жиноятни содир қилиш қуроллари ёки предметларини суд томонидан мажбурий тарзда давлат ҳисобига ўтказишдан иборат.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган мол-мулк ёки пул маблағлари биринчи навбатда жисмоний ёки юридик шахсга жиноят натижасида етказилган моддий зарарни қоплашга қаратилади, ортган қисми мусодара қилинади.

Мусодара қилиниши ёки қонуний эгасига қайтарилиши лозим бўлган мол-мулк ишлатиб бўлинган ёки йўқ қилинганлиги сабабли мусодара қилиш имкони бўлмаса, суд томонидан ушбу мулкнинг қийматига мутаносиб равишда пул миқдори ундирилади.

Мусодара қилиниши ёки қонуний эгасига қайтарилиши лозим бўлган мол-мулк учинчи шахсларда аниқланган тақдирда, белгиланган тартибда олинади ва қонуний эгасига қайтарилади. Судланувчи томонидан ушбу мол-мулкни сотишдан тушган пуллар, буюмлар ва бошқа бойликлар

суд ҳукми билан учинчи шахс фойдасига ундирилади.

**107-модда. Мусодара қилинадиган жиноятни содир қилиш қуроллари
ёки предметларини, жиноий йўл билан топилган мол-
мулк ва пул маблағлари**

Суднинг ҳукми билан қуйидаги жиноятни содир қилиш қуроллари ёки предметлари, жиноий йўл билан топилган мол-мулк ва пул маблағлари мусодара қилинади:

1) жиноят оқибатида олинган мол-мулк ёки пул маблағлари, шунингдек ушбу мол-мулк ёки пул маблағлари орқали олинган ҳар қандай даромад, мулкнинг қонуний эгаси, мулкдори, ҳукукий вориси меросхўрларга қайтарилиши лозим бўлган мулклар бундан мустасно;

2) жиноят натижасида топилган мулкни ёки пул маблағларини тўлиқ ёки қисман алмаштириш ёхуд ўзгартириш йўли билан унинг келиб чиқишига қонуний тус берилган мулклар ёки даромадлар;

3) жиноят натижасида топилиб, қонуний мулкка бирлаштирилган мол-мулк ёки пул маблағлари – жиноят натижасида топилган мулк ёки пул маблағларнинг суммасидан келиб чиқиб;

4) мазкур модданинг 1 - 3 бандларида назарда тутилган ҳолатларда топилган мол-мулк, пул маблағлари ёки даромадлар натижасида олинган ҳар қандай фойда жиноят натижасида топилган мулк ёки пул маблағларнинг суммасидан келиб чиқиб;

5) терроризмни, экстремизмни, қуроли жиноий гуруҳни ёки уюшган жиноий гуруҳни молиялаштириш учун мўлжалланган ёки фойдаланилган мол-мулклар;

6) жиноятни содир қилган шахсга тегишли бўлган ва ушбу жиноятни содир қилишда фойдаланилган жиноят қуроллари;

Эркин муомалада бўлиши тақиқланган ёки чекланган предметлар жиноят қуроли сифатида фойдаланилган тақдирда суд ҳукмисиз мусодара қилиниши мумкин.

**XXI боб. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларининг
асослари ва уларни тайинлаш**

**108-модда. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш
мақсадлари**

Тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари руҳий ҳолати бузилган, ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсларга нисбатан ушбу шахсларни даволаш ва уларнинг янги ижтимоий хавфли қилмишлар содир этишининг олдини олиш мақсадида тайинланиши мумкин.

Тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари алкоголизмга, гиёҳвандликка ёки заҳарвандликка йўлиққан ёхуд ақли расоликни истисно этмайдиган тарзда руҳий ҳолати бузилган шахсларга нисбатан жазолаш билан бир қаторда, даволаш учун ва жазолаш мақсадида эришишга қўмаклашувчи шароитлар яратиш учун суд томонидан тайинланиши мумкин.

109-модда. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари қўллашнинг умумий асослари

Ижтимоий хавфли қилмишни ақли норасолик ҳолатида содир этган ёки ҳукм чиқарилгунига қадар ёхуд жазони ўташ вақтида ўз ҳаракатларининг аҳамиятини англай олмайдиган ёки уларни бошқара олмайдиган тарзда руҳий ҳолатининг бузилиши юзага келган шахсга нисбатан, агар у ўзининг руҳий ҳолати ва содир этган қилмишининг хусусиятига қўра жамият учун хавф туғдирса, суд томонидан тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари тайинланиши мумкин.

110-модда. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларининг турлари

Тиббий йўсиндаги мажбурлов чоралари жумласига қуйидагилар киради:

- 1) яшаш жойи бўйича руҳий-асаб касалликлари диспансерида (туман (шаҳар) психиатрининг хонасида) мажбурий амбулатория кузатувида бўлиш ва даволаниш;
- 2) яшаш жойи бўйича умумий тартибли психиатрия муассасасининг умумий кузатиладиган бўлимида мажбурий даволаниш;
- 3) умумий тартибли психиатрия муассасасининг махсус реабилитация бўлимида мажбурий даволаниш;
- 4) кузатув кучайтирилган руҳий касалликлар шифохонасида мажбурий даволаниш;
- 5) жазони ижро этиш муассасаларининг даволаш-профилактика ёрдами кўрсатиш бўлимларида ҳамда маҳкумларга мўлжалланган ихтисослашган шифохонада мажбурий амбулатория кузатувида бўлиш ва даволаниш.

111-модда. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини тайинлаш

Руҳий ҳолати бузилган, касаллигининг зўрайиши аломатлари бўлмаган шахсларга, шунингдек руҳий ҳолати вақтинча бузилган шахсларга нисбатан касаллик қайтарилишининг ва улар томонидан янги ижтимоий хавфли қилмишлар содир этилишининг олдини олиш учун яшаш жойи бўйича руҳий-асаб касалликлари диспансерида (туман (шаҳар) психиатрининг хонасида) мажбурий амбулатория кузатувида бўлиш ва даволаниш тайинланиши мумкин.

Яшаш жойи бўйича умумий тартибли психиатрия муассасасининг умумий кузатиладиган бўлимида мажбурий даволаниш ижтимоий хавфлилиги умумий асосларда амалга оширилиши мумкин бўлган даволашни талаб этадиган ҳолат билан боғлиқ бўлган, руҳий ҳолати бузилган шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин.

Умумий тартибли психиатрия муассасасининг махсус реабилитация бўлимида мажбурий даволаниш ижтимоий хавфлилиги кўпроқ ихтиёрий тартибда амалга оширилиши мумкин бўлмаган реабилитация чоралари кўрилишини талаб этадиган ҳолат билан боғлиқ бўлган, руҳий

ҳолати бузилган шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин.

Кузатув кучайтирилган руҳий касалликлар шифохонасида мажбурий даволаниш ўта ижтимоий хавфли бўлган ёки ўз хулқ-атворида умумий тартибли психиатрия шифохонаси шароитларида зарур даволаш ва реабилитация чораларини амалга ошириш имконини бермайдиган қоидабузарликларга йўл қўядиган, руҳий ҳолати бузилган шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин. Руҳий ҳолати бузилган шахслар кузатув кучайтирилган руҳий касалликлар шифохонасида батамом ажратилган ҳолда сақланади ва қўриқланади.

Жазони ижро этиш муассасаларининг даволаш-профилактика ёрдами кўрсатиш бўлимларида ҳамда маҳкумларга мўлжалланган ихтисослашган шифохонада мажбурий амбулатория кузатувида бўлиш ва даволаниш ақли расоликни истисно этмайдиган тарзда руҳий ҳолати бузилган, жиноят содир этиш вақтида руҳий ҳолати бузилганлиги туфайли ўз ҳаракатларининг (ҳаракатсизлигининг) аҳамиятини тўлиқ даражада англай олмаган ёки уларни бошқара олмаган шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин.

112-модда. Жазо билан бирга тайинланадиган тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш

Алкоголизмга, гиёҳвандликка ёки заҳарвандликка, таносил ёки сил касаллигига йўлиққан ёхуд ақли расоликни истисно этмайдиган тарзда руҳий ҳолати бузилган шахслар томонидан жиноят содир этилган тақдирда, агар тиббий хулоса мавжуд бўлса, суд жазо тайинлаш билан бирга уларга нисбатан тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини тайинлаши мумкин.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахслар, озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазога ҳукм қилинган бўлса, тиббий муассасаларда мажбурий даволаниши лозим.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахслар озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилинган бўлса, уларни даволаш жазони ўтаётган жойда амалга оширилади, жазони ўтаб бўлганидан кейин агарда даволашни давом эттиришга зарурат бўлса, умумий асосда тиббий муассасаларда даволанади.

113-модда. Тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллашни узайтириш, ўзгартириш ва тугатиш

Руҳий ҳолати бузилган шахсларга нисбатан тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллашни узайтириш, ўзгартириш ва тугатиш шифокор психиатрлар комиссиясининг хулосаси асосида, жазони ижро этиш муассасаларининг даволаш-профилактика ёрдами кўрсатиш бўлимларида ва маҳкумларга мўлжалланган ихтисослашган шифохонада эса, тиббий-маслаҳат комиссиясининг хулосаси асосида суд томонидан амалга оширилади.

Руҳий ҳолати бузилган шахс тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллашга муҳтож бўлмаган ҳолларда, шунингдек бу чораларни қўллаш тугатилганда суд бундай шахсни умумий асосларда даволаш ёки ижтимоий таъминот муассасасига юбориш тўғрисидаги масалани ҳал этиш учун соғлиқни сақлаш органларига топшириши мумкин.

Алкоголизмга, гиёҳвандликка ёки заҳарвандликка, таносил ёки сил касаллигига йўлиққан шахсларга нисбатан жазо билан бир қаторда тайинланган тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллашни тугатиш тиббий-маслаҳат комиссиясининг хулосаси асосида суд томонидан амалга оширилади.

ТЎҚҚИЗИНЧИ БЎЛИМ.

СУДЛАНГАНЛИК

XXI боб. Судланганлик

114-модда. Судланганликнинг ҳуқуқий аҳамияти

Судланганлик шахснинг содир этган жинояти учун ҳукм этилганлигидан келиб чиқадиган ҳуқуқий ҳолатдир.

Жазо тайинланган айблов ҳукми қонуний кучга кирган кундан бошлаб, судланганлик муддати тугалланган ёки олиб ташлангунга қадар шахс судланган деб ҳисобланади.

Мазкур Кодекснинг 80-82-моддалари тартибида, шунингдек ижрога қаратилмаган жазодан амнистия актига асосан озод этилган шахслар судланмаган деб ҳисобланади.

Судланганлик ушбу Кодекста назарда тутилган ҳолларда ва шахс янги жиноят содир этгандагина ҳуқуқий аҳамиятга эга бўлади.

Судланганлик муддатининг ўтиб кетганлиги ёки судланганликнинг олиб ташланиши муносабати билан судланганликнинг барча ҳуқуқий оқибатлари бекор бўлади.

Жазони ўтаган, аммо қонуннинг ўзгариши билан бундай қилмиш жиноят деб ҳисобланмайдиган тақдирда, шунингдек содир қилинган жиноят учун тайинланган жазони ўтаб бўлиниши билан судланганлик ҳолатининг тугалланиши белгиланган бўлса, шахс судланмаган деб ҳисобланади.

Ўн саккиз ёшга тўлгунга қадар содир этган жинояти учун шахс жазони ўтаб бўлганидан сўнг судланмаган ҳисобланади.

115-модда. Судланганлик ҳолатининг тугалланиши

Шахснинг судланганлик ҳолати қуйидаги пайтларда тугалланади:

- 1) шартли ҳукм қилинганларга нисбатан — синов муддати тугаган кундан бошлаб;
- 2) жамоат ишлари, хизмат бўйича чеклаш ёки интизомий қисмга жўнатиш тарзидаги жазоларини ўтаб чиққач; жарима жазоси ижро этилган кундан, шунингдек иш ҳақидан ушлаб қолиш жазолари ўталганидан кейин;
- 3) озодликни чеклаш жазоси ёки икки йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум

қилиш жазоси ўталганидан кейин бир йил ўтгач;

4) икки йилдан ортиқ, лекин тўрт йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — икки йил ўтгач;

5) тўрт йилдан ортиқ, лекин олти йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — уч йил ўтгач;

6) олти йилдан ортиқ, лекин саккиз йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — тўрт йил ўтгач;

7) саккиз йилдан ортиқ, лекин ўн йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — беш йил ўтгач;

8) ўн йилдан ортиқ, лекин ўн беш йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — саккиз йил ўтгач.

9) ўн беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси ўталганидан кейин — ўн йил ўтгач.

Ушбу моддада белгиланган муддатлар ўта хавфли рецидивист деб топилганларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Агар маҳкум тайинланган жазодан қонунда белгиланган тартибда муддатида илгари озод қилинган бўлса, судланганлик муддати ҳақиқатда ўталган жазо муддатида келиб чиқиб ҳисобланади.

Агар маҳкумга тайинланган жазо енгилроғи билан алмаштирилган бўлса, судланганлик муддати ҳукм бўйича тайинланган жазонинг ўталган муддатида келиб чиқиб, алмаштирилган жазодан тўлиқ озод этилган пайтдан бошлаб ҳисобланади.

116-модда. Судланганликнинг олиб ташланиши

Агар шахс озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаб бўлганидан кейин унга нисбатан маъмурий жазо ёки интизомий таъсир чоралари қўлланилмаган бўлса, жамоат бирлашмаси, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органи, жамоа ёки жазони ўтаб чиққан шахснинг ўзи берган илтимосномасига кўра суд ушбу Кодекснинг 114-моддасида назарда тутилган муддатларнинг камида ярми ўтганидан кейин унинг судланганлигини олиб ташлаши мумкин.

Ушбу Кодекснинг 226 – 230, 232 – 234, 241-моддасида назарда тутилган жиноятларни содир этганлик учун ҳукм қилинган шахсларнинг судланганлиги улар давлатга жуда кўп зарар етказмаганда, ушбу Кодекснинг 115-моддасида назарда тутилган муддатларнинг камида тўртдан бир қисми ўтганидан кейин суд томонидан олиб ташланиши мумкин.

Ўта хавфли рецидивистлар, агар улар жазони ўтаб чиққанидан кейин ўн беш йил мобайнида янги жиноят содир этмасалар, суд уларнинг судланганлигини олиб ташлаши мумкин.

Ушбу Кодекснинг 12-моддаси иккинчи қисмида назарда тутилган асослар мавжуд бўлган тақдирда ҳам судланганлик олиб ташланиши мумкин.

Судланганлик афв этиш ёки амнистия акти асосида ҳам олиб ташланиши мумкин.

117-модда. Судланганлик ҳолатининг тугалланиш ёки судланганликни олиб ташлаш муддатларини ҳисоблаш

Судланганлик ҳолатининг тугалланиш ёки судланганликни олиб ташлаш муддатлари асосий ва қўшимча жазолар ўтаб бўлган ёки ижро этилган кундан бошлаб ҳисобланади.

Агар шахс тайинланган жазодан қонунда белгиланган тартибда муддатидан илгари озод қилинган ёхуд жазо енгилроғи билан алмаштирилган бўлса, судланганлик муддати муддатидан илгари озод қилинган ёки енгилроғи билан алмаштирилган жазонинг амалда ўтаб бўлган қисмидан ҳисобланади.

Агар ушбу Кодекснинг 51, 53-моддалари асосида ҳукм бўйича тайинланган жазони суд бошқа жазо билан алмаштирган бўлса, судланганлик муддати жазонинг амалда ўтаб бўлган ёки ижро этилган қисмидан ҳисобланади.

Агар шахс судланганлик ҳолатининг муддати тугамай, яна қасддан жиноят содир этса, судланганлик ҳолатини тугатувчи муддатнинг ўтиши узилади. Илгари содир этилган жиноят учун судланганлик ҳолатининг тугаш муддати охири содир этилган жиноят учун жазони амалда ўтаб бўлганидан бошлаб янгидан ҳисобланади. Ушбу ҳолатда шахс судланганликнинг узоқроқ давом этадиган муддати бўйича судланганлик муддати тугагунига ёки олиб ташлангунига қадар судланган ҳисобланади.

МАХСУС ҚИСМ

БИРИНЧИ БЎЛИМ. ШАХСГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

I боб. Ҳаётга қарши жиноятлар

118-модда. Қасддан одам ўлдириш

Қасддан одам ўлдириш, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш, яъни:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахсни;
- 2) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлни;
- 3) айбдорга аён бўлган ожиз аҳволдаги шахсни;
- 4) айбдорга аён бўлган вояга етмаган шахсни ёки ўзининг яқин қариндошини;
- 5) ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсни ёки унинг яқин қариндошларини;
- 6) бошқа шахсларнинг ҳаёти учун хавфли бўлган усулда;

- 7) оммавий тартибсизликлар жараёнида;
 - 8) ўта шафқатсизлик билан;
 - 9) номусга тегиш ёки жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш билан боғлиқ ҳолда;
 - 10) одамни ўғирлаган ёки гаровга олган ҳолда;
 - 11) ўқ отар қуролни қўллаган ҳолда;
 - 12) тамагирлик ниятида ёки ёлланган ҳолда;
 - 13) нафрат ёки адоват замирида;
 - 14) безорилик оқибатида;
 - 15) киши аъзоларини кесиб олиб, бошқа кишига қўчириш (трансплантат) ёхуд унинг органи ёки тўқималаридан фойдаланиш мақсадида;
 - 16) бошқа бирор жиноятни яшириш ёки унинг содир этилишини осонлаштириш мақсадида;
 - 17) бир гуруҳ шахслар ёки уюшган гуруҳ аъзоси томонидан ёхуд ўша гуруҳ манфаатларини қўзлаган ҳолда;
 - 18) ўта хавфли рецидивист томонидан қасддан одам ўлдирилиши —
- ўн беш йилдан йигирма беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш ёки умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан жазоланади.

119-модда. Кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш

Жабрланувчи томонидан қилинган ғайриқонуний зўрлик, таҳқирлаш ёки оғир ҳақорат, шунингдек унинг бошқа ғайриқонуний ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) ёки ахлоққа зид ҳуқ-атвори туфайли тўсатдан юз берган ёки шундай ҳаракатлар натижасида узоқ давом этган ақли расоликни истисно этмайдиган руҳий бузилиш оқибатида кучли руҳий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан одам ўлдириш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар икки ва ундан ортиқ шахсга нисбатан содир этилган бўлса —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

120-модда. Онанинг ўз чақалоғини қасддан ўлдириши

Онанинг ўз чақалоғини туғиш вақтида ёки туғилиши ҳамон қасддан ўлдириши, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

121-модда. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш

Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

122-модда. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш

Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, қасддан одам ўлдириш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

123-модда. Эҳтиётсизлик орқасида одам ўлдириш

Эҳтиётсизлик орқасида одам ўлдириш —

бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Эҳтиётсизлик орқасида икки ва ундан ортиқ одам ўлдириш —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

124-модда. Ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш

Шахсни қўрқитиш, унга раҳмсиз муомала қилиш ёки унинг шаъни ва қадр-қимматини муттасил равишда камситиш натижасида уни ўзини ўзи ўлдириш даражасига ёки ўзини ўзи ўлдиришига суиқасд қилиш даражасига етказиш, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) моддий томондан ёки бошқа жиҳатлардан айбдорга қарам бўлган шахсга нисбатан;
- 2) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;

- 3) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 4) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 5) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

125-модда. Ўзини ўзи ўлдиришга ундаш

Ўзини ўзи ўлдиришга ундаш, яъни кўндириш, алдаш ёки бошқа йўл билан ўзга шахсда ўзини ўзи ўлдириш ҳиссини уйғотиш, агар шахс ўзини ўзи ўлдирган ёки ўзини ўзи ўлдиришга суиқасд қилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) моддий томондан ёки бошқа жиҳатлардан айбдорга қарам бўлган шахсга нисбатан;
- 2) ўн сакки ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;
- 3) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 4) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб ёки уюшган жиноий гуруҳ томонидан;
- 5) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

II БЎБ. СОҒЛИҚҚА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

126-модда. Қасддан соғлиққа оғир зиён етказиш

Инсон ҳаёти учун хавфли бўлган қасддан соғлиққа оғир зиён етказиш натижасида кўриш, сўзлаш, эшитиш қобилиятини йўқотиш ёхуд бирон аъзонинг ишдан чиқиши ёки унинг фаолияти тамоман йўқолишига, руҳий ҳолатининг бузилишига ёки соғлиғининг бошқача тарзда бузилишига, умумий меҳнат қобилиятининг ўттиз уч фоизидан кам бўлмаган қисмининг доимий йўқолишига ёки ҳомиланинг тушиши ёхуд баданнинг тузалмайдиган даражада хунуклашишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қасддан соғлиққа оғир зиён етказиш:

- 1) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
 - 2) вояга етмаган шахсга нисбатан;
 - 3) ожиз аҳволдаги шахсга нисбатан;
 - 4) ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсга ёки унинг яқин қариндошларига нисбатан;
 - 5) қуролни ёки совуқ қурол сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган ашёларни ишлатиб;
 - 6) ўта шафқатсизлик билан;
 - 7) оммавий тартибсизликлар жараёнида;
 - 8) тамагирлик ниятида;
 - 9) безорилик оқибатида;
 - 10) нафрат ёки адоват замирида;
 - 11) киши аъзоларини кесиб олиб, бошқа кишига кўчириш (трансплантат) мақсадида;
 - 12) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қасддан соғлиққа оғир зиён етказиш:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;
 - 2) илгари ушбу Кодекснинг 118-моддаси билан судланган шахс томонидан;
 - 3) ўта хавфли рецидивист томонидан;
 - 4) жабрланувчининг ўлишига сабаб бўлса, —
- саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

127-модда. Қасддан соғлиққа ўртача оғир зиён етказиш

Инсон ҳаёти учун хавфли бўлмаган ва ушбу Кодекснинг 126-моддасида назарда тутилган оқибатларга олиб келмаган, лекин соғлиқнинг узоқ вақт, яъни камида йигирма бир кун, аммо тўрт ойдан кўп бўлмаган даврда ёмонлашувига ёки умумий меҳнат қобилиятининг ўн фоизидан ўттиз уч фоизигача йўқолишига сабаб бўлган қасддан соғлиққа ўртача оғир зиён етказиш —

уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қасддан соғлиққа ўртача оғир зиён етказиш:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;
- 2) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 3) ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсга ёки унинг яқин қариндошларига нисбатан;

- 4) қуролни ёки совуқ қурол сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган ашёларни ишлатиб;
- 5) ўта шафқатсизлик билан;
- 6) оммавий тартибсизликлар жараёнида;
- 7) тамагирлик ниятида;
- 8) нафрат ёки адоват замирида;
- 9) бир гуруҳ шахслар томонидан
- 10) ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**128-модда. Кучли рухий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан соғлиққа
оғир ёки ўртача оғир зиён етказиш**

Жабрланувчи томонидан қилинган ғайриқонуний зўрлик ёки оғир ҳақорат, шунингдек айбдорнинг ёки унинг яқин кишисининг ўлимига ёки соғлиғига зиён етказилишига сабаб бўлган ёхуд сабаб бўлиши мумкин бўлган бошқа ғайриқонуний ҳаракатлар туфайли тўсатдан юз берган кучли рухий ҳаяжонланиш ҳолатида қасддан соғлиққа оғир ёки ўртача оғир зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**129-модда. Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан
соғлиққа оғир зиён етказиш**

Зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб, қасддан соғлиққа оғир зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

**130-модда. Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни
ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб,
соғлиққа қасддан оғир зиён етказиш**

Ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни ушлашнинг зарур чоралари чегарасидан четга чиқиб, соғлиққа қасддан оғир зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

131-модда. Қасддан соғлиққа енгил зиён етказиш

Соғлиқнинг қисқа вақт, яъни олти кундан ортиқ, аммо йигирма бир кундан қўп бўлмаган муддатга ёмонлашувига ёки умумий меҳнат қобилиятининг унча узоқ бўлмаган муддатга йўқотилишига сабаб бўлган қасддан соғлиққа енгил зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

132-модда. Қийнаш

Муттасил равишда дўппослаш ёки бошқача ҳаракатлар билан қийнаш, агар ушбу Кодекснинг 126, 127-моддаларида назарда тутилган оқибатларни келтириб чиқармаган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;
- 2) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 3) ожиз аҳволдалиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

133-модда. Эҳтиётсизлик орқасида соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказиш

Эҳтиётсизлик орқасида баданга ўртача оғир шикаст етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Эҳтиётсизлик орқасида соғлиққа оғир зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Эҳтиётсизлик орқасида икки ёки ундан ортиқ шахснинг соғлиғига ўртача оғир ёки оғир зиён етказиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача жарима ёки

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари билан жазоланади.

III боб. Ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли жиноятлар

134-модда. Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш

Ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, агар бу ҳаракат амалга оширилишидан хавфсираш учун етарли асослар мавжуд бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахсга ёки унинг яқин қариндошларига нисбатан содир этилган бўлса, —

уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

135-модда. Таносил касаллигини тарқатиш

Ўзида таносил касаллиги борлигини била туриб, бу касални бошқа шахсга юқтириш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;

2) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Таносил касаллиги юқтириш хавфи остида қолдирилган ёки таносил касаллиги юқтирилган шахсни ўзида таносил касаллиги борлиги ҳақида олдиндан хабардор қилган шахс мазкур модданинг биринчи ёки иккинчи қисмларида назарда тутилган қилмишни содир этса, жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

136-модда. ОИВ касаллиги/ОИТСни тарқатиш

Била туриб, бошқа шахсни ОИВ касаллиги/ОИТСни юктириш хавфи остида қолдириш ёки унга ОИВ касаллиги/ОИТСни юктириш —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллиги/ОИТСни юктириши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ОИВ касаллиги/ОИТСни юктириш хавфи остида қолдирилган ёки таносил касаллиги юктирилган шахсни ўзида ОИВ касаллиги/ОИТС борлиги ҳақида олдиндан хабардор қилган шахс мазкур модданинг биринчи қисмида назарда тутилган қилмишни содир этса, жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

137-модда. Жиноий равишда ҳомила тушириш (аборт)

Шифокор акушер ёки гинеколог томонидан даволаш муассасаларидан ташқари жойларда ёки тиббий нуқтаи назардан мумкин бўлмаган ҳолда сунъий равишда ҳомила тушириш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёки бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Сунъий равишда ҳомила туширишга ҳуқуқи бўлмаган шахснинг бундай ишни амалга ошириши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) жабрланувчининг ўлишига;
- 2) бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

138-модда. Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш

Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш, агар ҳомила сунъий туширилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

138-модда. Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш

Аёлни ўз ҳомиласини сунъий равишда туширишга мажбурлаш, агар ҳомила сунъий туширилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

140-модда. Инсонда ноқонуний тажриба ўтказиш

Инсонни унинг (қонуний вакилининг) ёзма розилигисиз объект сифатида жалб этиб ёки бошқача тартибда ноқонуний равишда унда дори воситаларининг тиббий синовини ёки биологик-тиббий, психологик ёки бошқача усулда тажриба ёхуд тадқиқот ўтказиш соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги ёки ожиз аҳволдалиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлса, -

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

141-модда. Хавф остида қолдириш

Била туриб, ҳаёти ёки соғлиғи хавф остида қолган ва соғлиғи ёки ожиз аҳволдалигига кўра ўзини ўзи ҳимоя қилиш имкониятидан маҳрум бўлган шахсга ёрдам кўрсатмаслик, башарти, айбдор бундай аҳволдаги шахсга ёрдам бериши шарт ва бундай имкониятга эга бўлса ёхуд айбдорнинг ўзи жабрланувчини хавфли аҳволга солиб қўйган ва бу ҳол соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига олиб келса, —

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

IV боб. Жинсий эркинлик ва жинсий дахлсизликка қарши жиноятлар

142-модда. Номусга тегиш

Номусга тегиш, яъни жабрланувчи ёки бошқа шахсга нисбатан зўрлик ишлатиб ёхуд зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб ёки жабрланувчининг ожизлигидан фойдаланиб, жинсий алоқа қилиш -

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Номусга тегиш:

1) икки ёки бир неча шахсга нисбатан;

2) илгари ушбу Кодекснинг 142 ёки 143-моддасида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан;

3) бир гуруҳ шахслар томонидан;

4) ўлдириш билан қўрқитиб содир этилган бўлса;

5) ўзида таносил ёки бошқа юқумли касаллиги борлигини била туриб, бу касаллик жабрланувчига юқишига сабаб бўлса, -

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади .

Номусга тегиш:

1) шахснинг ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда;

2) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;

3) яқин қариндошга нисбатан;

4) оммавий тартибсизликлар қатнашчиси томонидан;

5) ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса;

6) оғир оқибатларга олиб келган бўлса ёки ОИВ касаллиги/ОИТСнинг юқишига сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахснинг номусига тегиш -
ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

143-модда. Жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш

Жабрланувчи ёки бошқа шахсга нисбатан зўрлик ишлатиб ёхуд зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб ёки жабрланувчининг ожизлигидан фойдаланиб, жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш -

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;
- 2) илгари ушбу Кодекснинг 142 ёки 143-моддасида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан ;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан;
- 4) ўлдириш билан қўрқитиб содир этилган бўлса;
- 5) ўзида таносил ёки бошқа юқумли касаллиги борлигини била туриб, бу касаллик жабрланувчига юқишига сабаб бўлса, -

етти йил ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) жабрланувчининг ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда;
- 2) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 3) яқин қариндошига нисбатан;
- 4) оммавий тартибсизликлар қатнашчиси томонидан;
- ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса;
- 5) оғир оқибатларга олиб келган бўлса ёки ОИВ касаллиги/ОИТСни юқишига сабаб бўлса,

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган ҳаракатлар ўн тўрт ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, -

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

144-модда. Шахсни жинсий алоқа қилишга мажбур этиш

Хизмат, моддий ёки бошқа жиҳатлардан айбдорга қарам бўлган шахсни жинсий алоқа

қилишга ёки жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондиришга мажбур этиш, -

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат жинсий алоқада бўлиш ёки жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш билан боғлиқ ҳолда содир этилган бўлса, —

уч юз соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

145-модда. Ўн олти ёшга тўлмаган шахс билан жинсий алоқа қилиш

Шахснинг ўн олти ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда у билан жинсий алоқа қилиш ёки жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш —

уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар илгари ушбу Кодекснинг 142 ёки 143-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

146-модда. Ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахсга моддий қимматликлар бериш ёхуд уни мулкий манфаатдор этиш орқали у билан жинсий алоқа қилиш

Ўн олти ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган шахснинг ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлгани ҳолда, унга моддий қимматликлар бериш ёки уни мулкий манфаатдор этиш орқали у билан жинсий алоқа қилиш ёки жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш, —

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд икки йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

147-модда. Ўн олти ёшга тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз-бузуқ ҳаракатлар қилиш

Шахснинг ўн олти ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган ҳолда, унга нисбатан зўрлик ишлатмай уятсиз-бузуқ ҳаракатлар содир этиш —

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар зўрлик ишлатиб ёки қўрқитиб содир этилган бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

V боб. Оилага, ёшларга ва ахлоққа қарши жиноятлар

148-модда. Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш

Моддий ёрдамга муҳтож бўлган вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсни моддий таъминлашдан бўйин товлаш, яъни уларни моддий жиҳатдан таъминлаш учун суднинг ҳал қилув қарорига ёки суд буйруғига биноан ундирилиши лозим бўлган маблағни жами бўлиб икки ойдан ортиқ муддат мобайнида тўламаслик, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Агар шахс алимент мажбуриятлари бўйича қарздорликни тўлиқ тўлаган бўлса, у жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

149-модда. Ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлаш

Вояга етган шахсларнинг меҳнатга лаёқатсиз ва моддий ёрдамга муҳтож бўлган ота-онани ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаши, яъни уларни моддий жиҳатдан таъминлаш учун суднинг ҳал қилув қарорига биноан ундирилиши лозим бўлган маблағни жами бўлиб икки ойдан ортиқ муддат мобайнида тўламаслиги, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Агар шахс алимент мажбуриятлари бўйича қарздорликни тўлиқ тўлаган бўлса, у жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

150-модда. Болани алмаштириб қўйиш

Тамағирлик ёки бошқа паст ниятларда қасддан болани алмаштириб қўйиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

151-модда. Фарзандликка олиш сирини ошкор қилиш

Фарзандликка бола олувчиларнинг ёки васийлик ва ҳомийлик органининг эркига қарши, етим ёки ота-она ғамхўрлигидан маҳрум бўлган болаларни фарзандликка олишнинг қонун билан қўриқланадиган сирини ошкор қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) касб фаолияти ёки хизмат мавқеига кўра фарзандликка олишни сир сақлаши шарт бўлган шахс томонидан содир этилган бўлса;

2) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса;

3) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

152-модда. Никоҳ ёши тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Никоҳ ёшига етмаган шахс билан ҳақиқатда никоҳ муносабатларига киришиш, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ота-она ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан никоҳ ёшига етмаган шахсни эрга бериш ёхуд уйлантириш, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Никоҳ ёшига етмаган шахс билан никоҳ тузишга доир диний маросимни амалга ошириш, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатишишлари билан жазоланади.

153-модда. Кўп хотинли бўлиш

Кўп хотинли бўлиш, яъни умумий рўзғор асосида икки ёки ундан ортиқ хотин билан эр-

хотин бўлиб яшаш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

154-модда. Бесоқолбозлик

Бесоқолбозлик, яъни эркакнинг эркак билан зўрлик ишлатмасдан жинсий эҳтиёжини қондириши —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

155-модда. Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш

Ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсни спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гиёҳвандлик воситалари ва уларнинг аналоглари ёки психотроп ҳисобланмаган, лекин кишининг ақл-идрокига таъсир қиладиган восита ва моддаларни истеъмол этишга жалб қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсни гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини истеъмол этишга жалб қилиш, шунингдек фоҳишалик билан шуғулланишга қизиқтириш —

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсни жиноят қилишга жалб этиш, шунингдек ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

1) илгари гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддаларни ёки уларнинг аналогларини ғайриқонуний равишда муомалага чиқариш билан боғлиқ ҳар қандай жиноятни содир қилганлик учун судланган шахс томонидан;

2) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;

3) ўқув юртларида ёки ўқувчилар, талабалар ўқув-тарбия, спорт ёки жамоат тадбирлари ўтказадиган бошқа жойларда содир этилиши —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

156-модда. Тиланчилик қилиш

Аэропортларда, вокзалларда, хиёбонларда, истироҳат боғларида, бозорларда ва савдо мажмуалари ҳудудларида, шунингдек уларга туташ ҳудудларда, автотототранспорт воситаларини вақтинча сақлаш жойларида, кўчаларда, стадионларда, бекатларда, йўлларнинг қатнов қисмида, моддий маданий мерос объектлари жойлашган ҳудудларда, жамоат транспортининг барча турларида ва бошқа жамоат жойларида пул, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа моддий қимматликлар беришни фаол тарзда сўраб, тиланчилик билан шуғулланиш, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

икки юз қирқ соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Вояга етмаган шахсларни, кекса ёшдаги шахсларни, руҳий ҳолати бузилган, ногиронлиги бўлган шахсларни ва бошқа шахсларни тиланчилик қилишга жалб этиш, шунингдек шахсларга алкоғолли ичимликларни ёхуд гиёҳвандлик моддалари ёки психотроп моддалар бўлмаган, лекин шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи моддаларни мажбуран истеъмол қилдирган ҳолда уларни тиланчилик қилишга жалб этиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олти соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;
 - 2) бошқа шахсни гиёҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга мажбурлаган ҳолда содир этилган бўлса, —
- уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

157-модда. Порнографик маҳсулотни тайёрлаш, олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш

Порнографик маҳсулотни тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш мақсадида тайёрлаш ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш, худди шунингдек порнографик маҳсулотни реклама қилиш, намойиш этиш, тарқатиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида реклама қилиш, намойиш этиш, тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олти соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган

бўлса, —

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Вояга етмаган шахс тавсифланган ёки тасвирланган порнографик маҳсулотни тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш мақсадида тайёрлаш ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш, худди шунингдек уни тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш ёхуд вояга етмаган шахсни порнографик хусусиятга эга ҳаракатларнинг ижроси сифатида жалб қилиш, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

158-модда. Зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулотни тайёрлаш, олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш

Зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулотни тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш мақсадида тайёрлаш ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш, худди шунингдек уни реклама қилиш, намойиш этиш, тарқатиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида реклама қилиш, намойиш этиш, тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

159-модда. Қўшмачилик қилиш ёки фоҳишахона сақлаш

Тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда қўшмачилик қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Фоҳишахона ташкил этиш ёки сақлаш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
- 3) таълим муассасаларида ёки ўқувчилар, талабалар ўқув-тарбия, спорт ёки жамоат тадбирлари ўтказадиган бошқа жойларда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача жарима ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсни жалб қилган ҳолда;
 - 2) ушбу Кодекснинг 163 ёки 164- моддаларида назарда тутилган жиноятларни илгари содир этган шахс томонидан;
 - 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

160-модда. Моддий маданий мерос объектларини nobуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш

Давлат муҳофазасига олинган моддий маданий мерос объектларини nobуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш анча миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Давлат муҳофазасига олинган моддий маданий мерос объектларини nobуд қилиш, бузиш ёки уларга шикаст етказиш кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарар уч карра миқдорида қопланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

161-модда. Ўлган инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш

Шахс тириклигида унинг розилигини олмасдан туриб ёки ўлганидан кейин яқин қариндошларининг розилигисиз илмий ишлар ёхуд таълим ишлари учун трансплантация қилиш ёки бузилмайдиган ҳолда сақлаш (консервация) мақсадида ўлган инсоннинг аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

162-модда. Қабрни ёки мурдани таҳқирлаш

Қабрни ёки мурдани таҳқирлаш, мурдадаги, қабр устидаги ёки ичидаги нарсаларни олиш, мурдани йўқ қилиш ёки бўлаклаб ташлаш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

VI боб. Шахснинг озодлиги, шаъни ва қадр-қимматига қарши жиноятлар

163-модда. Одам савдоси

Одам савдоси, яъни одамни олиш-сотиш ёхуд одамни ундан фойдаланиш мақсадида ёллаш, ташиш, топшириш, яшириш ёки қабул қилиш. —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;
 - 2) ожиз аҳволдалиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;
 - 3) айбдорга моддий жиҳатдан ёки бошқа жиҳатдан қарам бўлган шахсга нисбатан;
 - 4) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
 - 5) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
 - 6) жабрланувчини Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегарасидан олиб ўтган ҳолда ёки уни чет элда қонунга ҳилоф равишда ушлаб турган ҳолда;
 - 7) қалбаки ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда, худди шунингдек жабрланувчининг шахсини тасдиқловчи ҳужжатларни олиб қўйган, яширган ёхуд йўқ қилиб юборган ҳолда;
 - 8) киши аъзоларини кесиб олиб, бошқа кишига кўчириш (трансплантат) ёхуд унинг органи ёки туқималаридан фойдаланиш мақсадида содир этилган бўлса, —
- беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан содир этилган бўлса;

- 2) жабрланувчининг ўлимига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса;
 - 3) ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса;
 - 4) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса;
 - 5) ўғирлаш, зўрлик ишлатиш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш ёхуд мажбурлашнинг бошқа шакллари қўллаш орқали содир этилган бўлса, -
- ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

164-модда. Ота ёки онанинг ўз боласини сотиши

Ушбу Кодекснинг 158-моддасида назарда тутилган аломатлар мавжуд бўлмагани ҳолда ота ёки онанинг ўз боласини моддий манфаатдорлик эвазига сотиши, -

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

165-модда. Одам ўғирлаш

Ушбу Кодекснинг 162 ва 319-моддаларида назарда тутилган аломатлар мавжуд бўлмагани ҳолда одам ўғирлаш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;
- 2) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 4) икки ва ундан ортиқ шахсга нисбатан, -

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) ўта хавфли рецидивист томонидан содир этилган бўлса;
- 2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

166-модда. Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш

Аёлни эрга тегишга никоҳда яшашни давом эттиришга мажбур қилиш ёхуд аёлнинг эркига хилоф равишда у билан никоҳда бўлиш учун ўғрилаш, шунингдек, аёлнинг эрга тегишига тўсқинлик қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз олтамиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат оғир оқибатларга сабаб бўлса, -

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

167-модда. Ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш

Одамни ўғрилаш билан боғлиқ бўлмаган ҳолда ғайриқонуний равишда озодликдан маҳрум қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтамиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жисмоний азоб бериб;
- 2) зўрлик ишлатиб;
- 3) ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли шароитда сақлаган ҳолда содир этилган бўлса, —
- 4) икки ва ундан ортиқ шахсга нисбатан, -

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

168-модда. Ғайриқонуний равишда психиатрия муассасасига жойлаштириш

Шахсни ғайриқонуний равишда стационар тартибда психиатрия муассасасига жойлаштириш ёки унда ғайриқонуний равишда ушлаб туриш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) ғаразли ниятларда;
- 2) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
- 3) ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли шароитда сақлаган ҳолда содир этилган бўлса;

4) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса;

5) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодлини чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар, жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

169-модда. Қийноққа солиш

Қийноққа солиш, яъни шахсга ундан ёки бошқа учинчи шахсдан бирор-бир ахборот олиш, жиноят содир этганлигига иқрорлик кўрсатуви олиш, содир этилган қилмиш учун ўзбошимчалик билан жазолаш ёки бирор-бир ҳаракатни содир этишга мажбурлаш ёхуд ҳар қандай шаклда камситиш мақсадида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органнинг ёки бошқа давлат органининг ходими ёки мансабдор шахс вазифаларини (ваколатларини) бажарувчи бошқа шахс томонидан ёхуд унинг далолатчилигида ёки хабардорлигида ёхуд индамай берган розилиги билан бошқа шахслар томонидан қўрқитиш, уриш, дўппослаш, қийнаш, азоб бериш йўли билан ёки қонунга хилоф бошқа ҳаракатлар воситасида содир этилган қонунга хилоф руҳий, психологик, жисмоний босим ўтказиш ёки бошқача тарзда босим ўтказиш, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) ҳаёт ва соғлиқ учун хавфли бўлган зўрликни қўллаган ҳолда ёхуд шундай зўрликни қўллаш таҳдиди билан;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан;

3) қария ёки ожиз аҳволдаги шахсга, ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга ёки ёхуд ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;

4) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;

5) ҳаётга ва соғлиққа зарар етказиши мумкин бўлган ашёлар қўлланилиб;

6) далилларни сохталаштириш (қалбакилаштириш) мақсадида содир этилган бўлса;

7) соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар жабрланувчининг ўлимига ёхуд бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

170-модда. Ғайриинсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала

ҳамда жазо турларини қўллаш

Шахсга қасддан жисмоний ёки руҳий азоб беришда ифодаланган шафқатсиз, ғайриинсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органнинг ёки бошқа давлат органининг ходими томонидан ёхуд унинг далолатчилигида ёки хабардорлигида ёхуд сукут тарзидаги розилиги билан бошқа шахслар томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) ҳаёт ва соғлиқ учун хавфли бўлган зўрликни қўллаган ҳолда ёхуд шундай зўрликни қўллаш таҳдиди билан;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан;

3) қария ёки ожиз аҳволдаги шахсга;

4) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга;

5) ҳомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;

6) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан;

7) ҳаётга ва соғлиққа зарар етказиши мумкин бўлган ашёлар қўлланилиб содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

171-модда. Тухмат қилиш

Тухмат қилиш, яъни била туриб бошқа шахсни шарманда қиладиган уйдирмалар тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Нашр қилиш ёки бошқача усулда кўпайтирилган тарзда, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида жойлаштириш орқали тухмат қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

Тухмат қилиш:

1) оғир ёки ўта оғир жиноят содир этишда айблаб;

2) оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса;

3) тамагирик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатдан тўрт юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

172-модда. Ҳақорат қилиш

Ҳақорат қилиш, яъни шахснинг шаъни ва кадр-қимматини беодоблик билан қасддан таҳқирлаш, башарти, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилгандан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд бир йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Нашр қилиш ёки бошқача усулда қўпайтирилган тарзда, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида жойлаштириш орқали ҳақорат қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ҳақорат қилиш:

1) жабрланувчини ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан боғлиқ ҳолда содир этилган бўлса;

2) оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

173-модда. Ўзбошимчалик билан жазолаш

Муайян қилмишни содир этган ёки содир этишда гумон қилинган шахсни ўзбошимчалик билан жазолаш мақсадида унга зўрлик ишлатиш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, уриш, дўппослаш, қийнаш, азоб бериш йўли билан ёки қонунга хилоф бошқа ҳаракатлар воситасида руҳий, психологик, жисмоний ёки бошқача тарзда босим ўтказиш -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки бир йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан

2) бир гуруҳ шахслар томонидан;

3) оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернетдан фойдаланиб тарқатилган ҳолда содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

VII боб. Фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига қарши жиноятлар

174-модда. Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини бузиш

Жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ёки ижтимоий мавқеидан қатъи назар, фуқароларнинг ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита бузиш ёки чеклаш ёхуд фуқароларга бевосита ёки билвосита афзалликлар бериш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар ўз хизмат мавқеидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар зўрлик ишлатиб содир этилган бўлса, —

уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

175-модда. Шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузиш

Шахсининг шахсий ёки оилавий сирини ташкил этувчи шахсий ҳаёти тўғрисидаги маълумотларни унинг розилигисиз қонунга хилоф равишда йиғиш ёки тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) оғир оқибатларга олиб келган бўлса;

2) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

176-модда. Шахсга доир маълумотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Шахсга доир маълумотларни қонунга хилоф равишда йиғиш, тизимлаштириш, сақлаш, ўзгартириш, тўлдириш, улардан фойдаланиш, уларни бериш, тарқатиш, узатиш, эгасизлантириш ва йўқ қилиш ўша ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 2) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса;
- 3) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда содир этилган бўлса;
- 4) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

177-модда. Фуқароларнинг турар жойи дахлсизлигини бузиш

Турар жойга унда яшовчиларнинг эркига хилоф равишда зўрлик ишлатиб ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб ғайриқонуний бостириб кириш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар ўз хизмат мавқеидан фойдаланиб содир этилган бўлса, -

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

178-модда. Хат-ёзишмалар, почта ва курьерлик жўнатмаларининг, телефонда сўзлашув ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини бузиш

Хат-ёзишмалар, телефонда сўзлашув, телеграф хабарлари ёки бошқа хабарларнинг сир сақланиши тартибини қасддан бузиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилгандан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

179-модда. Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини қабул қилиш ва кўриб чиқишни қонунга ҳилоф равишда рад этиш, уларни кўриб чиқиш муддатларини узрли сабабларсиз бузиш, ёзма ёхуд электрон шаклда жавоб юбормаслик, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларига зид қарор қабул қилиш, жисмоний ва юридик шахсларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланишини, мурожаат муносабати билан қабул қилинган қарорнинг бажарилишини таъминламаганлик ёки мурожаат муносабати билан маълум бўлиб қолган жисмоний шахсларнинг шахсий ҳаёти тўғрисидаги ёхуд юридик шахсларнинг фаолияти тўғрисидаги маълумотларни уларнинг розилигисиз ошкор этиш, худди шунингдек жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бошқача тарзда бузиш жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқларига, эркинликларига ёки қонун билан кўриқланадиган манфаатларига ёхуд жамият ва давлат манфаатларига анча миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Жисмоний шахсни, унинг вакилини, уларнинг оила аъзоларини, юридик шахсни, унинг вакилини ва юридик шахс вакилининг оила аъзоларини улар давлат органига, давлат муассасасига ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига мурожаат қилганлиги муносабати билан ёхуд билдирилган фикри ва мурожаатидаги танқид учун, худди шунингдек бошқача шаклда танқид қилганлиги учун мансабдор шахс томонидан таъкиб этиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

180-модда. Виждон эркинлигини бузиш

Диний ташкилотнинг қонуний фаолиятига ёки диний расм-русумлар ва маросимларни ўтказишга ёки ибодат қилишга ғайриқонуний тўсқинлик қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Вояга етмаган болаларни диний ташкилотларга мажбуран ёки зўрлик ишлатиб жалб этиш, худди шунингдек уларнинг ихтиёрига, ота-оналари ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар ихтиёрига зид тарзда динга ўқитиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилдан уч

йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фуқароларнинг ўз фуқаролик ҳуқуқларини амалга оширишларига ёки фуқаролик бурчларини бажаришларига тўсқинлик қилиш билан, диндорлардан мажбурий йиғим ундириш ва солиқ олиш билан ёхуд шахснинг шаъни ва обрўсини камситувчи чора-тадбирлар қўллаш билан ёки диний таълим олишда ҳамда фуқаро динга нисбатан, динга эътиқод қилиш ёки эътиқод қилмасликка нисбатан, ибодат қилишда, диний расм-русумлар ва маросимларда қатнашиш ёки қатнашмасликка нисбатан ўз муносабатини белгилаётган пайтда мажбурлаш билан боғлиқ диний фаолият юритиш, шунингдек диний маросимлар ўтказишни ташкил этиш шахс баданига енгил ёки ўртача оғир шикаст етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

181-модда. Сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш вақтида мансабдор шахслар, сиёсий партиялар ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг вакиллари, ташаббускор гуруҳлар ёки сайлов ёхуд референдум комиссиялари аъзолари томонидан овоз беришнинг яширинлигини бузиш, сайлов ёки референдум ҳужжатларини қалбақлаштириш, сайлов ёки имзо арақаларига сохта ёзувлар киритиш, берилган овозларни атайлаб нотўғри ҳисоблаш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

182-модда. Сайлов ҳуқуқининг ёки ишончли вакил ваколатларининг амалга оширилишига тўсқинлик қилиш

Фуқароларнинг депутат ёки Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлаш ёки сайланиш, сайловолди тарғиботи олиб бориш ҳуқуқларини, депутатликка ёки Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод шахснинг ишончли вакиллари ўз ваколатларини эркин амалга оширишларига, шунингдек фуқароларнинг референдумда эркин иштирок этишларига зўрлик ишлатиш, қўрқитиш, алдаш ёки оғдириб олиш йўли билан тўсқинлик қилиш —

тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

183-модда. Митинглар, йиғилишлар ёки намойишлар ташкил этиш, ўтказишга ёки уларда иштирок этишга ғайриқонуний

қаршилик қилиш

Митинглар, йиғилишлар, намойишлар ва бошқа қонуний тадбирларни ташкил этиш, ўтказишга ёки уларда иштирок этишга ғайриқонуний қаршилик қилиш ёки уларда иштирок этишга мажбур этиш хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда ёки зўрлик ишлатиб, алдаб, қўрқитиб ёхуд бошқа ғайриқонуний усуллар билан содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

184-модда. Журналистнинг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилиш

Журналистнинг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилиш, яъни, уни бирор бир ахборотни тарқатишга ёки тарқатмасликка мажбурлаш мақсадида ўз хизмат мавқеидан фойдаланиб, журналистга ёхуд унинг яқин қариндошига зўрлик ишлатиш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

185-модда. Меҳнат қилиш ҳуқуқини бузиш

Аёлни ҳомиладорлиги ёки шахсни ёш болани парвариш қилаётганлигини била туриб, уни ишга олишдан ғайриқонуний равишда бош тортиш ёки ишдан бўшатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

186-модда. Вояга етмаган шахсларнинг меҳнатидан фойдаланишга йўл қўйилмаслиги тўғрисидаги талабларни бузиш

Вояга етмаган шахс меҳнатидан унинг соғлиғига, хавфсизлигига ёки ахлоқ-одобига зиён етказиши мумкин бўлган ишларда фойдаланиш, худди шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

187-модда. Меҳнатга маъмурий тарзда мажбурлаш

Мехнатга бирон-бир шаклда маъмурий тарзда мажбурлаш, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно, худди шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Худди шундай ҳаракат вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

188-модда. Муаллифлик ёки ихтирочилик ҳуқуқларини бузиш

Тафаккур мулки объектига нисбатан муаллифлик ҳуқуқини ўзлаштириб олиш, ҳаммуаллифликка мажбурлаш, шунингдек, тафаккур мулк объектлари тўғрисидаги маълумотларни улар расман рўйхатдан ўтказилгунга ёки эълон қилингунга қадар муаллифнинг розилигисиз ошкор қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан етмиш беш бараваригача миқдорда жарима ёки беш йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз олтимиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

ИККИНЧИ БЎЛИМ.

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИККА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

VIII боб. Тинчлик ва инсониятнинг хавфсизлигига қарши жиноятлар

189-модда. Урушни тарғиб қилиш

Урушни тарғиб қилиш, яъни бир мамлакатни иккинчи мамлакатга нисбатан қўзғатиш учун турли шаклдаги қарашлар, ғоялар ёки чақириқлар тарқатиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

190-модда. Агрессия

Босқинчилик урушини режалаштириш ёки унга тайёргарлик қўриш, шунингдек шу ҳаракатларни амалга оширишга қаратилган фитнада қатнашиш —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Босқинчилик урушини бошлаш ва уни олиб бориш —

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

191-модда. Урушнинг қонун ва удумларини бузиш

Тинч аҳолини ёки ҳарбий асирларни қийнаш, жисмонан қириб юбориш, тинч аҳолини мажбурий ишларга ёки бошқа мақсадларда ҳайдаб кетиш, халқаро ҳуқуқ билан тақиқланган уруш олиб бориш воситаларини қўллаш, шаҳарлар ва аҳоли яшаш жойларини беҳуда вайрон қилиш, мулкни талон-торож қилиш, шунингдек, бундай ҳаракатларни қилишга буйруқ беришда ифодаланган уруш қонун ва удумларини бузиш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

192-модда. Геноцид

Геноцид, яъни миллий, этник, ирқий ёки диний мансублигига қараб, бир гуруҳ шахснинг жисмонан тўла ёки қисман қирилиб кетишига олиб келадиган турмуш шароитини қасддан яратиш, бундай шахсларни жисмонан тўла ёки қисман қириб юбориш, бола туғилишини зўрлик билан камайтириш ёхуд болаларни ана шу одамлар гуруҳидан олиб, бошқасига топшириш, шунингдек, бундай ҳаракатлар содир этиш тўғрисида буйруқ бериш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

193-модда. Экоцид

Қасддан ўсимлик ёки ҳайвонот дунёсини оммавий қириб юбориш, атмосфера ҳавосини, ер ва сув ресурсларини заҳарлаш, агар ушбу ҳаракатлар экологик офат ёки фавқулодда экологик вазиятни келтириб чиқаришга қаратилган бўлса, -

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

194-модда. Ёлланиш

Ёлланиш, яъни низолашаётган давлатнинг фуқароси ёки ҳарбий хизматчиси ҳисобланмаган ёхуд назорат қилиниб турган низолашаётган давлат ҳудудида доимий яшамайдиган ёки ҳеч қандай давлат томонидан қуролли кучлар таркибида расмий топшириқни бажариш ваколати берилмаган шахснинг моддий манфаатдорлик ёки бошқа бирон шахсий манфаатни кўзлаб, ўзга давлат ҳудудида ёки унинг тарафини олиб қуролли тўқнашувда ёхуд ҳарбий ҳаракатларда қатнашиш учун ёлланиши, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ёлланма шахсни ёллаш, ўқитиш, молиялаштириш ёки унга бошқа моддий таъминот бериш, худди шунингдек ундан ҳарбий тўқнашув ёки ҳарбий ҳаракатларда фойдаланиш —

ўн йилдан ўн икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

ўн икки йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

195-модда. Чет давлатларнинг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга кириш, ёллаш

Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг чет давлатларнинг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга кириши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўзбекистон Республикаси фуқаросини чет давлатларнинг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга ёллаш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

196-модда. Терроризм

Терроризм — халқаро муносабатларни мураккаблаштириш, давлатнинг суверенитетини, ҳудудий яхлитлигини бузиш, хавфсизлигига путур етказиш, уруш ва қуролли можаролар чиқариш, ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштириш, аҳолини қўрқитиш мақсадида давлат органини, халқаро ташкилотни, уларнинг мансабдор шахсларини, жисмоний ёки юридик шахсни бирон бир фаолиятни амалга оширишга ёки амалга оширишдан тийилишга мажбур қилиш учун зўрлик, куч ишлатиш, шахс ёки мол-мулкка хавф туғдирувчи бошқа қилмишлар ёхуд уларни амалга ошириш таҳдиди —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Вазиятни беқарорлаштириш ёки давлат органлари томонидан қарор қабул қилинишига таъсир кўрсатиш ёхуд сиёсий ёки бошқа ижтимоий фаолиятга тўсқинлик қилиш мақсадида давлат ёки жамоат арбоби ёхуд ҳокимият вакилининг давлат ёки жамоатчилик фаолияти муносабати билан унинг ҳаётига суиқасд қилиш ёки унинг соғлиғига зиён етказиш —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

ўн беш йилдан йигирма беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш ёки умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан жазоланади.

Терроризмни тайёрлашда иштирок этган шахс, агар у ҳокимият органларига ўз вақтида хабар бериш ёки бошқа усул билан оғир оқибатлар юзага келишининг ҳамда террорчилар мақсадлари амалга оширилишининг олдини олишга фаол қўмаклашган бўлса, башарти бу шахснинг ҳаракатларида жиноятнинг бошқа таркиби бўлмаса, жиноий жавобгарликдан озод этилади.

197-модда. Тайёрланаётган ёки содир этилган террорчилик ҳаракатлари тўғрисидаги маълумотлар ва фактларни хабар қилмаслик

Ушбу Кодекснинг 195, 200, 201, 204, 205, 207, 312, 319, 331, 333 ва (ёки) 347-моддаларида назарда тутилган, дастлабки тергов ҳамда суд муҳокамаси материаллари билан исботланган, аниқ маълум бўлган тайёрланаётган ёки содир этилган террорчилик хусусиятига эга жиноят тўғрисида хабар қилмаслик, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Террорчилик хусусиятига эга жиноятларга нисбатан ўша қилмиш:

- 1) одам ўлишига;
- 2) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

198-модда. Терроризм жинояти тўғрисида ёлғон хабар бериш

Терроризм жинояти тўғрисида била туриб ёлғон хабар бериш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб;
- 2) кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса;
- 2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

199-модда. Террорчилик ташкилоти ташкил этиш ёки унга аъзо бўлиш

Террорчилик ташкилоти ташкил этиш, яъни террорчилик ташкилоти тузиш, шунингдек, террорчилик ташкилоти ёки унинг таркибий бўлинмасини бошқариш, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Террорчилик ташкилоти фаолиятида қатнашиш, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Террорчилик ташкилоти ёки унинг таркибий бўлинмасидаги фаолиятидаги иштирокини ихтиёрий равишда тўхтатган ва улар тўғрисида ахборот берган шахс, агар унинг ҳаракатларида бошқа жиноят таркиби бўлмаса, жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

200-модда. Терроризмни оқлаш ёки террористик ҳаракатлар содир этишга даъват қилиш

Террорчилик фаолиятини амалга оширишга ошкора даъват этиш, икки ёки ундан ортиқ шахсларни ушбу Кодекснинг 195, 200, 201, 204, 205, 207, 312, 319, 331, 333 ва (ёки) 347-моддаларида назарда тутилган жиноятлардан бирини содир этишга ундаш мақсадида террорчилик фаолиятини ошкора оқлаш ёки террорчилик фаолиятини маъқуллаш, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

а) оммавий ахборот воситалари ёки ахборот-телекоммуникация тармоқларидан, шу жумладан Интернетдан фойдаланган ҳолда;

б) вояга етмаганларга нисбатан ёки таълим муассасалари ҳудудида содир этилган бўлса, –

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада террорчилик фаолиятини ошкора оқлаш деганда, террорчилик фаолиятини рухсат этилган, тўғри, қўллаб-қувватлашга ва тақлидга лойиқ ҳаракат сифатида қабул қилиш тўғрисида икки ёки ундан ортиқ шахсларга йўналтирилган мурожаат қилиш тушунилади.

201-модда. Террорчилик фаолиятини амалга ошириш мақсадида ўқувдан ўтиш, чиқиш ёки ҳаракатланиш

Шахсининг террорчилик фаолиятини амалга ошириш ёхуд ушбу Кодекснинг 195, 204, 205, 207, 319, 331, 333 ва (ёки) 347-моддаларида назарда тутилган жиноятлардан бирини содир этиш мақсадида ўтказилаётганлиги ўзи учун аён бўлган ўқувдан ўтиши, шу жумладан мазкур жиноятларни содир этиш билимини, амалий маҳоратини ва кўникмаларини егаллаши, ўқув чоғида қурол-яроғ, портлатиш қурилмалари, портловчи, заҳарловчи, атрофдагилар учун хавф туғдирадиган бошқа моддалар ва буюмлар билан муомала қилиш усуллари ўрганиши, шунингдек террорчилик фаолиятида иштирок этиш учун хорижга чиқиб кетиши ёхуд Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали ҳаракатланиши, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Террорчилик фаолиятини амалга ошириш учун ўқувдан ўтиш ёки террорчилик фаолиятида иштирок этиш учун хорижга чиқиб кетиш ёхуд Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали ҳаракатланиш мақсадида шахсларни ёллаш —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган жиноятни содир этган шахс, агар у террорчилик фаолиятини амалга ошириш ёхуд ушбу Кодекснинг 195, 204, 205, 207, 319, 331, 333 ва (ёки) 347-моддаларида назарда тутилган жиноятлардан бирини содир этиш мақсадида ўтказилаётганлиги ўзи учун аён бўлган ўқувдан ўтганлиги, чиқиб кетишга ёки ҳаракатланишга уринганлиги тўғрисида ҳокимият органларига ихтиёрий равишда хабар қилса, содир этилган жиноятни фош қилишга ёки бундай ўқувдан ўтган, чиқиб кетишни, ҳаракатланишни ёки ўқувни амалга оширган, ташкил этган ёхуд молиялаштирган бошқа шахсларни, шунингдек ўқув ўтказилган жойни аниқлашга фаол кўмаклашса ва агар унинг ҳаракатларида жиноятнинг бошқа таркиби мавжуд бўлмаса, жиноий жавобгарликдан озод қилинади.

202-модда. Терроризмни молиялаштириш

Терроризмни молиялаштириш, яъни террорчилик ташкилотининг мавжуд бўлишини, фаолият кўрсатишини, молиялаштирилишини, террорчилик фаолиятида иштирок этиш учун хорижга чиқиб кетишни ёки Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали ҳаракатланишни таъминлашга, террорчилик ҳаракатини тайёрлаш ва содир этишга, террорчилик ташкилотларига ёхуд террорчилик фаолиятига кўмаклашаётган ёки бундай фаолиятда иштирок этаётган шахсларга бевосита ёки билвосита ҳар қандай маблағ-воситаларни, ресурсларни беришга ёки йиғишга, бошқа хизматлар кўрсатишга қаратилган фаолият —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) мансабдор шахс томонидан;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Терроризмни молиялаштиришда иштирок этган шахс, агар у ҳокимият органларига ўз вақтида хабар бериш ёки бошқа усул билан оғир оқибатлар юзага келишининг ҳамда террорчилар

мақсадлари амалга оширилишининг олдини олишга фаол кўмаклашган бўлса, башарти бу шахснинг ҳаракатларида жиноятнинг бошқа таркиби бўлмаса, жиноий жавобгарликдан озод этилади.

203-модда. Миллий, ирқий, этник ёки диний адоват қўзғатиш

Миллий, ирқий, этник ёки диний мансублигига қараб, аҳоли гуруҳларига нисбатан адоват, мурасизлик ёки нифоқ келтириб чиқариш мақсадида миллий шаън-шараф ва кадр-қимматни камситишга, диний эътиқодига ёки дахрийлигига қараб, фуқароларнинг ҳис-туйғуларини ҳақоратлашга қаратилган қасддан қилинган ҳаракатлар, шунингдек, миллий, ирқий, этник мансублиги ёки динга муносабатига қараб, фуқароларнинг ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита чеклаш ёхуд уларга бевосита ёки билвосита афзалликлар бериш, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бошқа шахсларнинг ҳаёти учун хавфли усулда;
 - 2) соғлиққа оғир зиён етказган ҳолда;
 - 3) фуқароларни доимий яшаш жойидан зўрлик ишлатиб кўчирган ҳолда;
 - 4) мансабдор шахс томонидан;
 - 5) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —
- беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

204-модда. Давлатга хоинлик қилиш

Давлатга хоинлик қилиш, яъни Ўзбекистон Республикасининг фуқароси томонидан жосуслик, чет эл давлатига, чет эл ташкилотига ёки уларнинг вакилларига давлат сирларини етказиш ёхуд Ўзбекистон Республикасига қарши душманлик фаолияти олиб боришда бошқача ёрдам кўрсатиш йўли билан Ўзбекистон Республикасининг суверенитетига, ҳудудий дахлсизлигига, хавфсизлигига, муҳофаа салоҳиятига, иқтисодиётига зарар етказишга қаратилган қасддан содир этилган қилмиш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Чет эл давлати ёки ташкилоти томонидан Ўзбекистон Республикасига қарши қаратилган давлатга зарар етказувчи фаолиятни амалга оширишда ҳамкорлик қилиш учун жалб қилинган Ўзбекистон Республикасининг фуқароси ўзининг бундай ҳамкорлиги тўғрисида ҳокимият органларига ихтиёрий равишда арз қилса, унинг фаолияти эса республика манфаатларига зарар етказмаган бўлса, жавобгарликдан озод қилинади.

Башарти, Ўзбекистон Республикасининг фуқароси, ўз қилмиши тўғрисида ҳокимият органларига ихтиёрий равишда хабар қилиб, жиноятни очишга фаол ёрдам берган ва бунинг натижасида давлат учун келиб чиқиши мумкин бўлган оғир оқибатларнинг олди олинган бўлса,

жазодан озод қилинади.

205-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳаётига тажовуз қилиш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти соғлиғига қасддан зиён етказиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентини омма олдида, шунингдек, матбуот ёки бошқа оммавий ахборот воситалари ёки телекоммуникация воситалари, интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланган ҳолда уни ҳақоратлаш ёки унга туҳмат қилиш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

206-модда. Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига тажовуз қилиш

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги давлат тузумини Конституцияга хилоф тарзда ўзгартиришга, ҳокимиятни босиб олишга ёхуд қонуний равишда сайлаб қўйилган ёки тайинланган ҳокимият вакиллари ҳокимиятдан четлатишга ёхуд Ўзбекистон Республикаси ҳудудий яхлитлигини Конституцияга хилоф тарзда бузишга очиқдан-очиқ даъват қилиш, шунингдек, бундай мазмундаги материалларни тарқатиш мақсадида тайёрлаш, сақлаш ёки тарқатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ҳокимият конституциявий органларининг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилиш ёки уларни Конституцияда назарда тутилмаган параллел ҳокимият тузилмалари билан алмаштиришга қаратилган зўравонлик ҳаракатлари, шунингдек, давлат ҳокимияти ваколатли органларининг Ўзбекистон Конституциясида назарда тутилмаган тартибда тузилган ҳокимият тузилмаларини тарқатиб юбориш тўғрисидаги қарорларини белгиланган муддатда бажармаслик —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган қилмишлар уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ҳокимиятни босиб олиш ёки Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузумини ағдариб ташлаш мақсадида фитна уюштириш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фитна тўғрисида ҳокимият органларига ихтиёрий равишда хабар берган шахс, башарти, кўрилган чоралар натижасида фитнанинг олди олинган бўлса, жазодан озод қилинади.

207-модда. Жосуслик

Чет эл фуқароси ёки фуқаролиги бўлмаган шахснинг давлат сири ҳисобланган маълумотларни чет эл давлати, чет эл ташкилоти ёки уларнинг агентурасига етказиши, худди шунингдек етказиш мақсадида қўлга киритиши, йиғиши ёки сақлаши, шунингдек чет эл разведкасининг топшириғи бўйича Ўзбекистон Республикасига зарар етказишда фойдаланиш учун бошқа маълумотларни етказиши ёки йиғиши —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Чет эл разведкаси билан ҳамкорлик қилишга жалб қилинган шахс, башарти, ўзига юклатилган топшириқни бажариш юзасидан ҳеч қандай ҳаракат содир этмасдан, бу ҳақда ўз ихтиёри билан ҳокимият органларига хабар берса, жавобгарликдан озод қилинади.

Ўзининг жиноий фаолиятини ихтиёрий равишда тўхтатган ва қилмиши тўғрисида ҳокимият органларига маълум қилиб, жиноятнинг очилишига фаол ёрдам берган шахс, башарти, давлат учун келиб чиқиши мумкин бўлган оғир оқибатларнинг олди олинган бўлса, жазодан озод қилинади.

208-модда. Қўпоровчилик

Қўпоровчилик, яъни Ўзбекистон Республикасининг мудофаа салоҳияти ёки иқтисодиётига путур етказиш мақсадида одамларни кириб юбориш, уларнинг соғлиғига зиён, мулкка шикаст етказиш ёки уни нобуд қилишга қаратилган ҳаракатлар —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

209-модда. Давлат сирларини ошкор қилиш

Давлат сирларини ошкор қилиш ёки ўзгага бериш, яъни давлат сири, ҳарбий сир ёки хизмат сири ҳисобланган маълумотларнинг, бу маълумотлар ишониб топширилган ёки хизмати ёхуд касб фаолияти юзасидан улардан хабардор бўлган шахс томонидан қасддан ошкор қилиниши, башарти, бу қилмишда давлатга хоинлик аломатлари бўлмаса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Давлат сирларини ошкор қилиш ёки ўзгага бериш, яъни, давлат сири, ҳарбий сир ёки

хизмат сири ҳисобланган маълумотларнинг бу маълумотлар ишониб топширилган ёки хизмати ёхуд касб фаолияти юзасидан улардан хабардор бўлган шахс томонидан эҳтиётсизлик оқибатида ошкор қилиниши, —

уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, -

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

210-модда. Давлат сирларини ташкил этувчи маълумотларни ноқонуний қўлга киритиш

Давлат сирларини ташкил этувчи маълумотларни ўғирлаш, алдаш, шантаж қилиш, руҳий мажбурлаш, зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш ёки бошқа ноқонуний йўللار билан қўлга киритиш, башарти бу қилмишда мазкур Кодекснинг 193, 196-моддаларида назарда тутилган жиноят аломатлари мавжуд бўлмаса, -

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) зўрлик ишлатиб содир этилган бўлса;

2) оғир оқибатларга олиб келган бўлса —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

211-модда. Давлат сири ёки ҳарбий сир ҳисобланган ҳужжатларни йўқотиш

Ҳужжатларнинг, шунингдек ашё ёки моддаларнинг, агар улар ҳақидаги маълумот давлат сири ёки ҳарбий сирни ифодаласа, хизмат ёки касб фаолияти юзасидан ишониб топширилган шахс томонидан йўқотилиши, башарти, бу йўқотиш ана шу ҳужжатлар, ашё ёки моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш натижасида рўй берган бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

УЧИНЧИ БЎЛИМ.

ИҚТИСОДИЁТ СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР

Х 606. ЎЗГАЛАР МУЛКИНИ ТАЛОН-ТОРОЖ ҚИЛИШ

212-модда. Босқинчилик

Босқинчилик, яъни ўзганинг мол-мулкани талон-торож қилиш мақсадида хужум қилиб, ҳаёт ёки соғлиқ учун хавфли бўлган зўрлик ишлатиб ёхуд шундай зўрлик ишлатиш билан кўрқитиб содир этилган бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Босқинчилик:

- 1) анча миқдорда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) қурол ёки қурол сифатида фойдаланиш мумкин бўлган бошқа нарсаларни ишлатиб содир этилган бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Босқинчилик:

- 1) кўп миқдорда;
- 2) уй-жойга, омборхона ёки бошқа биноларга ғайриқонуний равишда кирган ҳолда;
- 3) соғлиққа оғир зиён етказган ҳолда содир этилган бўлса, -

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Босқинчилик:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) ўта хавфли рецидивист томонидан;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, -

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

213-модда. Товламачилик

Товламачилик, яъни жабрланувчи ёки унинг яқин кишиларига зўрлик ишлатиш, мулкка шикаст етказиш ёки уни нобуд қилиш ёхуд жабрланувчи учун сир сақланиши лозим бўлган маълумотларни ошкор қилиш билан кўрқитиб ўзгадан мулкни ёки мулккий ҳуқуқни топширишни, мулккий манфаатлар беришни ёхуд мулккий йўсиндаги ҳаракатлар содир этишни талаб қилиш ёхуд жабрланувчини ўз мулки ёки мулкка бўлган ҳуқуқини беришга мажбур қиладиган шароитга солиб қўйиш, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Товламачилик:

- 1) кўп миқдорда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 3) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, -

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Товламачилик:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) ўта хавфли рецидивист томонидан;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса,—

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

214-модда. Талончилик

Талончилик, яъни ўзганинг мулкани очикдан-очик талон-торож қилиш, —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Талончилик:

- 1) ҳаёт ва соғлиқ учун хавфли бўлмаган зўрлик ишлатиб ёхуд шундай зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб;

- 2) анча миқдорда;

- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Талончилик:

- 1) уй-жойга, омборхона ёки бошқа биноларга ғайриқонуний равишда кирган ҳолда;
- 2) кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Талончилик:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) ўта хавфли рецидивист томонидан;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

215-модда. Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш

Айбдорга ишониб топширилган ёки унинг ихтиёрида бўлган ўзганинг мулкани ўзлаштириш ёки растрата қилиш йўли билан талон-торож қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёҳуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) кўп миқдорда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса;
- 4) ҳужжатларни сохталаштириш ёки мансаб сохтакорлиги йўли билан, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёҳуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёҳуд беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

216-модда. Фирибгарлик

Фирибгарлик, яъни алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан ўзганинг мулкани ёки ўзганинг мулкига бўлган ҳуқуқни қўлга киритиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёҳуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фирибгарлик:

- 1) анча миқдорда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан ёки электрон тўлов тизимларидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фирибгарлик:

1) кўп миқдорда;

2) хизмат мавқеидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан беш юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фирибгарлик:

1) жуда кўп миқдорда;

2) ўта хавфли рецидивист томонидан;

3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг беш юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

217-модда. Ўғирлик

Ўғирлик, яъни ўзганинг мол-мулкани яширин равишда талон-торож қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўғирлик:

1) жабрланувчининг кийими, сумкаси ёки бошқа қўл юкидаги ашёга нисбатан (киссавурлик);

2) анча миқдорда;

3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

4) компьютер тизимида рухсатсиз кириб ёки телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан ёки электрон тўлов тизимларидан фойдаланиб содир этилган бўлса;

5) автотранспорт воситаси, уй-жой, омборхона ёки бошқа хонага ғайриқонуний равишда кириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўғрилик:

1) кўп миқдорда;

2) нефть қувурларида, газ қувурларида, нефть ва газ маҳсулотлари қувурларида содир этилган бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўғрилик:

1) жуда кўп миқдорда;

2) ўта хавфли рецидивист томонидан;

3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XI боб. Ўзгалар мулкани талон-торож қилиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар

218-модда. Алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулккий зарар етказиш

Алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан мулкдорга анча миқдорда зарар етказиш, башарти, бу қилмишда талон-торож қилишнинг аломатлари бўлмаса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) моддий жавобгар шахс томонидан;

2) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

219-модда. Жиноий йўл билан топилган мулкни олиш, сақлаш, фойдаланиш ёки ўтказиш

Мулкнинг жиноий йўл билан топилганини била туриб, уни олдиндан ваъда қилмаган ҳолда олиш, сақлаш, фойдаланиш ёки ўтказиш, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар. кўп миқдорда содир этилган бўлса:

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда, -

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

220-модда. Мулкни қўриқлашга виждонсиз муносабатда бўлиш

Шахснинг мулкни қўриқлаш юзасидан ўз вазифаларини виждонсиз бажариши натижасида мол-мулк талон-торож қилиниши, унга шикаст етказилиши ёки унинг нобуд қилиниши кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, башарти, бу қилмишда мансабдорлик жинояти аломатлари бўлмаса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

221-модда. Мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш

Ўзганинг мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга зарар етказиш, анча миқдорда моддий зарар етказилишига сабаб бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) нафрат ёки адоват замирида;

2) атрофдагилар учун хавфли усулда;

3) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан шахснинг ёки унинг яқин

қариндошларининг мулкига нисбатан;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлимига ёки бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, -

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарар уч карра миқдорида қопланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди, ушбу модданинг тўртинчи қисмида кўрсатилган ҳолатлар бундан мустасно.

222-модда. Шантаж

Шантаж, яъни ўзгача номулкий хусусиятга эга бўлган ҳаракатни содир этишга ёки содир этишдан ўзини тийишга мажбур қилиш мақсадида жабрланувчи ёки унинг яқин кишиларига зўрлик ишлатиш, мулкка шикаст етказиш ёки уни nobуд қилиш ёхуд жабрланувчи учун сир сақланиши лозим бўлган маълумотларни ошкор қилиш билан қўрқитиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Шантаж:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;

2) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, -

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Шантаж:

1) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса;

2) оғир оқибатларга олиб келса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XII боб. Иқтисодиёт асосларига қарши жиноятлар

223-модда. Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш

Наф келтирмаслиги аён бўлган битимни тузиш, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига битимда кўзда тутилган янги асбоб-ускуна ёки технология ўрнига илгари

фойдаланилган, жисман ишлатиб бўлинган, маънавий эскирган ёки замон талабларига жавоб бермайдиган асбоб-ускунани ёхуд технологияларни олиб киришга, шунингдек уларни ўрнатиш ва жорий этишга олиб келган битимни тузиш, республика манфаатларига кўп миқдорда зарар етказган бўлса, худди шунингдек бундай битим тузилишига сабаб бўлган эксперт хулосасини ёки бошқа ҳужжатни ваколатли давлат органининг ёки бошқа ташкилотнинг мансабдор шахси томонидан бериш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарар уч карра миқдорида қопланган тақдирда шахс жазодан озод этилади.

224-модда. Қалбаки пул, акциз маркаси ёки қимматли қоғозлар яшаш, уларни ўтказиш

Ўтказиш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг ёки чет давлатларнинг (чет давлатлар гуруҳларининг) қалбаки пул бирликларини (банкнотларни), металл тангаларни, акциз маркаларни, шунингдек, қимматли қоғозлар ёхуд чет эл валютасидаги қимматли қоғозларни яшаш ёки уларни ўтказиш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

225-модда. Валюта қимматликларини қонунга ҳилоф равишда олиш ёки ўтказиш

Фуқароларнинг қонунга ҳилоф равишда валюта қимматликларини олиши ёки ўтказиши шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар анча миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қонунга ҳилоф равишда валюта қимматликларини олиш ёки ўтказиш жиноятини содир этган шахс ўз ихтиёри билан валюта қимматлигини топшириб, жиноятни очишга фаол ёрдам берса, жиноий жавобгарликка тортилмайди.

226-модда. Жиноий фаолиятдан олинган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкка қонуний тус бериш

Жиноий фаолиятдан олинган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкка қонуний тус бериш, яъни мулк (пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк) жиноий фаолият натижасида топилган бўлса, уни ўтказиш, мулкка айлантириш ёхуд алмаштириш йўли билан унинг келиб чиқишига қонуний тус бериш мақсадида шундай ҳаракатларни амалга ошириш, худди шунингдек шундай мақсадда бундай пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкнинг асл хусусиятини, манбаини, турган жойини, тасарруф этиш, кўчириш усулини, пул маблағларига ёки бошқа мол-мулкка бўлган ҳақиқий эгалик ҳуқуқларини ёки унинг кимга қарашлилигини яшириш ёхуд сир сақлаш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача жарима ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаркатлар кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

227-модда. Сохта банкротлик

Сохта банкротлик, яъни хўжалик юритувчи субъектнинг ўз мажбуриятларини иқтисодий жиҳатдан бажара олмаслиги ҳақида била туриб, ҳақиқатга тўғри келмайдиган эълон бериши кредиторларга кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

228-модда. Банкротликни яшириш

Хўжалик юритувчи субъектнинг ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумот ва ҳужжатларни тақдим этиш, бухгалтерлик ҳисоботларини бузиб кўрсатиш йўли билан иқтисодий жиҳатдан ўзининг тўловга қодирлигининг йўқотганлигини ёки иқтисодий ночорлигини бошқача тарзда қасддан яшириши кредиторларга кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

229-модда. Қасддан банкротликка олиб келиш

Якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёки юридик шахс мансабдор шахси, муассиси (иштирокчиси) ёхуд мол-мулкининг мулкдори томонидан шахсий манфаатларини ёки бошқа шахсларнинг манфаатларини кўзлаб содир этилган қасддан банкротликка олиб келиш, яъни тўловга қобилиятсизликни қасддан юзага келтириш ёки ошириш, ушбу якка тартибдаги тадбиркорнинг ёки юридик шахснинг барқарор иқтисодий ночорлигига (банкротлигига) олиб келса, кредиторларга кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

230-модда. Божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Божхона назоратини четлаб ёки божхона назоратидан яшириб ёхуд божхона ҳужжатларига ўхшатиб ясалган ҳужжатлардан ёки воситаларига ўхшатиб ясалган ҳужжатлардан ёки божхона идентификация воситаларидан алдаш йўли билан фойдаланган ҳолда ёки декларациясиз ёхуд бошқа номга ёзилган декларациядан фойдаланиб, товар ёки бошқа қимматликларни жуда кўп миқдорда Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан ўтказиш,-

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) чегарани бузиб ўтиш, яъни божхона хизматининг розилигини олмасдан туриб, товар ёки бошқа қимматликларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан очиқдан-очиқ ўтказиш йўли билан;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;

3) хизмат лавозимидан фойдаланган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириш жараёнида, ушбу моддада назарда тутилган жиноятни биринчи марта содир этган шахс, агар у содир этилган жиноят ҳақидаги хабарни олган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда ихтиёрий равишда божхона тўловларини, шу жумладан божхона тўловлари ўз вақтида тўланмаганлиги учун пеняни тўлиқ тўлаган, етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган ва товарларнинг божхона расмийлаштирувини амалга оширган бўлса, жавобгарликдан озод қилинади, Ўзбекистон Республикаси божхона чегараси орқали олиб ўтилиши чекланган ва тақиқланган товарларни олиб ўтиш билан боғлиқ ҳоллар бундан мустасно.

231-модда. Солиқлар ёки йиғимларни тўлашдан бўйин товлаш

Фойда (даромад) ёки солиқ солинадиган бошқа объектларни қасддан яширишни, камайтириб кўрсатишни, шунингдек давлат томонидан белгиланган солиқларни ёки йиғимларини тўлашдан қасддан бўйин товлаш кўп миқдорда содир этилган бўлса,-

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Солиқлар ёки йиғимларни тўлашдан бўйин товлаш жуда кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қасддан яширилган, камайтириб кўрсатилган фойда (даромад) бўйича солиқлар ва йиғимлар тўлиқ тўланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у солиқ текшируви материалларини кўриб чиқиш натижалари бўйича давлат солиқ хизмати органининг қарорини ёки Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментини ёки Ўзбекистон Республикаси давлат божхона хизмати органининг содир этилган жиноят ҳақидаги хабарини олган кундан эътиборан ўттиз кун ичида солиқлар ва йиғимлар, шу жумладан пенялар ва бошқа молиявий санкциялар тарзида давлатга етказилган зарарнинг ўрнини тўлиқ қопласа, жавобгарликдан озод қилинади.

232-модда. Бюджет ва смета-штат интизомини бузиш

Молия йилида бюджет ва смета-штат интизомини бузиш кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жуда кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача жарима ёки

икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

233-модда. Қимматбаҳо металллар ёки тошларни топшириш қоидаларини бузиш

Ер остидан қазиб олинган қимматбаҳо металллар ёки тошларни давлатга топшириш қоидаларини бузиш, давлатга кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

234-модда. Рангли металллар, уларнинг парча ва резги чикитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш

Қимматбаҳо металллар сирасига кирмайдиган рангли металллар, уларнинг парча ва резги-чикитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш кўп миқдорда содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

235-модда. Электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Умумий фойдаланишдаги электр, иссиқлик, газ ёки водопровод тармоқларига ўзбошимчалик билан уланиш ёхуд электр, иссиқлик энергияси, табиий газ, совуқ ёки иссиқ сувни ҳисобга олиш асбобларига, шу жумладан уларнинг пломбаларига қасддан шикаст етказиш ёхуд бундай ҳисобга олиш асбобларининг кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларга ташқаридан аралашиш анча миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан икки йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

ХIII боб. Хўжалик фаолияти соҳасидаги жиноятлар

236-модда. Хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш.

Истеъмолчиларнинг ҳаёти ёки соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш мақсадини кўзлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар баданга ўртача оғир ёхуд оғир шикаст етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одамлар ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

237-модда. Этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш

Этил спирти, алкогольли ва тамаки маҳсулотларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш анча миқдорда ёхуд шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

хизмат лавозимини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса;

3) одам ўлимига ёки бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Этил спирти, алкогольли маҳсулот ва тамаки маҳсулотини кўп миқдорда ёки жуда кўп миқдорда қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёхуд муомалага киритишга ҳокимият ёки мансаб ваколатларини суиистеъмол қилиш йўли билан ҳомийлик қилиш, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

238-модда. Чигитдан олинадиган маҳсулотни қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш

Чигитдан олинадиган маҳсулотни қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан олти юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

239-модда. Сифатсиз ёки қалбакилаштирилган дори воситаларини ёхуд тиббий буюмларни ўтказиш мақсадида ишлаб чиқариш, тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки ўтказиш, дори воситаларини ёки тиббий буюмларни дорихоналардан ва уларнинг филиалларидан ташқарида реализация қилиш, шунингдек таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситаларини рецепт бўйича чакана реализация қилиш тартибини бузиш

Сифатсиз ёки қалбакилаштирилган дори воситаларини ёхуд тиббий буюмларни ўтказиш мақсадида ишлаб чиқариш, тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки ўтказиш, шунингдек дори воситаларини ёки тиббий буюмларни дорихоналардан ва уларнинг филиалларидан ташқарида реализация қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса;

4) соғлиққа ўртача оғир ёхуд оғир зиён етказилишига сабаб бўлса;

5) дори воситалари ёки тиббий буюмларнинг сифати ва давлат рўйхатидан ўтганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни қалбакилаштириш йўли билан содир этилган бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса;

3) одам ўлишига сабаб бўлса;

4) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одамлар ўлимига сабаб бўлса;

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Таркибида кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситаларини рецепт бўйича чакана реализация қилиш тартибини бузиш, шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин ёки кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

240-модда. Ноқонуний тадбиркорлик фаолияти

Тадбиркорлик фаолиятини давлат рўйхатидан ўтмасдан жуда кўп миқдордаги назорат қилинмайдиган даромад олган ҳолда амалга ошириш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тарзида давлатга етказилган зарарнинг ўрнини ихтиёрий равишда қоплаган, тадбиркорлик субъектининг рўйхатдан ўтказилишини таъминлаган ва зарур бўлган рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштирган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

241-модда. Пул маблағларини ва (ёки) бошқа мол-мулкни жалб этишга доир ноқонуний фаолият

Мулкий манфаат бериш бўйича зиммага мажбурият олиш йўли билан жисмоний ва юридик шахсларнинг пул маблағларини ва (ёки) бошқа мол-мулкни жалб этишга доир ноқонуний фаолиятни амалга ошириш ва бунда илгари олинган мажбуриятни жисмоний ва юридик шахсларнинг янги жалб этилган пул маблағлари ва (ёки) бошқа мол-мулки ҳисобидан бажариш, шунингдек бундай фаолиятга раҳбарлик қилиш ҳамда шундай фаолият кўрсатилишини таъминлаш, худди шунингдек мазкур фаолиятда иштирок этишга жалб қилиш мақсадида ушбу фаолиятни реклама қилиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланган ҳолда реклама қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Мулкий манфаат бериш бўйича зиммага мажбурият олиш йўли билан жисмоний ва юридик шахсларнинг пул маблағларини ва (ёки) бошқа мол-мулкни жалб этишга доир ноқонуний фаолиятни амалга ошириш ва бунда илгари олинган мажбуриятни жисмоний ва юридик шахсларнинг янги жалб этилган пул маблағлари ва (ёки) бошқа мол-мулки ҳисобидан бажариш, шунингдек бундай фаолиятга раҳбарлик қилиш ва шундай фаолият кўрсатилишини таъминлаш:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган қилмишлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

242-модда. Фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш

Лицензия олинини шарт бўлган фаолият билан махсус рухсатнома олмасдан шуғулланиш кўп миқдорда даромад олиш билан боғлиқ бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан етмиш беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача муддатга иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) жуда кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари билан жазоланади.

Қимматбаҳо металлари қазиб олиш ёки қайта ишлаш билан лицензиясиз шуғулланиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда фаолият билан лицензиясиз шуғулланиш оқибатларини бартараф этган ва етказилган моддий зарарнинг ўрнини қоплаган бўлса, жавобгарликдан озод этилади.

243-модда. Инсайдерлик маълумотлари бўйича ғайриқонуний ҳаракатларни амалга ошириш

Қасддан инсайдерлик маълумотларини қимматбаҳо қоғозлар бўйича шартнома тузишда ёки қасддан инсайдерлик маълумотларини учинчи шахсларга бериш ёки инсайдерлик маълумотларидан ғайриқонуний танишиш имкониятини бериш, шунингдек, инсайдерлик маълумотларига асосланган ҳолда қасддан учинчи шахсларга қимматбаҳо қоғозлар бўйича шартнома тузиш ҳақида тавсиялар бериш, агар ушбу ҳаракатлар фуқарога, ташкилотга ёки давлатга кўп миқдордаги зарар етказган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз барабаригача миқдорда жарима ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XIV боб. Тадбиркорлик фаолиятига тўсқинлик қилиш, қонунга хилоф равишда аралашиш билан боғлиқ жиноятлар ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига тажовуз қиладиган бошқа жиноятлар

244-модда. Хусусий мулк ҳуқуқини бузиш

Назорат қилувчи, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ҳамда бошқа давлат органининг ва давлат ташкилотининг мансабдор шахси ёки хизматчиси томонидан хусусий мулкдорларнинг ҳуқуқларини бузиш йўли билан уларга зарар етказиш, яъни мулк ҳуқуқини қонунга хилоф равишда чеклаш ва (ёки) ундан маҳрум этиш, хусусий мулкка тажовуз қилиш, номақбуллиги олдиндан аён бўлган шартларни мулкдорга мажбуран қабул қилдириш, шу жумладан мол-мулкни ёки мулккий ҳуқуқларни топширишни асоссиз равишда талаб қилиш, шунингдек мулкдорнинг мулкни олиб қўйиш ёхуд уни ўз мол-мулкига бўлган ҳуқуқидан воз кечишга мажбурлаш, талон-торож аломатлари мавжуд бўлмаган тақдирда, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз барабаридан уч юз барабаригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) кўчмас мулкни қонунга хилоф равишда бузган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз барабаридан тўрт юз барабаригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**245-модда. Тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини текшириш ва
молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилиш тартибини
бузиш**

Тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини текширишнинг ва молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилишнинг белгиланган тартибини бузиш, худди шунингдек тадбиркорлик субъектлари фаолиятини қонунга ҳилоф равишда текшириш ташаббуси билан чиқиш ва (ёки) ўтказиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**246-модда. Тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини ва (ёки)
уларнинг банклардаги ҳисобварақлари бўйича
операцияларни қонунга ҳилоф равишда тўхтатиб
туриш**

Тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини ва (ёки) уларнинг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни қонунга ҳилоф равишда тўхтатиб туриш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда

жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача миқдорда жарима ёки беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

247-модда. Тадбиркорлик субъектларини ҳомийликка ва бошқа тадбирларга мажбурий жалб этиш

Назорат қилувчи, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ҳамда бошқа давлат органининг ва давлат ташкилотининг мансабдор шахси ёки хизматчиси томонидан тадбиркорлик субъектларини пул маблағларини ҳамда бошқа моддий қимматликларни ажратиш билан боғлиқ ҳомийликка ва бошқа тадбирларга мажбурий жалб этиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

248-модда. Лицензиялаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини ва рухсат бериш тартиб-таомиллари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Лицензия ва рухсат этиш хусусиятига эга бошқа ҳужжатларни беришнинг белгиланган тартиби ҳамда муддатларини бузиш, шу жумладан лицензияларнинг ва рухсат бериш тартиб-таомилларининг янги турларини қонунга хилоф равишда жорий этиш кўп миқдорда зарар етказган ҳолда ёки уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш

билан жазоланади.

249-модда. Имтиёзлар ва преференцияларни қўллашни ғайриқонуний равишда рад этиш, қўлламаслик ёки қўллашга тўсқинлик қилиш, шунингдек, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан қонунга ҳилоф равишда имтиёзлар ва преференциялар тақдим этиш

Тадбиркорлик субъектларига берилган имтиёзлар ва преференцияларни қўллашни ғайриқонуний равишда рад этиш, қўлламаслик ёки қўллашга тўсқинлик қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Тадбиркорлик субъектларига давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан қонунга ҳилоф равишда имтиёзлар ва преференциялар тақдим этиш кўп миқдорда зарар етказган ҳолда ёки уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

250-модда. Хўжалик юритувчи субъектларга ва бошқа ташкилотларга пул маблағлари беришни асоссиз равишда кечиктириш

Хўжалик юритувчи субъектларга ва бошқа бюджетдан ташқари ташкилотларга иш ҳақи, пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ва уларга тенглаштирилган ўзга тўловларни тўлаш учун пул маблағлари беришни банкнинг мансабдор шахси ёки хизматчиси томонидан асоссиз равишда кечиктириш кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**251-модда. Тадбиркорлик субъектларининг ҳисобварақларида пул
маблағлари мавжудлиги тўғрисидаги ахборотни
қонунга ҳилоф равишда талаб қилиб олиш**

Қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган ҳолларда тадбиркорлик субъектларининг ҳисобварақларида пул маблағлари мавжудлиги тўғрисидаги ахборотни талаб қилиб олиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

252-модда. Тижоратда пора эвазига оғдириб олиш

Нодавлат тижорат ташкилотининг ёки бошқа нодавлат ташкилотининг мансабдор шахсига мазкур мансабдор шахснинг ўз ваколатларидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни пора эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга ҳилоф эканлигини била туриб, моддий ёки номоддий қимматликлар бериш ёхуд уни ёки бошқа шахсни мулкӣ ёхуд номулкӣ манфаатдор этиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Нодавлат тижорат ташкилоти ёки бошқа нодавлат ташкилоти мансабдор шахсининг ўз ваколатларидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни пора эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга ҳилоф эканлигини била туриб, моддий ёки номоддий қимматликлар олиши, мулкӣ ёхуд номулкӣ манфаатдор бўлиши, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

1) кўп миқдорда;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) кўп миқдорда;
- 2) товламачилик йўли билан;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг тўрт юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Башарти пора эвазига оғдириб олишни амалга оширган шахсга нисбатан моддий номоддий қимматликлар ёхуд мулкӣ ёки номулкий манфаат сўраб товламачилик қилинган бўлса ва ушбу шахс жиноий ҳаракатлар содир этилганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка ичида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, у жавобгарликдан озод этилади.

253-модда. Нодавлат тижорат ташкилотининг ёки бошқа нодавлат ташкилотининг хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш

Нодавлат тижорат ташкилотининг ёки бошқа нодавлат ташкилотининг хизматчисига мазкур хизматчининг ўз ваколатларидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни пора эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий ёки номоддий қимматликлар бериш ёхуд уни ёки бошқа шахсни мулкӣ ёхуд номулкий манфаатдор этиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма бараваридан ўттиз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Нодавлат тижорат ташкилоти ёки бошқа нодавлат ташкилоти хизматчисининг ўз ваколатларидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни ҳақ эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий қимматликлар олиши ёки мулкӣ манфаатдор бўлиши кўп бўлмаган миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма бараваридан ўттиз бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар анча миқдорда содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

254-модда. Нодавлат тижорат ташкилотида ёки бошқа нодавлат ташкилотида мансабдор шахслар томонидан ўз ваколатларини суиистеъмол қилиш

Мансаб ваколатларини суиистеъмол қилиш, яъни нодавлат тижорат ташкилоти ёки бошқа нодавлат ташкилоти мансабдор шахсининг ўз мансаб ваколатларидан қасддан фойдаланиши фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан кўрикланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни қопланган тақдирда озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

255-модда. Нодавлат тижорат ташкилоти ёки бошқа нодавлат ташкилоти мансабдор шахсининг мансаб сохтакорлиги

Мансаб сохтакорлиги, яъни нодавлат тижорат ташкилоти ёки бошқа нодавлат ташкилоти мансабдор шахсининг ғаразгўйлик ёки бошқа манфаатларни кўзлаб расмий ҳужжатларга била туриб сохта маълумотлар ва ёзувлар киритиши, ҳужжатларни қалбакилаштириши ёки била туриб сохта ҳужжатлар тузиши ва тақдим этиши, шунингдек, электрон ҳужжатларга сохта маълумотлар киритиш, электрон тизимлардан фойдаланган ҳолда сохта ҳужжатнинг нусхасини тақдим этиши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ТҶҲТІНЧИ БЎЛИМ.**ЭКОЛОГИЯ СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР****XV боб. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан фойдаланиш соҳасидаги жиноятлар****256-модда. Экология хавфсизлигига оид нормалар ва талабларни бузиш**

Саноат, энергетика, транспорт, коммунал хизмат, агросаноат, илм-фан объектлари ёки бошқа объектларни лойиҳалаш, жойлаштириш, қуриш ва ишга тушириб фойдаланиш нормалари ва қоидаларининг мансабдор шахс томонидан бузилиши, ёхуд давлат комиссиясининг аъзолари томонидан бу объектларни норматив ҳужжатларда белгиланган қоидаларни бузиб қабул қилиниши инсоннинг ўлими, одамларнинг оммавий равишда касалланиши, экологияга салбий таъсир қиладиган даражада атроф муҳитнинг ўзгариб кетишига ёки бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одам ўлимига сабаб бўлса,-

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одамлар ўлимига сабаб бўлса,-

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

257-модда. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланганлиги тўғрисидаги маълумотларни қасдан яшириш ёки бузиб қўратиш

Махсус ваколатга эга мансабдор шахслар томонидан зарарли экологик оқибатларни келтириб чиқарган ҳалокатлар ёки атроф табиий муҳитнинг радиациявий, кимёвий, бактериявий ифлосланганлиги ёхуд одам ҳаёти ёки соғлиғи, тирик табиат учун хавфли бўлган бошқача тарзда ифлосланганлиги ҳақидаги ёхуд аҳоли саломатлигининг ҳолатига доир маълумотларни қасдан яширилиши ёки бузиб тақдим этилиши аҳолининг оммавий касалланиши, ҳайвонлар, паррандалар ёки балиқларнинг қирилиб кетиши ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одамлар ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

258-модда. Атроф табиий муҳитнинг ифлосланиши оқибатларини бартараф қилиш чораларини кўрмаслик

Мансабдор шахснинг экологияси ифлосланган жойларни дезактивация қилиш ёки бошқача тарзда тиклаш чораларини кўришдан бўйин товлаши ёки бундай ишларни етарли даражада бажармаслиги одамларнинг оммавий равишда касалланиши, ҳайвонлар, паррандалар ёки балиқларнинг қирилиб кетиши ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамларнинг ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

259-модда. Атроф табиий муҳитни ифлослантириш

Ерларни ифлослантириш ёки бузиш, сув ёки атмосфера ҳавосини ифлослантириш одамларнинг оммавий равишда касалланиши, ҳайвонлар, паррандалар ёки балиқларнинг қирилиб кетиши ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар одамларнинг ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

260-модда. Ер, ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш

Ер, ер ости бойликларидан фойдаланиш шартларини ёки уларни муҳофаза қилиш талабларини бузиш қўп миқдорда зарар етказилиши ёхуд бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарар уч карра миқдорида қопланган тақдирда озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

261-модда. Суғориладиган ерларни ўзбошимчалик билан эгаллаб олишга йўл қўймаслик бўйича чоралар кўрмаслик

Суғориладиган ерларни ўзбошимчалик билан эгаллаб олишга йўл қўймаслик бўйича ер эгаси, ердан фойдаланувчи ёки ижарачи томонидан чоралар кўрмаслик, шундай қилмиш учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтимиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) такроран;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкасининг қайтарилишини таъминласа ҳамда ўзбошимчалик билан эгаллаб олишнинг оқибатларини бартараф қилса, жавобгарликдан озод этилади.

262-модда. Экинзорларни, ўрмонларни, дарахтларни ёки бошқа ўсимликларни шикастлантириш ёхуд nobud қилиш

Оловга эҳтиётсизлик билан муносабатда бўлиш натижасида экинзорларни, ўрмонларни, дарахтларни ёки бошқа ўсимликларни шикастлантириш ёхуд nobud қилиш қўп миқдорда зарар етказилишига ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўрмонларни, дарахтларни ёки бошқа ўсимликларни қонунга хилоф равишда кесиш қўп

миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан юз эллик бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирқ соатдан уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Экинзорларни, ўрмонларни, дарахтларни ёки бошқа ўсимликларни қасддан шикастлантириш, пайҳон қилиш, нобуд қилиш кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз эллик бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни уч қарра миқдорида қопланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

263-модда. Ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш

Ўсимликлар касалликлари ёки зараркунандалари билан кураш талабларини бузиш оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

264-модда. Ветеринария, ветеринария-санитария қоидалари ва нормаларини бузиш

Ветеринария, ветеринария-санитария қоидалари ва нормаларини бузиш ҳайвонларнинг ёки паррандаларнинг эпидемик касалликлари (эпизоотиялар) тарқалишига, уларнинг ялпи қирилиб кетишига ёки бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

265-модда. Зарарли кимёвий моддалар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш

Хўжалик фаолиятида ўсимликларни ҳимоя қилишнинг кимёвий воситалари, минерал ўғит, ўсиш биостимулятори ёки бошқа кимёвий дориларни ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш одамларнинг оммавий касалланиши, ҳайвонлар, паррандалар ёки

балиқларнинг қирилиб кетиши ёхуд бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

266-модда. Ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш

Ов қилиш ва балиқ овлаш ёки ҳайвонот дунёсининг бошқа турларини тутиш қоидаларини бузиш, камёб ва йўқолиб бораётган ҳайвон турларини тутишнинг ёхуд ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларнинг доривор, озуқавий ва манзарали (декоратив) турларини йиғиш ёки тайёрлашнинг белгиланган тартибини ёки шартларини, худди шунингдек муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлардаги ҳайвонот ёки ўсимлик дунёсидан фойдаланиш тартибини бузиш анча миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

- 1) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан тўрт юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

- 1) шахснинг ўз хизмат мавқеидан фойдаланиб;
- 2) ерда, сувда ёки ҳавода ишлатиладиган механизациялаштирилган воситалардан фойдаланиб;
- 3) тақиқланган қуролларни ёки воситаларни қўллаган ҳолда;
- 4) уюшган жиноий гуруҳ томонидан;
- 5) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 6) Ўзбекистон Республикасининг Қизил китобига киритилган ҳайвонот ёки ўсимлик дунёси турларини нобуд қилган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарарнинг ўрни уч карра миқдорда, Ўзбекистон Республикасининг

Қизил китобига киритилган камёб ва йўқолиб бораётган ҳайвонот ҳамда ўсимлик дунёси турларига нисбатан етказилган зарарнинг ўрни эса беш карра миқдорда қопланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

267-модда. Ҳайвонларга нисбатан шафқатсиз муносабатда бўлиш

Ҳайвонларга нисбатан шафқатсиз муносабатда бўлиш, уларни қийнаш ҳайвонларнинг ўлимига ёхуд майиб бўлишига олиб келса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки икки юз қирқ соатгача жамоат ишлари ёхуд бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд олти ойгача озодликни чеклаш ёки олти ойгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 2) оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек интернет бутунжаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб тарқатган ҳолда содир этилган бўлса;
- 3) икки ёки унлан ортиқ ҳайвонларга нисбатан содир этилган бўлса;
- 4) вояга етмаган шахс ҳозирлигида содир этилган бўлса;
- 5) қизил китобга киритилган ҳайвонларга нисбатан содир этилган бўлса —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз олти соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

268-модда. Сув ёки сув ҳавзаларидан фойдаланиш шартларини бузиш

Сув ёки сув ҳавзаларидан фойдаланиш шартларини бузиш кўп миқдордаги зарар ёки оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олти соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

269-модда. Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг режимини бузиш

Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларнинг режимини бузиш кўп миқдорда зарар етказилиши ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилгача озодликни

чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Муҳофизат этиладиган табиий ҳудуд ёки объектларни қасддан nobуд қилиш ёки уларга шикаст етказиш кўп миқдорда зарар етказилиши ёхуд бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ.

ҲОКИМИЯТ, БОШҚАРУВ ВА ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ОРГАНЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

XVI боб Бошқарув тартибига қарши жиноятлар

270-модда. Ҳокимият ёки мансаб ваколатини суниистеъмол қилиш

Ҳокимиятни ёки мансаб ваколатини суниистеъмол қилиш, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг ўз мансаб ваколатларидан қонунга ҳилоф равишда фойдаланиши фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса;
- 3) оғир оқибатларга олиб келса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

271-модда. Ноқонуний бойиш

Давлат хизматчисининг даромад ва мол-мулк декларациясида назарда тутилганидан ортиқ пул маблағлари ёки мол-мулкка ноқонуний эга бўлиши ёки шундай мулкни орттириши анча миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

272-модда. Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш

Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг ўзига қонун билан берилган ваколатлар доирасидан четга чиқадиган ҳаракатларни қасддан содир этиши, фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

273-модда. Мансабга совуққонлик билан қараш

Мансабга совуққонлик билан қараш, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг ўз вазифаларига лоқайдлик ёки виждонсизларча муносабатда бўлиши оқибатида уларни бажармаслиги ёки лозим даражада бажармаслиги фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

- 1) одам ўлишига;
- 2) гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ва уларнинг аналогларини кўп миқдорда Ўзбекистон Республикаси давлат ёки божхона чегаралари орқали қонунга ҳилоф равишда олиб

ўтилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

274-модда. Ҳокимият ҳаракатсизлиги

Ҳокимият ҳаракатсизлиги, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг ўз хизмат вазифаси юзасидан бажариши лозим ёки мумкин бўлган ҳаракатларни қасддан бажармаслиги фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, худди шунингдек бундай ҳаракатсизлик жиноятга йўл қўйган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

275-модда. Мансаб сохтакорлиги

Сохтакорлик, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсининг тамағирлик ёки бошқа манфаатларни кўзлаб расмий ҳужжатларга била туриб сохта маълумотлар ва ёзувлар киритиши, ҳужжатларни қалбакилаштириши ёки била туриб сохта ҳужжатлар тузиши ва тақдим этиши, шунингдек, электрон ҳужжатларга сохта маълумотлар киритиш, электрон тизимлардан фойдаланган ҳолда сохта ҳужжатнинг нусхасини тақдим этиши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276-модда. Пора олиш

Пора олиш, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахси, чет эл мансабдор шахси ёки оммавий халқаро ташкилот мансабдор шахсининг ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни пора бераётган ёки учинчи шахсининг манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига шахсан ўзи ёки воситачи орқали қонунга ҳилоф эканлигини била туриб, ўзи учун ёки бошқа жисмоний ёки юридик шахслар учун моддий ёки номоддий қимматликлар

олишга ёхуд мулкӣ ёки номулкӣ манфаатдор бўлишига қаратилган ҳаракат, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора олиш:

1) илгари ушбу Кодекснинг 275, 276 ёки 277-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан;

2) кўп миқдорда;

3) товламачилик йўли билан;

4) бир гуруҳ мансабдор шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора олиш:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

277-модда. Пора бериш

Пора бериш, яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахсига ёки чет эл мансабдор шахси ёки оммавий халқаро ташкилот мансабдор шахсига мазкур мансабдор шахснинг ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни пора берган ёки учинчи шахснинг манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эъзига қонунга хилоф эканлигини била туриб бевосита ёки воситачи орқали моддий ёки номоддий қимматликлар бериш ёхуд уни ёки бошқа жисмоний ёки юридик шахсни мулкӣ ёки номулкӣ манфаатдор этишга қаратилган ҳаракат, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора бериш:

1) илгари ушбу Кодекснинг 275, 276 ёки 277-моддаларида назарда тутилган жиноятларни содир этганлиги учун судланган шахс томонидан;

2) кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора бериш:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Башарти, шахсга нисбатан пора сўраб товламачилик қилинган бўлса ва ушбу шахс жиноий ҳаракатлар содир этилганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка мобайнида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин қўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, у жавобгарликдан озод этилади.

278-модда. Пора олиш-беришда воситачилик қилиш

Пора олиш-беришда воситачилик қилиш, яъни пора олиш ёки бериш хусусидаги келишувга эришишга қаратилган фаолият, шунингдек манфаатдор шахсларнинг топшириғи билан порани бевосита бериш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) илгари ушбу Кодекснинг 275, 276 ёки 277-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан;

2) кўп миқдорда пора олиш ёки бериш вақтида;

3) бир гуруҳ мансабдор шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб пора олаётганлиги воситачига аён бўлган ҳолда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пора олиш-беришда воситачилик қилиш:

1) ҳақ эвазига;

2) жуда кўп миқдорда пора олиш ёки бериш вақтида;

3) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Башарти, пора олиш-беришда воситачилик қилган шахс жиноий ҳаракатларни содир этганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка мобайнида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин қўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, жавобгарликдан озод қилинади.

279-модда. Давлат органининг, давлат иштирокидаги ташкилотнинг ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш

Давлат органининг, давлат иштирокидаги ташкилотнинг ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг хизматчисига мазкур хизматчининг ўз хизмат мавқеидан фойдаланган

ҳолда содир этиши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни пора эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий ёки номоддий қимматликлар бериш ёхуд уни мулкӣ ёки номулкӣ манфаатдор этиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар анча миқдорда содир этилган бўлса, -

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) илгари ушбу Кодекснинг 275, 276, 277, 278-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан;

2) кўп миқдорда;

3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) жуда кўп миқдорда;

2) уюшган жинойӣ гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Башарти моддий ёки номоддий қимматликлар берган ёхуд мулкӣ ёки номулкӣ манфаатдор этган шахсга нисбатан моддий қимматликлар ёки мулкӣ манфаат сўраб товламачилик қилинган бўлса ва ушбу шахс жинойӣ ҳаракатлар содир этилганидан кейин бу ҳақда ўттиз сутка ичида ўз ихтиёри билан арз қилса, чин қўнгилдан пушаймон бўлиб, жиноятни очишда фаол ёрдам берган бўлса, у жавобгарликдан озод этилади.

280-модда. Давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи хизматчисининг қонунга хилоф равишда моддий қимматликлар олиши ёки мулкӣ манфаатдор бўлиши

Давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи хизматчисининг ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда бажариши лозим ёки мумкин бўлган муайян ҳаракатни уни пора эвазига ўзига оғдириб олаётган шахс ёки учинчи шахс манфаатларини кўзлаб бажариши ёки бажармаслиги эвазига қонунга хилоф эканлигини била туриб, моддий ёки номоддий қимматликлар олиши ёхуд мулкӣ ёки номулкӣ манфаатдор бўлиши кўп бўлмаган миқдорда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) анча миқдорда;
- 2) товламачилик йўли билан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) илгари ушбу Кодекснинг 275-277-моддаларида назарда тутилган жиноятлар учун судланган шахс томонидан;
- 2) кўп миқдорда;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 4) тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириши муносабати билан шахсга нисбатан товламачилик йўли билан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда;
 - 2) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

281-модда. Давлат рамзларига ҳурматсизлик қилиш

Ўзбекистон Республикаси ёки Қорақалпоғистон Республикасининг Давлат байроғи, Давлат герби ёхуд Давлат мадҳиясига ҳурматсизлик қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

282-модда. Жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш

Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш ёки уларнинг фаолиятини тиклаш, шунингдек бундай бирлашмалар ёки ташкилотлар фаолиятида фаол қатнашиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

283-модда. Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш

Ўзбекистон Республикасида ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар, оқимлар, секталар фаолиятида қатнашишга ундаш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

284-модда. Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намоёйишлар уюштириш, ўтказиш тартибини бузиш

Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намоёйишлар уюштириш ёхуд ўтказиш тартибини уларнинг ташкилотчиси томонидан бузиш шундай ҳаракатлари учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Диний йиғилишлар, кўча юришлари ва бошқа диний маросимлар ўтказиш қоидаларини бузиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

285-модда. Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш ёки фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш

Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш, шунингдек, фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

286-модда. Ҳокимият вакилига ёки фуқаровий бурчини бажараётган шахсга қаршилик кўрсатиш

Қаршилик кўрсатиш, яъни хизмат вазифасини бажараётган ҳокимият вакилининг қонуний фаолиятига ёки фуқаровий бурчини бажараётган шахсга фаол қаршилик кўрсатиш –

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахсларни қандай шаклда бўлмасин ўзининг хизмат вазифасини бажариш ёки фуқаровий бурчини бажаришдан воз кечишга, шунингдек қонунга хилоф ҳаракатлар содир этишга мажбур қилиш –

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

287-модда. Озодликдан маҳрум қилиш жазосини ижро этиш муассасаларининг ишини издан чиқарувчи ҳаракатлар

Озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаётган шахснинг маҳкумларни террор қилиш ёки маъмурият вакилларига ҳужум қилишда, шунингдек, бундай мақсадларда жиноий гуруҳлар ташкил қилиш ёки шундай гуруҳлар фаолиятида фаол қатнашишда ифодаланадиган озодликдан маҳрум қилиш жазосини ижро этиш муассасасининг ишини издан чиқарувчи ҳаракатлари —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) ўта хавфли рецидивист;
- 2) оғир ёки ўта оғир жинояти учун ҳукм этилган шахс;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

288-модда. Қамокдан ёки қўриқлов остидаги сақлаш жойидан қочиш

Ушлаб турилган ёки қамокқа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси қўлланилган шахснинг ёхуд озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаётган маҳкумнинг қўриқлов остидаги сақлаш жойидан ёки жазони ижро этиш муассасаларидан қочиши, -

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Қочиш:

- 1) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказган ҳолда;
- 2) ўта хавфли рецидивист томонидан;
- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

289-модда. Қонунга хилоф равишда чет элга чиқиш ёки Ўзбекистон Республикасига кириш

Белгиланган тартибни бузиб чет элга чиқиш ёки Ўзбекистон Республикасига кириш ёхуд чегарадан ўтиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) чегарани ёриб ўтиш йўли билан;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) чет элга чиқиши учун махсус келишув талаб қилинадиган мансабдор шахс томонидан;
- 4) Ўзбекистон Республикасига кириш ҳуқуқи белгиланган тартибда чекланган шахс томонидан содир этилган бўлса.

беш йилдан ўн йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида назарда тутилган сиёсий бошпана ҳуқуқидан фойдаланиш учун кириш ҳужжатларини тегишли даражада расмийлаштирмасдан Ўзбекистон Республикасига келган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар жавобгарликдан озод қилинадилар.

290-модда. Маъмурий назорат қоидаларини бузиш

Устидан маъмурий назорат ўрнатилган шахснинг маъмурий назорат қоидаларини бузиши,

—

- 1) маъмурий назоратдан бўйин товлаш мақсадида ўз истиқомат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш;

- 2) маъмурий назорат озодликдан маҳрум қилиш жойларидан озод қилиш вақтида шахсга нисбатан ўрнатилган бўлиб, у ўзи танлаган яшаш жойига маъмурий назоратдан бўйин товлаш мақсадида узрли сабабларсиз муайян муддатда етиб келмаслиги туфайли содир этилган бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

291-модда. Хужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни, автомобилотранспорт воситаларининг ва улар тиркамаларининг (ярим тиркамаларининг) давлат рақам белгиларини эгаллаш, нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш ёки уларни яшириш

Корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг қатъий ҳисобидаги ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларни, шунингдек автомобилотранспорт воситаларининг ва улар тиркамаларининг (ярим тиркамаларининг) давлат рақам белгиларини эгаллаш, худди шунингдек уларни нобуд қилиш, уларга шикаст етказиш, уларни яшириш тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) паспорт, ҳарбий билет ёки бошқа муҳим шахсий ҳужжатларга нисбатан ёхуд ўта муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкаларга нисбатан содир этилган бўлса;

2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

292-модда. Хужжатлар, штамплар, муҳрлар, бланкалар тайёрлаш, уларни қалбакилаштириш, сотиш ёки улардан фойдаланиш

Сохталаштирувчининг ўзи ёки бошқа шахс фойдаланиши мақсадида муайян ҳуқуқ берадиган ёки муайян мажбуриятдан озод этадиган расмий ҳужжатлар тайёрлаши ёки расмий ҳужжатларни қалбакилаштириши ёхуд бундай ҳужжатларни сотиши, шундай мақсадларда корхона, муассаса ёки ташкилотнинг қалбаки штамплари, муҳрлари, бланкаларини тайёрлаш, сотиш ёки фойдаланиш, шунингдек, электрон ҳужжатларга сохта маълумотлар киритиш, электрон тизимлардан фойдаланган ҳолда сохта ҳужжатнинг нусхасини тақдим этиш ёки фойдаланиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

293-модда. Давлат проба тамғаларини тайёрлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Тамағирлик ёки бошқа шахсий манфаатларни кўзлаб давлат проба тамғасини қонунга хилоф равишда тайёрлаш, қалбакилаштириш, ўтказиш ёки ундан фойдаланиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, -

уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

294-модда. Ўзбошимчалик

Ўзбошимчалик, яъни ҳақиқий ёки фараз қилинган ҳуқуқларни ўзбошимчалик билан амалга ошириш фуқароларнинг ҳуқуқлари ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар ёки жиддий зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

295-модда. Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш

Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш, агар худди шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса,—

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади

Суғориладиган ва алоҳида қимматга эга бўлган унумдор ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган суғориладиган ва алоҳида қимматга эга бўлган

унумдор ер участкасида ўзбошимчалик билан қурилиш қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**296-модда. Белгиланган тақиқларни (чекловларни) бузган ҳолда
биноларни, иншоотларни ёки бошқа объектларни
қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш**

Шаҳарсозлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ биноларни, иншоотларни ёки бошқа объектларни қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлашга тақиқлар (чекловлар) белгиланган зоналарда ушбу ишларни бажариш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади.

Давлат муҳофазасига олинган моддий маданий мерос кўчмас мулк объектларининг қўриқланадиган теграларида, алоҳида муҳофаза қилинадиган тарихий-маданий ҳудудларда, шу жумладан ўзининг тарихий-маданий қимматига кўра Умумжаҳон мероси рўйхатига киритилган ҳудудларда ва уларнинг қўриқланадиган теграларида моддий маданий мерос объектлари ҳисобланмаган бинолар, иншоотлар ҳамда бошқа объектларни белгиланган тартибда рухсатнома олмасдан қуриш ёки бузиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

297-модда. Ер бериш тартибини бузиш

Ер бериш тартибини бузиш, шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиб, бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат суғориладиган ерларнинг қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан олти юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

298-модда. Ер участкасини ноқонуний олиб қўйиш

Ер участкасини ноқонуний олиб қўйиш шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ер участкасининг ноқонуний олиб қўйилиши олиб қўйилаётган ер участкасидаги биноларни, бошқа иморатларни, иншоотларни ёки дов-дарахтларни ёхуд уларнинг қисмларини, мазкур мол-мулкнинг бозор қиймати, шунингдек унинг мулкдорига бундай олиб қўйиш муносабати билан етказилган зарарнинг ўрни олдиндан ва тўлиқ қопланмаган ҳолда бузиб ташлашга сабаб бўлса, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин ёки анча миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатдан тўрт юз саксон соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд муайян ҳуқуқдан маҳрум этиб уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Худди шундай ҳаракатлар кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан беш юз бараваригача миқдорда жарима ёки муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиб, уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Худди шундай ҳаракатлар кўпчилик учун хавfli бўлган усулда ёки жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

муайян ҳуқуқдан маҳрум этиб беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XVII боб. Одил судловга қарши жиноятлар**299-модда. Айбсизлиги аён бўлган шахсни айбланувчи тариқасида жалб этиш**

Суриштирувчи, терговчи ёки прокурор томонидан айбсизлиги аён бўлган шахсни ижтимоий хавfli қилмишни содир этганликда айблаб қасддан айбланувчи тариқасида ишга жалб этиш —

икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) оғир ёки ўта оғир жиноятни содир этганликда айблаб содир этилса;
- 2) одам ўлишига ёки бошқача оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

300-модда. Далилларни сохталаштириш (қалбакилаштириш)

Терговга қадар текширув органлари, шунингдек, исботлашни амалга ошираётган шахслар ёки исботлашда иштирок этиш учун жалб қилинаётган шахслар томонидан далилларнинг терговга қадар текширув ва жиноят ишлари материаллари бўйича далилларни тўплаш, текшириш ва баҳолаш чоғида тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда ҳужжатларга ёхуд ашёларга била туриб ёлғон маълумотларни киритишда ва ўзга бузиб кўрсатишларда намоён бўладиган сохталаштирилиши (қалбакилаштирилиши), шунингдек, далилларнинг йўқ қилиниши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 2) шахсни ушлаб туришга, қамокқа олишга, жиноий жавобгарликка тортишга ёки жиноий жавобгарликдан озод этишга, ҳукм қилишга ёхуд оқлашга сабаб бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Оғир ёки ўта оғир жиноят тўғрисидаги жиноят иши бўйича далилларни сохталаштириш (қалбакилаштириш), далилларни йўқ қилиш, худди шунингдек далилларни сохталаштириш (қалбакилаштириш), далилларни йўқ қилиш оғир оқибатларга олиб келган бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

301-модда. Тезкор-қидирув фаолияти натижаларини сохталаштириш (қалбакилаштириш)

Жиноятни содир этишга алоқаси йўқлиги олдиндан аён бўлган шахсни жиноий таъқиб қилиш мақсадида ёхуд шахснинг шаъни, кадр-қиммати ва ишчанлик обрўсига зарар етказиш мақсадида тезкор-қидирув фаолияти натижаларини тезкор-қидирув тадбирларини амалга оширишга ваколатли шахслар ёки уларга кўмаклашувчи шахслар томонидан сохталаштириш (қалбакилаштириш) ёки далил сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган маълумотларни йўқ қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар ахборотни ноошкора олиш учун мўлжалланган махсус техника воситаларидан фойдаланган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч

йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

302-модда. Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш

Олдиндан била туриб, адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш —
уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —
беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

303-модда. Суд ҳужжатини ижро этмаслик

Муайян ҳаракатларни содир этиш ёхуд уларни содир этишдан ўзини тийиш мажбуриятини юкловчи суд ҳужжатини бажаришдан бўйин товлашни маъмурий жазо қўлланилганидан кейин давом эттириш, шунингдек суд ҳужжатининг ижро этилишига тўсқинлик қилиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддани биринчи ва иккинчи қисмида кўрсатилган ҳаракатлар мансабдор шахс томонидан содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

304-модда. Банд солинган мулкни қонунга ҳилоф равишда тасарруф этиш

Банд солинган мулкни қонунга ҳилоф равишда тасарруф этиш, яъни банд солинган ёхуд гаровга қўйилган мулкни ишониб топшириб қўйилган шахс томонидан қонунга ҳилоф равишда ўзлаштириш, растрата қилиш, яшириш, нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш анча миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, худди шунингдек банк ёки бошқа кредит ташкилоти ходими томонидан банд солинган пул маблағлари (омонатлари) билан банк операцияларини амалга ошириш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Етказилган моддий зарар уч карра миқдорида қопланган тақдирда, озодликни чеклаш ва озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо қўлланилмайди.

305-модда. Қонунга хилоф равишда ушлаб туриш ёки ҳибсга олиш

Била туриб, қонунга хилоф равишда ушлаб туриш, яъни терговга қадар текширувни амалга оширувчи орган ходими, суриштирувчи, терговчи ёки прокурор томонидан қонуний асосга эга бўлмаган ҳолда шахс эркинлигининг қисқа муддатга чекланиши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки бир йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Била туриб, қонунга хилоф равишда ҳибсга олиш ёки ҳибсда сақлаш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

306-модда. Терговга қадар текширув, тергов ёки суд ишларини ҳал этишга аралашиш

Терговга қадар текширув, тергов ёки суд ишларини ҳал этишга аралашиш, яъни ишни ҳар томонлама, тўла ва ҳолисона ўрганилишига тўсқинлик қилиш мақсадида терговга қадар текширувни амалга оширувчи орган ходими, суриштирувчи, терговчи ёки прокурорга ёхуд адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқарилишига эришиш мақсадида судьяга турли шаклда қонунга хилоф равишда таъсир ўтказиш —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат мансабдор шахс томонидан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

307-модда. Ёлғон хабар бериш

Ёлғон хабар бериш, яъни жиноят тўғрисида била туриб ёлғон хабар бериш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) айбловнинг сунъий далилларини вужудга келтирган ҳолда;

- 2) тамагирлик ёки бошқа паст ниятларда;
 - 3) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб;
 - 4) оғир ёки ўта оғир жиноят содир этишда айблаб содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.
- Ўша ҳаракат оғир оқибатларга сабаб бўлса, —
- саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

308-модда. Ёлғон кўрсатув бериш

Ёлғон гувоҳлик бериш, яъни терговга қадар текширув, суриштирув олиб бориш, дастлабки тергов чоғида ёки судда гувоҳнинг ёки жабрланувчининг била туриб ёлғон кўрсатув бериши ёхуд экспертнинг, мутахассиснинг била туриб ёлғон хулоса бериши, худди шунингдек таржимоннинг бир тилдан иккинчи тилга била туриб нотўғри таржима қилиши —

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Терговга қадар текширув, суриштирув олиб бориш, дастлабки тергов ёхуд ишни судда кўриш чоғида ёлғон кўрсатувлар бериш учун гувоҳни ёки жабрланувчини ёки ёлғон хулоса бериш учун экспертни ёхуд нотўғри таржима қилиш учун таржимонни пора эвазига оғдириб олиш, худди шунингдек уларга ёки уларнинг яқин қариндошларига руҳий, психологик, жисмоний таъсир кўрсатиш ёки бошқача тарзда таъсир кўрсатиш орқали ёлғон кўрсатув беришга мажбур қилиш ёки ундаш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) уюшган жиноий гуруҳ манфаатларини кўзлаб;
 - 2) оғир ёки ўта оғир жиноят содир этишда айблаб содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

309-модда. Судга қадар иш юритиш ва суд босқичида маълумотларни ошкор қилиш

Терговга қадар текширувни амалга оширувчи органнинг мансабдор шахси, суриштирувчи, терговчи, прокурор ёки суднинг рухсатсиз маълумотларни ошкор қилмаслик тўғрисида мажбурият юклатилган шахс томонидан ошкор қилиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

310-модда. Жиноят процессини юритиш қатнашчиларининг ўз зиммасидаги вазифани бажаришдан бўйин товлаши

Терговга қадар текширув, суриштирув олиб бориш, дастлабки тергов вақтида ёки судда гувоҳ ёки жабрланувчининг кўрсатув беришни ёхуд экспертнинг хулоса беришни рад этиши ёки бу ишдан бўйин товлаши —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари билан жазоланади.

Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчининг яқин қариндошлари гувоҳлик кўрсатуви беришни рад этганлиги ёки бундан бўйин товланганлиги учун, шунингдек гувоҳ ўзига қарши кўрсатув беришни рад этганда жавобгарликка тортилмайдилар.

311-модда. Жиноят ҳақида хабар бермаслик ёки уни яшириш

Тайёргарлик кўриладиган ёки содир этилган оғир ёки ўта оғир жиноят ҳақида аниқ билгани ҳолда хабар бермаслик —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Оғир ёки ўта оғир жиноят содир қилган шахсни, жиноят содир этиш қуроли ва воситаларини, жиноят изларини ёки жиноий йўл билан қўлга киритилган нарсаларни олдиндан ваъда бермаган ҳолда яшириш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

312-модда. Жиноятни ҳисобга олишдан қасддан яшириш

Жиноятлар тўғрисидаги аризалар, хабарлар ва бошқа маълумотларни қабул қилиш, рўйхатдан ўтказиш ёки кўриб чиқиш хизмат вазифаларига кирадиган мансабдор шахсининг жиноятни ҳисобга олишдан қасддан яшириши, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса;

2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ОЛТИНЧИ БЎЛИМ.

ЖАМОАТ ХАВФСИЗЛИГИ ВА ЖАМОАТ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

ХVIII боб. Жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар

313-модда. Жиноий уюшма ташкил этиш

Жиноий уюшма ташкил этиш, яъни жиноий уюшма ёхуд унинг бўлинмаларини тузиш ёки унга раҳбарлик қилиш, шунингдек, уларнинг мавжуд бўлиши ва ишлаб туришини таъминлашга қаратилган фаолият —

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Уюшган қуролли гуруҳ тузиш, шунингдек унга раҳбарлик қилиш ёки унда иштирок этиш —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

314-модда. Оммавий тартибсизликлар

Қурол ёки қурол сифатида фойдаланиладиган бошқа нарсаларни ишлатиб ёхуд ишлатиш билан кўрқитиб шахсга нисбатан зўрлик ишлатиш, қирғин солиш, ўт қўйиш, мулкка шикаст етказиш ёки уни нобуд қилиш, ҳокимият вакилига қаршилиқ кўрсатиш орқали содир этилган оммавий тартибсизликлар ташкил қилиш, оммавий тартибсизликларда фаол қатнашиш, шунингдек оммавий тартибсизликлар ташкил қилишга ёки унда фаол қатнашишга ундаш —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

315-модда. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш, сақлаш, тарқатиш ёки намоёниш этиш

Экстремизм, сепаратизм ёки ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган, қирғин солишга ёки фуқароларни зўрлик билан кўчириб юборишга даъват этадиган ёхуд аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган материалларни тайёрлаш ёки уларни тарқатиш мақсадида сақлаш, шунингдек экстремистик, террорчилик ташкилотларининг атрибутларини ёки рамзий белгиларини тарқатиш ёхуд намоёниш этиш мақсадида тайёрлаш, сақлаш—

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Экстремизм, сепаратизм ёки ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган, қирғин солишга ёки фуқароларни зўрлик билан кўчириб юборишга даъват этадиган ёхуд аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган маълумотлар ва материалларни ҳар қандай шаклда тарқатиш, худди шунингдек фуқаролар тотувлигини бузиш, тухматона, вазиятни беқарорлаштирувчи уйдирмалар тарқатиш ҳамда жамиятда қарор топган хулқ-атвор қоидаларига ва жамоат хавфсизлигига қарши қаратилган бошқа қилмишларни содир этиш мақсадида диндан фойдаланиш, шунингдек экстремистик, террорчилик ташкилотларининг атрибутларини ёки рамзий белгиларини тарқатиш ёхуд намоёйиш этиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида кўрсатилган ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб ёки тил бириктирмай;
 - 2) хизмат мавқеидан фойдаланиб;
 - 3) диний ташкилотлардан, шунингдек чет эл давлатлари, ташкилотлари ва фуқароларидан олинган молиявий ёки бошқа моддий ёрдамдан фойдаланиб;
 - 4) оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб содир этилган бўлса, —
- беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

316-модда. Экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш

Фаолиятини тақиқлаш тўғрисидаги суднинг қонуний кучга кирган қарори мавжуд бўлган экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса;
 - 2) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсни жалб этган ҳолда содир этилган бўлса, —
- ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Башарти шахс тақиқланган ташкилотлар мавжудлиги тўғрисида ўз ихтиёри билан хабар қилган ва жиноятни очишга ёрдам берган бўлса, у ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган жиноят учун жавобгарликдан озод қилинади.

317-модда. Учувчисиз учадиган аппаратларни қонунга хилоф равишда олиб кириш, ўтказиш, олиш, сақлаш ёки

улардан фойдаланиш

Учувчисиз учадиган аппаратларни қонунга ҳилоф равишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш, ўтказиш, олиш, сақлаш ёки улардан фойдаланиш, —

уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) шахснинг ўз хизмат мавқеидан фойдаланиб;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;
- 3) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатларни содир этган шахс, агар у учувчисиз учадиган аппаратларни ўз ихтиёри билан топширса, жавобгарликдан озод қилинади.

318-модда. Карантинли ва инсон учун хавфли бўлган бошқа юқумли касалликлар тарқалиши ҳақида ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумотларни тарқатиш

Карантинли ва инсон учун хавфли бўлган бошқа юқумли касалликларнинг пайдо бўлиши ҳамда тарқалиши шароитида карантинли ва инсон учун хавфли бўлган бошқа юқумли касалликлар тарқалиши ҳақида ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумотларни тарқатиш, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган маълумотларни нашр қилиш ёки бошқача усулда кўпайтирилган матнда ёки оммавий ахборот воситалари, шунингдек Интернет бутунжаҳон ахборот тармоғи орқали тарқатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

319-модда. Ёлгон ахборот тарқатиш

Шахснинг кадр-қиммати камситилишига ёки унинг обрўсизлантирилишига олиб келадиган ёлгон ахборотни тарқатиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилгандан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки юз қирк соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

Жамоат тартибига ёки хавфсизлигига таҳдид солувчи ёлгон ахборотни тарқатиш, шу жумладан оммавий ахборот воситаларида, телекоммуникация тармоқларида ёки Интернет жаҳон ахборот тармоғида тарқатиш, ушбу Кодекснинг 314-моддасида назарда тутилган жиноят аломатлари мавжуд бўлмаган тақдирда, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) такроран ёки хавфли рецидивист томонидан;
- 2) кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараваригача миқдорда жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) оммавий тадбирлар жараёнида ёки фавқулодда вазият ҳолатида;
- 2) жуда кўп миқдорда зарар етказилган ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлган ҳолда;
- 3) уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг бир юз эллик бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш билан жазоланади.

320-модда. Шахсни гаров сифатида тутқунликка олиш

Гаров сифатида тутқунликка олинган шахсни озод қилиш шарти билан давлат, халқаро ташкилот, жисмоний ёки юридик шахсдан бирон-бир ҳаракат содир этиш ёки бирон-бир ҳаракат содир этишдан ўзини тийиб туришни талаб қилиш мақсадида шахсни гаров тариқасида тутқунликка олиш ёки тутқунликда ушлаб туриш, ушбу Кодекснинг 195, 212-моддаларида назарда тутилган аломатлар бўлмаса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) ўн саккиз ёшга тўлмаганлиги айбдорга аён бўлган шахсга нисбатан;
- 2) хомиладорлиги айбдорга аён бўлган аёлга нисбатан;
- 3) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан содир этилган бўлса;
- 4) оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Айбдор тутқунликка олинган шахсни ўз ихтиёри билан ёки ҳокимият органларининг талаби билан озод қилса, ушбу жиноят учун тайинланадиган жазо мазкур моддада назарда тутилган энг кам жазо муддатининг ярмидан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

321-модда. Контрабанда

Контрабанда, яъни божхона назоратини четлаб ёки божхона назоратидан яшириб ёхуд божхона ҳужжатлари ёки воситаларига ўхшатиб ясалган ҳужжатлардан алдаш йўли билан фойдаланиб, декларациясиз ёки бошқа номга ёзилган декларациядан фойдаланиб, кучли таъсир қилувчи, заҳарли, заҳарловчи, портловчи моддалар, радиоактив материаллар, портлатиш қурилмалари, қурол-яроғ, ўқотар қурол ёки ўқ-дориларни, шунингдек гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёки экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган материалларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан ўтказиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ядровий, кимёвий, биологик ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турларини, шундай қуролларни яратишда фойдаланилиши мумкинлиги аён бўлган материал ва мосламаларни, шунингдек гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни қўп миқдорда контрабанда қилиш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

322-модда. Ўқотар қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларини қонунга ҳилоф равишда эгаллаш

Ўқотар қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар, портлатиш қурилмаларини ўғрилиқ ёки форибгарлик йўли билан қонунга ҳилоф равишда эгаллаш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) ўзлаштириш, растрата қилиш ёхуд мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан;

3) талончилик;

4) товламачилик йўли билан содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) босқинчилик йўли билан;

2) ўта хавфли рецидивист томонидан;

3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

323-модда. Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмаларига қонунга хилоф равишда эгалик қилиш

Тегишли рухсатномасиз ўқотар қурол, шунингдек ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлатиш қурилмалари тайёрлаш, олиш, олиб юриш, сақлаш, олиб ўтиш ёки жўнатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўқотар қуролни, ўқ-дориларни, портловчи моддаларни ёки портлаш қурилмаларини ўтказиш, —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган буюмларни ўз ихтиёри билан топширган шахс жавобгарликдан озод қилинади.

324-модда. Учувчисиз учадиган аппаратларни сақлаш ва улардан фойдаланиш тартибини бузиш

Учувчисиз учадиган аппаратларни сақлаш, улардан фойдаланиш ёки уларни бошқа шахсларга бериш тартибини бузиш, шунингдек улардан бошқа мақсадларда фойдаланиш, —

уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса;

3) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

325-модда. Ўқотар қурол ёки ўқ-дориларни бепарволик билан сақлаш

Ўқотар қурол ёки унга мўлжалланган ўқ-дориларни бепарволик билан сақлаш одам ўлишига ёхуд бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

326-модда. Портлаш хавфи бўлган моддалар ёки пиротехника буюмларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Портловчи, тез алангаланувчи, ўювчи моддаларни ёхуд пиротехника буюмларини сақлаш, ҳисобга олиш, улардан фойдаланиш, уларни ташиш, жўнатиш қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

327-модда. Пиротехника буюмларининг қонунга ҳилоф муомаласи

Пиротехника буюмларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш, тайёрлаш, сақлаш, ташиш, жўнатиш, улардан фойдаланиш, худди шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда Ўзбекистон Республикасига олиб кириш (Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш) ёки ўтказиш анча миқдорда ёхуд шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир

этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пиротехника буюмларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш, тайёрлаш, сақлаш, ташиш, жўнатиш, улардан фойдаланиш, худди шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда Ўзбекистон Республикасига олиб кириш (Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш) ёки ўтказиш:

- 1) кўп миқдорда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса;
- 4) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пиротехника буюмларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш, тайёрлаш, сақлаш, ташиш, жўнатиш, улардан фойдаланиш, худди шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда Ўзбекистон Республикасига олиб кириш (Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш) ёки ўтказиш:

- 1) жуда кўп миқдорда;
- 2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса;
- 3) одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Пиротехника буюмларини қонунга ҳилоф равишда ишлаб чиқариш, тайёрлаш, сақлаш, ташиш, жўнатиш, улардан фойдаланиш, худди шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда Ўзбекистон Республикасига олиб кириш (Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш) ёки ўтказиш:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқача оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

328-модда. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш

Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни ўғрилиқ ёки фирибгарлик йўли билан қонунга ҳилоф равишда эгаллаш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) ўзлаштириш, растрата қилиш ёки мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан;
- 3) талончилик йўли билан;
- 4) товламачилик йўли билан содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) босқинчилик йўли билан;
 - 2) кўп миқдорда;
 - 3) уюшган жиноий гуруҳ ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —
- ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

329-модда. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда муомалага киритиш

Дори препаратлари, гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ҳисобланмайдиган кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни ўтказиш мақсадида қонунга хилоф равишда тайёрлаш, қайта ишлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёхуд жўнатиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни ишлаб чиқариш, олиш, сақлаш, ҳисобга олиш, бериш, ташиш ёхуд жўнатиш қоидаларни бузиш, агар бу эҳтиётсизлик оқасида уларнинг ўғирланишига ёки бошқача оғир оқибатларга олиб келган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

330-модда. Радиоактив материалларни қонунга хилоф равишда эгаллаш

Радиоактив материалларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш, шу жумладан талончилик, ўғрилик, ўзлаштириш ёки растрата қилиш йўли билан ёхуд алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан эгаллаш, худди шунингдек радиоактив материалларни қонунга ҳилоф равишда эгаллаш учун молиялаштириш, бевосита ёки билвосита ҳар қандай маблағ-воситаларни, ресурсларни бериш ёхуд йиғиш, бошқа хизматлар кўрсатиш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) мансаб мавқеидан фойдаланган ҳолда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб;
- 2) ўта хавфли рецидивист томонидан;
- 3) товламачилик йўли билан;
- 4) босқинчилик йўли билан;
- 5) ушбу Кодекснинг 195 ва 207-моддаларида назарда тутилган жиноятларни амалга ошириш мақсадида содир этилган бўлса, —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

331-модда. Радиоактив материаллардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Радиоактив материалларни сақлаш, ҳисобга олиш, улардан фойдаланиш, уларни ташиш, жўнатиш ва улар билан муомалада бўлишнинг бошқа қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одам ўлишига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамлар ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

332-модда. Радиоактив материаллардан қонунга хилоф равишда фойдаланиш

Радиоактив материалларга қонунга хилоф равишда эга бўлиш, уларни сақлаш, улардан фойдаланиш, уларни бировга ўтказиш, кўринишини ўзгартириш, сочиб юбориш ёки бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

333-модда. Атом энергиясидан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Атом энергияси билан боғлиқ объектлардан фойдаланиш қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

334-модда. Бактериологик, кимёвий ва бошқа хил ялпи қирғин қуроллари турларини ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, тўплаш, олиш, бировга ўтказиш, сақлаш, қонунга хилоф равишда эгаллаш ва улар билан бошқа ҳаракатларни содир этиш

Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари билан тақиқланган бактериологик (биологик), кимёвий ва бошқа хил ялпи қирғин қуроллари турларини ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, тўплаш, олиш, бировга ўтказиш, сақлаш, қонунга хилоф равишда эгаллаш ва улар билан бошқа ҳаракатларни содир этиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одам ўлишига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

335-модда. Нефть қувурларини, газ қувурларини, нефть ва газ маҳсулотлари қувурларини яроқсиз ҳолатга келтириш

Нефть қувурларини, газ қувурларини, нефть ва газ маҳсулотлари қувурларини, шунингдек технологик жиҳатдан улар билан боғлиқ бўлган объектларни, иншоотларни, алоқа, автоматика, сигнализация воситаларини қасддан бузиш, уларга шикаст етказиш ёки бошқа усул билан уларни фойдаланиш учун яроқсиз ҳолатга келтириш, агар ушбу ҳаракатлар уларнинг нормал ишлаши бузилишига олиб келса ёки олиб келиши мумкин бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) магистраль қувурларга нисбатан содир этилган бўлса;
- 3) кўп миқдорда зарар етказилишига;
- 4) соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан уч юз бараваригача жарима ёки икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) одам ўлишига;
- 2) жуда кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

336-модда. Тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хавфсизлик қоидаларини бузиш

Илмий тадқиқот ёки синов тажриба фаолиятини амалга ошириш вақтида хавфсизлик қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) хавфсизлик қоидаларига риоя қилиниши учун масъул шахс томонидан содир этилган бўлса;

2) кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

337-модда. Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш

Техника хавфсизлиги, саноат санитарияси ёки меҳнатни муҳофаза қилишнинг бошқа қоидаларини шу қоидаларга риоя этилиши учун масъул бўлган шахс томонидан бузилиши соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

338-модда. Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш

Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш, шу жумладан карантинли ва инсон учун хавфли бўлган бошқа юқумли касалликлар пайдо бўлиши ҳамда тарқалиши шароитида давлат санитария назорати органларининг тиббий текширувдан ўтиш ва даволаниш, карантинни ўташ учун белгиланган жойларга етиб бориш ва ушбу жойларни

белгиланган муддат давомида тарк этмаслик, касаллик юқиш хавфи мавжуд бўлган даврда мулоқотда бўлинган шахслар ва борилган жойлар ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш тўғрисидаги ёки бошқа қонуний талабларини узрли сабабларсиз бажармаслик одамларнинг оммавий касалланиши ёки заҳарланиши реал хавфини келтириб чиқарса ёхуд одамларнинг оммавий касалланишига ёки заҳарланишига олиб келса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солиш ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамнинг ўлимига сабаб бўлса, —

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамларнинг ўлимига сабаб бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

339-модда. Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш

Тоғ-кон, қурилиш ёки портлатиш ишлари хавфсизлиги қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одамлар ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

340-модда. Ёнғин хавфсизлиги қоидаларини бузиш

Ёнғин хавфсизлиги қоидаларининг шу қоидалар бажарилиши учун масъул бўлган шахс томонидан бузилиши соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одам ўлишига;
 - 2) бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, —
- уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.
- Ўша қилмиш одамлар ўлимига сабаб бўлса, —
- беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

341-модда. Ўта муҳим ва тоифаланган объектларнинг қўриқланишини таъминлашга доир мажбуриятларни бажармаслик

Ўта муҳим ва тоифаланган объектларнинг қўриқланишини таъминлашга доир мажбуриятларни корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг уларни бажаришга масъул бўлган мансабдор шахслари томонидан бажарилмаслиги, шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XIX боб. Транспорт ҳаракати ва ундан фойдаланиш
хавфсизлигига қарши жиноятлар

342-модда. Темир йўл, сув ёки ҳаво транспортининг ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш

Транспорт воситасининг ҳаракат ёки ундан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларининг темир йўл, сув ёки ҳаво транспортини бошқарувчи шахс томонидан бузилиши соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**343-модда. Ўзбекистон Республикасининг самовий ҳудудидан қонунга
хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш**

Ўзбекистон Республикасининг самовий ҳудудидан қонунга хилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш (бундан самовий ҳудудда учувчисиз учадиган аппаратлардан фойдаланиш ҳоллари мустасно), шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, худди шунингдек соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**344-модда. Маст ҳолдаги шахснинг транспорт воситасини
бошқаришига йўл қўйиш**

Транспорт воситасидан фойдаланиш учун масъул шахснинг маст ҳолатдаги ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари, шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида бўлган шахсни темир йўл, сув, ҳаво, автомобиль транспорти ёки бошқа транспорт воситасини бошқаришига йўл қўйиши соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**345-модда. Транспортни таъмирлаш ёки уни фойдаланишга чиқариш қоидаларини
бузиш**

Таъмирлаш ишларини бажараётган ёки транспорт воситасининг техник ҳолати ва ундан фойдаланилиши учун масъул бўлган шахснинг темир йўл, сув, ҳаво, автомобиль ёки бошқа транспорт воситасини, алоқа йўллари, сигнализация, алоқа воситалари ёки бошқа транспорт

ускуналарини сифатсиз таъмирлаши, шунингдек транспорт воситасининг техника ҳолати жихатидан бузуқлигини била туриб, уни фойдаланишга чиқаришга рухсат бериши соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

346-модда. Темир йўл, сув, ҳаво транспорти воситаси ёки алоқа йўлларини яроқсиз ҳолатга келтириш

Темир йўл, сув ёки ҳаво транспорти воситалари, алоқа йўллари, улардаги иншоотлар, сигнализация қурилмалари, алоқа ёки бошқа транспорт ускуналарини қасддан бузиш, уларга шикаст етказиш ёхуд уларни бошқа усулда фойдаланиш учун яроқсиз ҳолатга келтириш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

347-модда. Ҳаво кемасидан фойдаланиш вақтида лазер нуруни йўналтириш орқали ҳалақит бериш

Ҳаво кемасидан фойдаланиш вақтида ҳаво кемасига лазер нуруни йўналтириш орқали ҳалақит бериш, шундай ҳаракат учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, шунингдек соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч юз соатгача жамоат ишлари ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан

жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

348-модда. Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, сув кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш

Темир йўлнинг ҳаракатланадиган таркибини, ҳаво, сув кемасини олиб қочиш ёки эгаллаб олиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

2) зўрлик ишлатиб ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

349-модда. Халқаро учиш қоидаларини бузиш

Рухсатномада кўрсатилган учиш йўналишига, қўниш жойларига, ҳаво дарвозаларига, учиш баландлигига риоя қилмаслик ёки халқаро учиш қоидаларини бошқача тарзда бузиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

350-модда. Транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш

Транспорт воситасини бошқарувчи шахс томонидан транспорт воситалари ҳаракати ёки улардан фойдаланиш хавфсизлиги қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида содир этилган бўлса;

2) одам ўлишига сабаб бўлса, —

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд шахснинг ақл-идрокига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида содир этилиши натижасида одам ўлишига;

2) одамлар ўлимига;

3) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

351-модда. Транспорт воситасини олиб қочиш

Транспорт воситасини олиб қочиш —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

2) зўрлик ишлатиб ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб;

3) транспорт воситасини талон-торож қилиш мақсадида ўғрилик ёки талончилик йўли билан содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) ўта хавфли рецидивист томонидан;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан;

3) транспорт воситасини талон-торож қилиш мақсадида босқинчилик йўли билан содир этилган бўлса, —

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

352-модда. Транспортнинг хавфсиз ишлашини таъминлашга доир қоидаларни бузиш

Йўловчи, пиёда, велосипед, от-улов транспортининг ҳайдовчиси ёки йўл ҳаракатининг

бошқа қатнашчилари томонидан, ушбу Кодекснинг 343 – 345, 348 ёки 349-моддаларида назарда тутилган шахслардан ташқари, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини ёки барча турдаги транспорт воситаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

353-модда. Автомобиль йўлларида фойдаланиш ва уларни қўриқлаш қоидаларини бузиш

Автомобиль йўлларида фойдаланиш ва уларни қўриқлаш қоидаларини бузиш, яъни автомобиль йўлларида ва шу йўллар учун ажратилган минтақада тегишли рухсатсиз ер ости ва ер усти коммуникациялари ўтказиш, уларни таъмирлаш, бу ишларни бажаришнинг белгиланган шартлари ва муддатларига риоя қилмаслик, ўзбошимчалик билан аркалар, тўсиқлар, шлагбаумлар ёки бошқа иншоотлар ўрнатиш, йўлларга материал ва бошқа нарсаларни уюб қўйиш, йўл устини бузиш соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, —

бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одамларнинг ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XX боб. Гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноятлар

354-модда. Тақиқланган экинларни етиштириш

Тақиқланган экинларни, яъни кўкнор ёки мойли кўкнор, каннабис ўсимлиги ёхуд таркибида гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар бўлган экинларни қонунга ҳилоф равишда экиш ёки етиштириш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) илгари гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жиноят учун судланган шахс томонидан;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) ўртача катталиқдаги экин майдонида содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) уюшган жиноий гуруҳ томонидан;

2) катта экин майдонида содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган қилмишни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса, жазодан озод қилинади.

355-модда. Бангхона ташкил қилиш ёки сақлаш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини истеъмол қилиш ёки тарқатиш учун бангхоналар ташкил қилиш ёки сақлаш —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

356-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини қонунга ҳилоф равишда эгаллаш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини қонунга ҳилоф равишда, ўғрилиқ ёки фирибгарлик йўли билан эгаллаш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) илгари гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жинояти учун судланган шахс томонидан;

2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

3) ўзлаштириш ёки растрата қилиш йўли билан;

4) талончилик йўли билан;

5) мансаб мавқеини суиистеъмол қилиб;

6) товламачилик йўли билан;

7) кўп миқдорда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) ўта хавфли рецидивист томонидан;

2) уюшган жиний гуруҳ томонидан;

3) босқинчилик йўли билан содир этилган бўлса, —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

357-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда ўтказиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш ёки жўнатиш, шунингдек уларни қонунга ҳилоф равишда ўтказиш —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

1) озгинадан кўпроқ миқдорда;

2) илгари гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жинояти учун судланган шахс томонидан;

3) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;

4) озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазони ўташ жойларида;

5) ўқув юртларида ёки ўқувчилар, талабалар ўқув-тарбия, спорт ёки жамоат тадбирлари ўтказадиган бошқа жойларда;

6) телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек Интернет жаҳон ахборот тармоғидан

фойдаланиб содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини лабораторияларда ёхуд ўзганинг мулки ҳисобланган воситалар ва асбоб-ускуналардан ёки прекурсорлардан фойдаланган ҳолда қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш ёки қайта ишлаш, шунингдек, ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган қилмишлар:

1) ўта хавфли рецидивист томонидан;

2) уюшган жиноий гуруҳ томонидан содир этилган бўлса, —

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзлаб кўп миқдорда қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш, ташиш, жўнатиш ёки ўтказиш —

ўн йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган қилмишларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини топширса, жазодан озод қилинади.

358-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини истеъмол қилишга жалб этиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ҳар қандай шаклда истеъмол қилишга жалб этиш —

уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

1) илгари гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жинояти учун судланган шахс томонидан;

2) озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўташ жойларида;

3) икки ёки ундан ортиқ шахсга нисбатан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

359-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд прекурсорларни ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд

прекурсорларни ишлаб чиқариш, сақлаш, ҳисобга олиш, бериш, ташиш ёки жўнатишнинг белгиланган қоидаларини қасддан бузиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналоглари ёхуд прекурсорларни ишлаб чиқариш, сақлаш, ҳисобга олиш, бериш, ташиш ёки жўнатишнинг белгиланган қоидаларини эҳтиётсизик оқибатида бузиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

360-модда. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар

Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини ўтказиш мақсадини кўзламай, қонунга ҳилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, эгаллаш, ташиш ёки жўнатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки уч юз олтимиш соатгача жамоат ишлари ёки уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

1) кўп миқдорда;

2) илгари гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга ҳилоф равишда муомала қилишдан иборат жинояти учун судланган шахс томонидан содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган қилмишларни содир этган шахс ўз ихтиёри билан айбини бўйнига олиш тўғрисида ҳокимият органларига арз қилса ва гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёки уларнинг аналогларини топширса, жазодан озод қилинади.

XXI боб. Жамоат тартибига қарши жиноятлар

361-модда. Безорилик

Безорилик, яъни жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан менсимаслик, уриш-дўппослаш, соғликни қисқа муддатга бузилишига сабаб бўлган енгил зиён етказиш ёки ўзганинг

мулкига шикаст етказиш ёхуд нобуд қилиш анча миқдорда зарар етказиш билан боғлиқ ҳолда содир этилса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Безорилик:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан;

2) совуқ қурол ёки кишининг соғлиғи учун амалда шикаст етказиши мумкин бўлган нарсаларни (қурол сифатида) намоиш қилиб, уларни қўллаш билан қўрқитиб ёхуд қўллаб;

3) ўз мазмунига кўра умум эътироф этган ахлоқ қоидаларини намоишкорона менсимасликда ифодаланувчи ўтакетган беҳаёлик билан;

4) ёш бола, қария, ногирон ёки ожиз аҳволдаги шахсларни ҳўрлаб;

5) кўп миқдорда зарар етказиб, ўзганинг мулкани нобуд қилиб ёки унга шикаст етказиб содир этилган бўлса, —

уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Безорилик:

1) соғлиққа ўртача оғир зиён етказиб;

2) ўқотар қуролни намоиш қилиб, уни қўллаш билан қўрқитиб ёки қўллаб;

3) оммавий тадбирлар ўтказилаётган вақтда;

4) жамоат тартибини сақлаш вазифасини бажариб турган ҳокимият вакили ёки жамоатчилик вакилига ёхуд безорилик ҳаракатларининг олдини олиш чорасини кўрган бошқа фуқароларга қаршилик кўрсатиб содир этилган бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

362-модда. Қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш

Қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни қонунга хилоф равишда ташкил этиш ёки ўтказиш, шу жумладан ана шундай ўйинлар учун қиморхоналар ташкил этиш ёки уларни сақлаш —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Вояга етмаган шахсни қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларга жалб қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатгача жамоат ишлари ёхуд икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш ёки ўтказиш учун телекоммуникация тармоқларида, шу жумладан Интернет жаҳон ахборот тармоғи провайдерлари томонидан хизматлар кўрсатиш, тегишли дастурий таъминотдан нусха кўпайтириш, уни кўпайтириш, тарқатиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз соатдан уч юз олтмиш соатгача жамоат ишлари ёхуд уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

XXII боб. Ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар

363-модда. Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш

Ахборотлаштириш қоидаларини бузиш, яъни белгиланган ҳимоя чораларини кўрмаган ҳолда ахборот тизимлари, маълумотлар базалари ва банкларини, ахборотга ишлов бериш ҳамда уни узатиш тизимларини яратиш, жорий этиш ва улардан фойдаланиш ҳамда ахборот тизимларидан фойдаланишга рухсат бериш фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилишига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваригача жарима ёки бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача жарима ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

364-модда. Компьютер ахборотидан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш

Компьютер ахборотидан, яъни ахборот тизими, ахборот ресурси ёки ахборот-ҳисоблаш тизимлари, тармоқлари ва уларнинг таркибий қисмларидаги ахборотлардан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш, агар ушбу ҳаракат ахборотнинг йўқ қилиб юборилиши, тўсиб қўйилиши, модификациялаштирилиши, ундан нусха кўчирилиши ёхуд унинг қўлга киритилишига, электрон ҳисоблаш машиналари, электрон ҳисоблаш машиналари тизими ёки уларнинг тармоқлари ишининг бузилишига сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

365-модда. Компьютер тизимидан, шунингдек телекоммуникация тармоқларидан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш учун махсус воситаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб тайёрлаш ёхуд ўтказиш ва тарқатиш

Ҳимояланган ахборот тизимидан, шунингдек телекоммуникация тармоқларидан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш учун махсус дастурий ёки аппарат воситаларини ўтказиш мақсадини кўзлаб тайёрлаш ёхуд ўтказиш ва тарқатиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш билан жазоланади.

366-модда. Компьютер ахборотини модификациялаштириш

Ахборот тизими маълумотларини модификациялаштириш, яъни ахборот тизимида сақланаётган, қайта ишланаётган ёки узатилаётган маълумотларни қонунга ҳилоф равишда ўзгартириш, унга шикаст етказиш, уни ўчириш, худди шунингдек била туриб унга ёлғон ахборотни киритиш кўп миқдорда зарар етказилишига ёки бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваригача жарима ёки бир йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, —

бир йилдан икки йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

367-модда. Компьютер саботаж

Ўзганинг электрон ҳисоблаш машиналари, ахборот тизимлари ва ресурсларини ёки хизматда фойдаланиладиган электрон ҳисоблаш машиналари, ахборот тизимлари ва ресурсларини қасддан ишдан чиқариш, худди шунингдек электрон ҳисоблаш машиналари, ахборот тизимлари ва ресурсларини бузиш (компьютер саботаж) –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки икки йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, –

икки йилдан уч йилгача иш ҳақидан ушлаб қолиш ёки икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

368-модда. Зарар келтирувчи дастурларни яратиш, ишлатиш ёки тарқатиш

Электрон ҳисоблаш машиналари, ахборот тизимлари ва ресурсларида сақланаётган ёки узатилаётган ахборотни рухсатсиз йўқ қилиб юбориш, тўсиб қўйиш, модификациялаштириш, ундан нусха қўчириш ёки уни қўлга киритиш мақсадини кўзлаб компьютер дастурларини яратиш ёки мавжуд дастурларга ўзгартиришлар киритиш, худди шунингдек махсус вирус дастурларини ишлаб чиқиш, улардан қасддан фойдаланиш ёки уларни қасддан тарқатиш –

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки икки йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) жуда кўп миқдорда зарар етказган ҳолда;
- 2) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, –

икки йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

369-модда. Телекоммуникация тармоғидан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш

Ўрнатилган ҳимоя тизимларини четлаб ўтган ҳолда телекоммуникация тармоғидан

ноқонуний фойдаланиш ва халқаро трафикни ўтказиш мақсадида телекоммуникация тармоғидан қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) фойдаланиш, шунингдек мазкур мақсадлар учун мўлжалланган махсус дастурий ёки аппарат воситаларини қонунга ҳилоф равишда (рухсатсиз) сақлаш ва уларнинг фаолият кўрсатиши учун шароитлар яратиш —

базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан икки юз бараваригача жарима ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб;
- 2) хизмат мавқеидан фойдаланиб;
- 3) уюшган жиноий гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб содир этилган бўлса, —

базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ЕТТИНЧИ БЎЛИМ.

ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАШ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

XXIII боб. БЎЙСУНИШ ВА ҲАРБИЙ ШАЪНГА РИОЯ ЭТИШ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

370-модда. Бўйсунмаслик

Бўйсунмаслик, яъни бошлиқнинг тегишли тартибда берилган буйруғини бўйсунувчи томонидан бажаришдан очикдан-очик бош тортиш, шунингдек, буйруқни бошқа тарзда қасддан бажармаслик, —

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса;
- 2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

371-модда. Буйрукни бажармаслик

Буйрукни эҳтиётсизлик орқасида бажармаслик кўп миқдорда зарар етказилиши ёки оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

372-модда. Бошлиққа қаршилик кўрсатиш ёки уни хизмат вазифаларини бузишга мажбур қилиш

Бошлиққа, шунингдек ҳарбий хизмат юзасидан ўзига юклатилган вазифаларни бажараётган бошқа шахсга қаршилик кўрсатиш ёки уни мазкур вазифаларни бузишга мажбур этиш, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёхуд бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан;
- 2) қурол ишлатиб содир этилган бўлса;
- 3) оғир оқибатларга сабаб бўлса;
- 4) жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

373-модда. Бошлиқни, бўйсунувчини ёки бошқа ҳарбий хизматчини қўрқитиш

Бошлиқни, бўйсунувчини ёки бошқа ҳарбий хизматчини ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, бундай ҳаракат амалга оширилишидан хавфсираш учун етарли асослар мавжуд бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёхуд бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Жанговар вазиятда бошлиқни ўлдириш ёки зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, бундай ҳаракат амалга оширилиши учун етарли асослар мавжуд бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

374-модда. Бошлиқнинг соғлиғига зиён етказиш

Бошлиқни дўппослаш, унинг соғлиғига енгил ёки ўртача оғир зиён етказиш у ҳарбий хизмат юзасидан ўз вазифаларини бажарганлиги муносабати билан ёки бажараётган вақтда содир этилган бўлса, –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Соғлиққа оғир зиён етказиш, шунингдек, ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан;
- 2) қурол ишлатиб содир этилган бўлса, –

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

375-модда. Бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбий хизматчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларга оид низом қоидаларини бузиш

Бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбий хизматчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларга оид низом қоидаларини бузиш, яъни мунтазам ҳўрлаш, азоб бериш, соғлиқнинг бузилишига сабаб бўлган соғлиққа енгил зиён етказиш ёки ўртача оғир зиён етказиш, қонунга хилоф равишда озодликдан маҳрум қилиш, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёхуд бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) бир гуруҳ шахслар томонидан;
- 2) қурол ишлатиб содир этилган бўлса;
- 3) икки ва ундан ортиқ шахсларга нисбатан;
- 4) соғлиққа оғир зиён етказилишга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одамларнинг ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

376-модда. Мародёрлик

Мародёрлик, яъни ҳалок бўлганларнинг ёки ярадорларнинг буюмларини жанговар вазиятда эгаллаш, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XXIV боб. ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАШ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

377-модда. Ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш

Муддатли ҳарбий хизмат ҳарбий хизматчиси, ёки ҳарбий хизматни контракт (шартнома) бўйича ўтаётган ҳарбий хизматчининг қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиши, шунингдек узрли сабабларсиз белгиланган муддатдан ўн кеча-кундуздан ортиқ, лекин бир ойдан кўп бўлмаган муддат давомида хизмат жойига етиб келмаслиги -

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш, шунингдек, хизматга белгиланган муддатдан узрли сабабларсиз бир ойдан ортиқ вақт ичида етиб келмаслик ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган шахслар томонидан содир этилган бўлса, —

икки йилдан уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган қилмишлар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, муддатидан қатъи назар, —

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

378-модда. Дезертирлик

Дезертирлик, яъни, ҳарбий хизматчининг ҳарбий хизматдан бутунлай бўйин товлаш мақсадида ҳарбий қисм ёки хизмат жойини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш, шунингдек, шу мақсадда хизмат жойига етиб келмаслик, —

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) ўзлаштириш мақсади бўлмаган ҳолда, хизмат юзасидан бириктирилган қурол, ўқ-дори ёки портловчи моддалар билан;

2) бир гуруҳ шахс томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилган бўлса, –
беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**379-модда. Жанг майдонини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш ёки
қурол қўллашдан бош тортиш**

Жанг вақтида жанг майдонини ўзбошимчалик билан ташлаб кетиш ёки қурол қўллашдан
ғайриқонуний бош тортиш, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

380-модда. Ҳалок бўлаётган ҳарбий кемани ташлаб кетиш

Ҳалок бўлаётган ҳарбий кемани ўз хизмат вазифаларини охиригача бажармаган командир
томонидан, шунингдек, командирнинг тегишли фармойиши бўлмасдан кема командаси
таркибидаги шахс томонидан ташлаб кетилиши, -

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, -

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**381-модда. Ўзининг бирон аъзосини майиб қилиш йўли билан ёки
бошқа усулда ҳарбий хизматдан бўйин товлаш**

Ўзининг бирон аъзосини майиб қилиш, яъни ҳарбий хизматчининг ўз баданига бирон
шикаст етказиш йўли билан, шунингдек, ўзини ёлғондан касалликка солиб, ҳужжатларни
қалбакилаштириш ёки бошқача алдаш йўли билан ҳарбий хизмат вазифаларини бажаришдан
бўйин товлаши ёки бу вазифаларни бажаришдан бош тортиши, –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёки
уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракат жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

382-модда. Қоровул хизматини ўташ қоидаларини бузиш

Қоровул (соқчилик) хизмати низом қоидаларининг қоровул таркибига кирган шахс томонидан бузилиши зарарли оқибатлар келтириб чиқарса, башарти, мазкур қоровул бундай оқибатларнинг олдини олиш учун тайинланган бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) соғлиққа оғир зиён етказилишига;
- 2) одам ўлишига;
- 3) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

383-модда. Гарнизонда патруллик қилиш ёки ички хизматни ўташ қоидаларини бузиш

Гарнизонда патруллик қилиш вақтида низом қоидаларини патрул таркибига тайинланган шахс томонидан бузилиши оғир оқибатлар келтириб чиқарса, башарти тегишли хизмат бундай оқибатларнинг олдини олиш учун тайинланган бўлса, –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Суткалик наряд таркибига тайинланган шахс томонидан ички хизмат низоми қоидаларининг бузилиши натижасида куриқлашга топширилган ўқ-дори, портловчи модда ёки буюмлар ёхуд ҳарбий техника буюмлари йўқотилишига, ишдан чиқишига ёки уларга шикаст етказилишига, шунингдек, бошқа оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлса, башарти тегишли хизмат бундай оқибатларнинг олдини олиш учун тайинланган бўлса, –

икки йилдан уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган қилмиш эҳтиётсизлик орқасида содир этилган бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

384-модда. Жамоат тартибини сақлаш ва жамоат хавфсизлигини таъминлашга оид хизматни ўташ қоидаларини бузиш

Жамоат тартибини сақлаш ва жамоат хавфсизлигини таъминлашга оид хизматни ўташ қоидаларининг ҳарбий наряд таркибида бўлган шахс томонидан бузилиши натижасида

фуқароларнинг ҳуқуқларига ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига ёхуд давлат ёки жамоат манфаатларига кўп миқдорда зарар ёки шахснинг соғлиғи бузилишига олиб келган енгил зиён етказилишига сабаб бўлса, –

бир йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) бир гуруҳ шахслар томонидан;

2) оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

икки йилдан уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган қилмиш эҳтиётсизлик орқасида содир этилган бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар жанговар вазиятда ёки фавқулодда ҳолатда содир этилган бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

385-модда. Жанговар навбатчиликни ўташ қоидаларини бузиш

Жанговар навбатчиликни ўташ (жанговар хизмат) қоидаларини бузиш қўриқланаётган объектларга зарар етказилишига ёки жанговар топшириқ бажарилмай қолишига сабаб бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш Ўзбекистон Республикасига тўсатдан қилинган ҳужумни ўз вақтида пайқамаганлик ёки даф этмаганликда ифодаланса, шунингдек, оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

386-модда. Чегара хизматини ўташ қоидаларини бузиш

Чегарачилар наряди таркибида бўлган шахснинг чегара хизматини ўташ қоидаларини бузиши чегаранинг дахлсизлигига зарар етказиши мумкин бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) қонунга ҳилоф равишда чегарадан ўтишга;

2) ҳақ эвазига содир этилган бўлса;

- 3) бир гуруҳ шахслар томонидан содир этилган бўлса;
 - 4) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –
- беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XXV боб. ҲАРБИЙ МУЛКНИ САҚЛАШ ЁКИ УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАРТИБИГА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАР

387-модда. Ҳарбий мулкни йўқотиш ёки ишдан чиқариш

Хизматда фойдаланиш учун ишониб топширилган ҳаракат қилиш воситалари, техника таъминоти буюмларини сақлаш қоидаларини бузиш натижасида уларни йўқотиш ёки ишдан чиқариш кўп бўлмаган миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, –

бир йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Хизматда фойдаланиш учун ишониб топширилган қурол ва ўқ-дориларни сақлаш қоидаларини бузиш натижасида уларни йўқотиш ёки ишдан чиқариш, –

бир йилдан уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган қилмишлар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

388-модда. Ҳарбий мулкни нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш

Қурол, ўқ-дори, ҳаракат қилиш воситалари, ҳарбий техника ёки бошқа ҳарбий мулкни қасддан нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга жойлаштириш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

389-модда. Атрофдагилар учун катта хавф манбаи бўлган қурол-яроғ, шунингдек модда ва буюмлар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш

Атрофдагилар учун катта хавф манбаи бўлган қурол-яроғ, шунингдек, ўқ-дори, портловчи, радиоактив ёки бошқа модда ва буюмлар билан муомалада бўлиш қоидаларини бузиш, соғлиққа ўртача оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) икки ёки ундан ортиқ шахснинг соғлиғига ўртача оғир зиён етказилишига;
- 2) соғлиққа оғир зиён етказилишига;
- 3) одам ўлишига сабаб бўлса, -

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одамлар ўлимига;
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, -

саккиз йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

390-модда. Машиналарни бошқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш

Жанговар, махсус ёки транспорт машиналарини бошқариш ёхуд улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш, соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

- 1) одамлар ўлимига;
- чиқарилмоқда
- 2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

391-модда. Учиш ёки учишга тайёргарлик кўриш қоидаларини бузиш

Учиш ёки учишга тайёргарлик кўриш қоидаларини, шунингдек, харбий учиш

аппаратларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш, кўп миқдорда зарар, соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш одам ўлишига сабаб бўлса, –

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

392-модда. Ҳарбий кемани бошқариш қоидаларини бузиш

Ҳарбий кемани бошқариш ёки ҳарбий кемадан фойдаланиш қоидаларини бузиш, соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одам ўлишига;

2) кеманинг ҳалокатга учрашига ёки унга жиддий шикаст етказилишига сабаб бўлса, –

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш:

1) одамлар ўлимига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, –

етти йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

393-модда. Душманга жанг олиб бориш воситаларини топшириш ёки қолдириш

Бошлиқ томонидан душманга мустаҳкамламалар, жанговар техника ва бошқа жанг олиб бориш воситаларини жанговар вазият мажбур қилмаган ҳолда топшириш ёки қолдириш, башарти, қилмишда давлатга хоинлик аломатлари бўлмаса, -

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

XXVI боб. ҲАРБИЙ МАНСАБДОРЛИК ЖИНОЯТЛАРИ

394-модда. Ҳокимиятни суиистеъмол қилиш, ҳокимият ваколатидан ташқарига чиқиш ёки ҳокимият ҳаракатсизлиги

Бошлиқ ёки бошқа мансабдор шахснинг ўз ҳокимият ёки хизмат мавқеини суиистеъмол қилиши, ҳокимият ёки хизмат ваколати доирасидан четга чиқиши, шунингдек, ҳокимият ҳаракатсизлиги Қуролли Кучларнинг манфаатларига, ҳарбий хизматчи ёки бошқа фуқароларнинг ҳуқуқлари ёки қонун билан қўриқланадиган манфаатларига кўп миқдорда зарар ёки соғлиқнинг қисқа муддатга бузилишига олиб келган енгил тан жароҳати етказилишига сабаб бўлса, –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар соғлиққа ўртача оғир ёки оғир зиён етказиб, содир этилган бўлса, -

беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмишлар:

1) одам ўлишига;

2) бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса, -

ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу моддада назарда тутилган қилмишлар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, -

ўн беш йилдан йигирма йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

395-модда. Хизматга совуққонлик билан қараш

Бошлиқ ёки бошқа мансабдор шахснинг ўз хизмат вазифаларига нисбатан пала-партиш ёки виждонсизларча муносабатда бўлиши туфайли бу вазифаларни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги кўп миқдорда зарар етказилишига ёки соғлиққа оғир зиён етказилишига сабаб бўлса, –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади .

Ўша қилмиш бошқа оғир оқибатларга сабаб бўлса –

уч йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ўша қилмиш жанговар вазиятда содир этилган бўлса, -

беш йилдан етти йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.